विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८३/८४

Disaster Preparedness & Response Plan (DPRP)

2026/2027

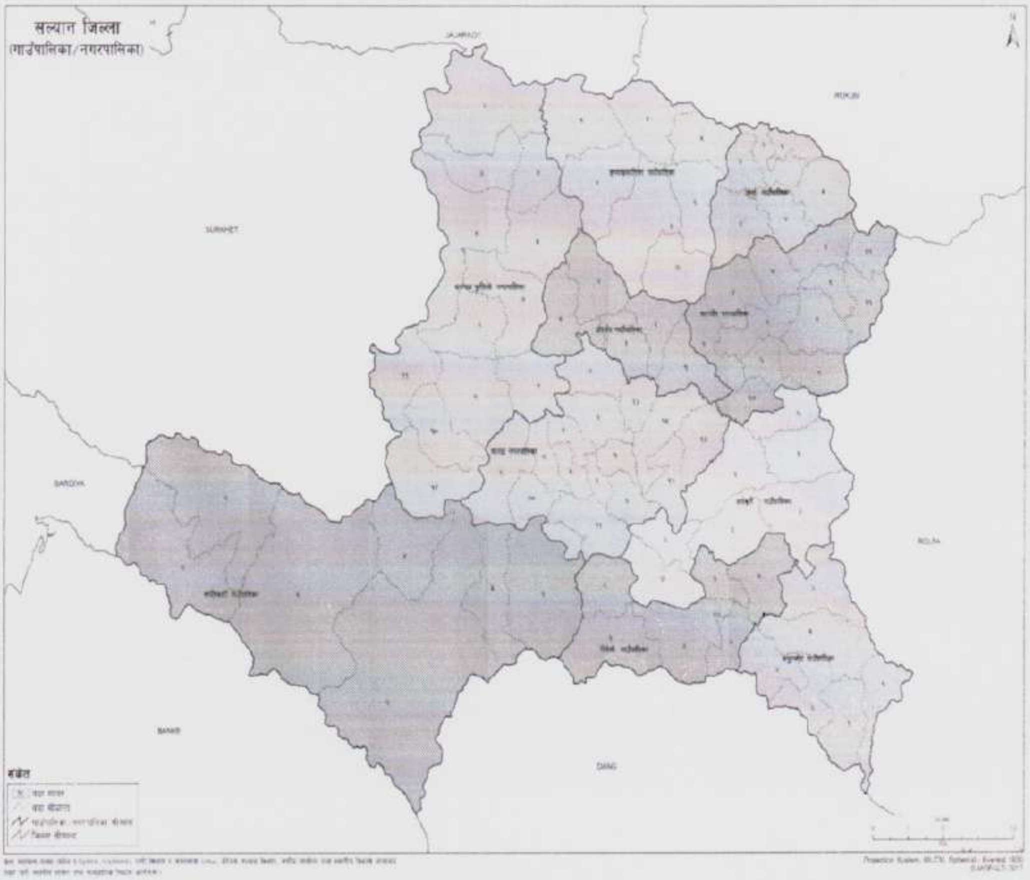

जिल्ला विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समिति, सल्यान

District Disaster Risk Reduction and Management Committee (DDRRMC), Salyan

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार
विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न हुने सस्थागत संरचना तथा तिनका प्रमुखहरु

विपद् जो खिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्	प्रधानमन्त्री
विपद् जो खिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति	गृहमन्त्री
राष्ट्रिय आपत्तकालिन कार्यसंचालन केन्द्र National Emergency Operation Center (NEOC)	कार्यकारी अधिकृत
प्रदेश विपद् जो खिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन परिषद्	मुख्यमन्त्री
प्रदेश विपद् जो खिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति Province Emergency Operation Center (PEOC)	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्री
जिल्ला विपद् जो खिम न्यूनीकरण तथा व्यस्थापन समिति(DDMC) District Emergency Operation Center (DEOC)	प्र.जि.अ.
स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (LDMC) Local Emergency Operation Center (LEOC)	पालिका प्रमुख
वडास्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति	वडा अध्यक्ष

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

जिल्ला विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समितिको संरचना

प्रमुख जिल्ला अधिकारी	अध्यक्ष
जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	सदस्य
जिल्ला भित्रका स्थानीय तहका अध्यक्ष तथा प्रमुख	सदस्य
स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय हेर्ने जिल्ला स्थित कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु	सदस्य
जिल्ला स्थित पूर्वाधार तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयका प्रमुखहरु	सदस्य
राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका जिल्ला स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधिहरु	सदस्य
नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
गैरसरकारी महासंघको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
नेपाल पत्रकार महासंघको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
उद्योग वाणिज्य महासंघको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	सदस्य सचिव

गुणस्तर र उत्तरदायित्वहरुसँग सम्बन्धित आधारभूत मानवीय मापदण्डहरु

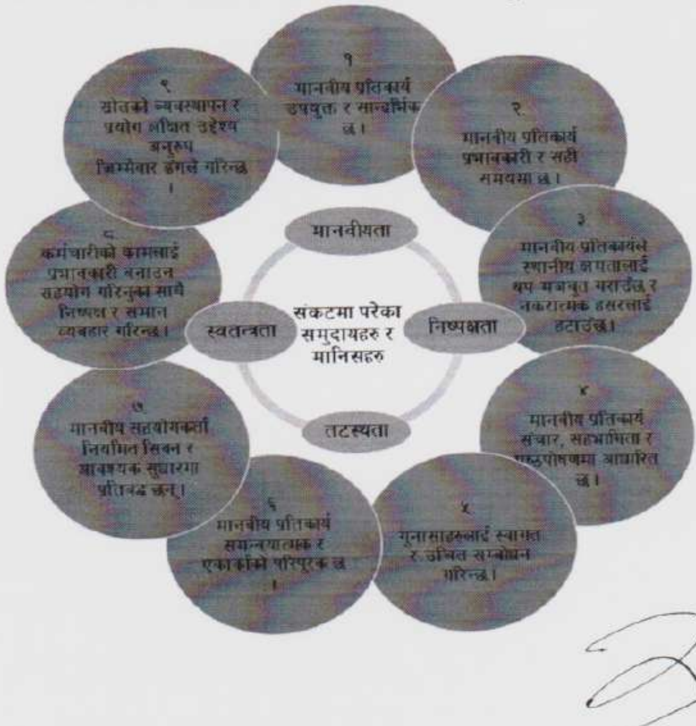

शुभकामना

सल्यान जिल्लामा तीन वटा नगरपालिका र सात वटा गाउँपालिकासहित जम्मा दशवटा स्थानीय तहहरु रहेका छन् । यो जिल्ला प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण छ। विपद्को दृष्टिकोणले यो जिल्ला बहुप्रकोपजन्य जोखिममा रहेको देखिन्छ। विगतमा मनसुनजन्य विपदको रुपमा पहिरो, बाढी, चट्याङ तथा अन्य विपदहरु आगलागी, महामारी, भूकम्प, हावाहुरी र सडक दुर्घटना लगायतका घटनाहरुबाट वर्षेनी धेरै जनधनको क्षति व्यहोर्नु परेको दुःखद् अनुभव रहेको छ। यस परिप्रेक्ष्यमा विपद् जोखिमको क्षेत्र पहिचान गरी तदनुरुप रणनीतिक योजना विकास गर्नु अपरिहार्य भएको छ। यसर्थ जिल्लाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३/८४ जारी गरी विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्य सहित यो प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ।

विपद् प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक दुवै प्रकृतिबाट घटित हुन्छ । यसै आधारमा प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपदका रुपमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले यसलाई मूल २ प्रकारमा परिभाषित समेत गरेको छ । यस कार्ययोजनाले प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक दुवै खाले विपद् जोखिमको पहिचान र न्यूनीकरण एवम् त्यसको पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको समग्र खाका प्रस्तुत गरेको छ। जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाउन यो कार्ययोजनाले आधार प्रदान गर्ने विश्वास लिएको छ। विपद व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र अन्य सरोकारवाला पक्षहरुहरुको रचनात्मक, सकारात्मक र सहकारितामूलक भूमिकालाई आत्मसात् गर्नु जरुरी हुन्छ। खासगरी मनसुनजन्य तथा अन्य विपदजन्य घटना घट्न नदिन र घटिहालेमा तत्काल उद्धार, राहत र पुनर्स्थापनाका कामहरुलाई व्यवस्थित ढंगले अघि बढाउन यो कार्ययोजना सहयोगी हुने विश्वास लिएको छ।

अन्त्यमा, कार्ययोजना तयार गर्ने क्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सल्यानबाट जुटेको विशेष सहयोग र सहकार्यका लागि विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। कार्ययोजना तयार गर्न जिल्ला विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुको विशेष भूमिका रहेको छ। विवरण तथा तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने स्थानीय तह, सुरक्षा निकायहरु तथा अन्य कार्यालयबाट प्राप्त सहयोग प्रशंसनीय छ। जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा कार्यरत सुरक्षाकर्मीले विवरण अद्यावधिक गर्न गरेको मेहनत को कदर गर्दछु। कार्यालयका सबै कर्मचारीको निरन्तरको सक्रियता प्रशंसनीय छ। विभिन्न भूमिकाबाट यस योजना तयार गर्ने क्रममा प्रत्यक्ष परोक्ष योगदान गर्नुहुने सम्पूर्णमा विशेष धन्यवाद एवम् हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु। यस योजनाको सफल कार्यान्वयनको लागि मेरो पूर्ण प्रतिबद्धता समेत् व्यक्त गर्दछु। सल्यान जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रस्तुत कार्ययोजना उपयोगी होस् भनि शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

- महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी एवम् अध्यक्ष
जिल्ला विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समिति
सल्यान

मन्तव्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निमार्णको प्रारम्भिक जिम्मेवारी देखि हाल सम्म निरन्तर तथा नियमित रुपमा प्राविधिक सहजकर्ताको रुपमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सल्यान जिल्ला शाखा रहन सक्नु र रहन पाउनु आफैमा एक गर्वको कुरा हो । यसको लागि विपद् व्यवस्थापन समिति सल्यानप्रति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सल्यान जिल्ला शाखाको तर्फ बाट आभार व्यक्त गर्दछु । विशेष गरी देशको नयाँ संघीय संरचना पछि विपद् व्यवस्थापनको सन्दर्भमा निर्मित ऐनले रेडक्रसको भुमिकालाई केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तहसम्म पहिचानसहित जुन स्थान दिएको छ यसले नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नेपाल सरकारको सहयोगी हो भन्ने यथार्थ लाई पुष्टि गरेको छ ।

आगामी दिनमा विपद् व्यवस्थापनका अनुभवलाई नेपाल सरकारको सहयोगीको रुपमा सल्यान जिल्लामा आफ्नो स्रोत साधन र प्राविधिक क्षमतालाई अधिकतम प्रयोग गर्ने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यका अनुभवलाई सल्यान रेडक्रसले जनसमुदायमा विपद् जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै जाने अभियानमा जुन भूमिका पूरा गरेको छ अझ यसलाई बढी प्रभावकारी बनाउदै संम्भावित जोखिमलाई न्यून गर्न समुदायलाई सूसुचित गर्न जनधनको क्षतिलाई घटाउन सल्यान रेडक्रसले खेलेको भुमिका सबै सामु स्पष्ट छ ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले यस आ.व. वर्ष २०८३/०८४ मा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्न प्राविधिक रुपमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सल्यान जिल्ला शाखालाई जिम्मेवारी दिएकोमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु र प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक कार्यमा सहयोगी भुमिका निर्वाह गर्नुहुने विषयगत शाखा, सरकारी तथा गैह सरकारी संघ सस्थाहरु, स्थानीय तहहरु, नेपाल रेडक्रसका उपशाखाहरु साथै सबै निकाय प्रति आभार प्रकट गर्दछु ।

स—धन्यवाद । जय रेडक्रस ।

- यौवन प्रकाश श्रेष्ठ
सभापति, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
जिल्ला शाखा सल्यान।

शब्दावली

संक्षिप्त रुप	विस्तृत रुप
जि.वि.व्य.स.	जिल्ला विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समिति
जि.स.स.	जिल्ला समन्वय समिति
न.पा.	नगरपालिका
गा.पा.	गाउँपालिका
स्था.वि.व्य.स.	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
साविक गा.वि.स.	साविक गाउँ विकास समिति
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
ने. से.	नेपाली सेना
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
प्र.ना.उ.	प्रहरी नायब उपरिक्षक
जि.प्र.का.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय
जि.प्रशा.का.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
खा.सि.ऊ.वि.का	खानेपानी, सिँचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय सल्यान
डि.व.अ.	डिभिजनल वन अधिकृत
जि.नि.अ.	जिल्ला निर्वाचन अधिकृत
का.प्र.	कार्यालय प्रमुख
स्वा.से.का.	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
जि.शि.वि.त.स.ई.	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई
गै.स.स.म.सं. सल्यान	गैर सरकारी संस्था महासंघ, सल्यान
उ.वा.सं. सल्यान	उद्योग वाणिज्य संघ, सल्यान
रा/ अगैसस	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
DDMC	District Disaster Management Committe
DRT	Disaster Response Team
DEOC	District Emergency Operation Center
PEOC	Province Emergency Operation Center
NEOC	National Emergency Operation Center
IRA	Initial Rapid Assessment
FA	First Aid
FRI	Food Relief Item
MIRA	Multi-sector Initial Rapid Assessment
NFRI	Non Food Relief Item
PWD	Person with Disability
WASH	Water and Sanitation Hygiene

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विषय सूचि

परिच्छेद १
१.१ जिल्लाको सामान्य परिचय र पृष्ठभूमि

परिच्छेद २
२.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अवधारणा
२.२ योजनाको उद्देश्य
२.३ अपेक्षित नतिजा
२.४ योजना तर्जुमा प्रक्रिया
२.५ विपद्को ईतिहास, तिनको पहिचान, वर्गीकरण तथा प्राथमिकिकरण
२.६ विपद् जोखिम र संकटासन्नताको विश्लेषण
२.७ विषयगत क्षेत्रका अगुवा र सहयोगी संस्थाहरु
२.८ क्षेत्रगत निकायहरुले पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि प्रस्ताव गरेको बजेट अनुमानको सारांश

परिच्छेद ३
३.१ क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु
३.२ क्षेत्रगत प्रतिकार्य योजना

परिच्छेद ४
४.१ योजनाको कार्यान्वयन
४.२ नियमित समीक्षा तथा अद्यावधिकरण

परिच्छेद ५
५.१ प्रतिवेदन र संचार
५.२ संस्थागत व्यवस्था

अनुसूचिहरु
अनुसूचि १ - क्षेत्रगत अगुवा र सहयोगी संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण
अनुसूचि २ - विपद् फोकल पर्सनहरुको विवरण
अनुसूचि ३ - जिल्लामा उपलब्ध सरसामग्रीहरुको विवरण
अनुसूचि ४ - खुला स्थानहरुको विवरण
अनुसूचि ५ - दक्ष जनशक्तिहरुको संख्यात्मक विवरण
अनुसूचि ६ - जिल्लामा संचालित एम्बुलेन्सहरुको विवरण
अनुसूचि ७ - रेडक्रस सोसाईटीले वितरण गर्ने गैरखाद्य राहत सामग्रीहरु
अनुसूचि ८ - जिल्लामा संचालित एफ.एम. रेडियो र यातायात व्यवसायीहरु
अनुसूचि ९ - विपद् सर्वेक्षणसम्बन्धी फारामहरु

सन्दर्भ सामग्रीहरु

महेन्द्र कुमार ढकाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

परिच्छेद-१: पृष्ठभूमि

१.१ जिल्लाको सामान्य जानकारी तथा पृष्ठभूमि

१.१.१ सल्यान जिल्लाको संक्षिप्त परिचय:

सल्यान कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत पर्ने एक पहाडी जिल्ला हो। यस जिल्लाको पूर्वमा रोल्पा, पश्चिममा सुर्खेत र बर्दिया पर्दछ । उत्तरमा रुकुम(पश्चिम) र जाजरकोट तथा दक्षिणमा दाङ र बाँके जिल्ला रहेका छन् । यो जिल्ला समुन्द्री सतहबाट औषत १५०० मिटर उचाइमा रहेको छ । कमजोर भू-बनोट, भिरालो जमिन, अव्यवस्थित बसोबास र कमजोर प्रकृतिको घर निर्माण जस्ता कारणहरुले यो जिल्ला पहिरो र भूकम्पीय दृष्टिकोणले जोखिममा रहेको छ । बिगत २० बर्षको इतिहासलाई अध्ययन र बिश्लेषण गर्दा पहिरोको जोखिमका हिसाबले कपुरकोट, सिद्धेश्वरी, शिवरथ, मूलखोला, घाजरीपिपल र कालागाउँ, बाढीको जोखिमको हिसाबले कालिमाटी रामपुर, काभ्रा, देवस्थल, घाजरीपिपल, खलङ्गा, श्रीनगर, बरला, मर्मपरिकाँडा, कालागाउँ तथा भूकम्पको हिसाबले दार्मा, थारमारे, सेजवालटाकुरा, खलङ्गा लगायतका स्थानहरु उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ । शारदा, बबई र भेरी प्रमुख नदीहरुका अलावा लुहाम, मास, बनगाड, मर्म, दार्मा, संग्रही, झिम्पे जस्ता स–साना खोलाहरु पनि यस जिल्लामा रहेका छन् । यी नदीहरुले वर्षातको समयमा ठूलो धनजनको क्षति गर्ने गरेको छ । बिगतका इतिहासलाई केलाउँदा बाढी, पहिरो, भूकम्प र चट्याङको अलावा यस जिल्लामा आगलागी, माहामारी एवम् सवारी दुर्घटना जस्ता प्रकोपका कारण विपद् पर्ने गरेको परिदृष्य देखिन्छ । स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईको अभावका कारणले पानी एवं पानीजन्य रोगहरुको प्रकोपले पनि जिल्लाका बासिन्दाहरु उत्तिकै प्रभावित हुने गरेका छन् । यस योजनामा जिल्लाभित्र बिगतमा कुन प्रकोपले कुन कुन गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा केकति क्षति गरेको छ आँकलन गरिनुका साथै जोखिम स्तरीकरण समेत गरिएको छ । यस योजनाले बहुक्षेत्रगत जोखिमलाई पहिचान गर्दै सोका लागि भावी मार्गचित्र प्रस्तुत गरेको छ ।

१.१.२ भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना र क्षेत्रफल:

यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थालाई संक्षेपमा निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १: भौगोलिक अवस्थिति, सीमाना र क्षेत्रफल

	विवरण
अक्षांश	२८° ३१' देखि २८° ५३' उत्तरी अक्षांश
देशान्तर	८२° ०' देखि ८२° ४६' सम्म पूर्वी देशान्तर
पूर्व	रोल्पा
पश्चिम	सुर्खेत, बर्दिया
उत्तर	रुकुम(पश्चिम), जाजरकोट
दक्षिण	दाङ, बाँके
क्षेत्रफल	१९५१.७८ वर्ग कि.मि.
भौगोलिक विभाजन	१. नदीले बनाएको भूभाग २. शिवालिक क्षेत्र ३. उच्च पहाडी भू—भाग
सरदर वर्षा	११०० मिलिलीटर
औषत उचाइ	१५०० मि
अधिकतम उचाइ	जथाक लेक — खर्सुवास -२७२७ मीटर)
न्यूनतम उचाइ	बबई नदीको किनार -काप्रेचौर (समुद्री सतह देखि ३२६ मिटर)

महेन्द्र कुमार लामिछाने/सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१.१.३. प्रमुख ताल, तलैया र नदीहरु:

क) ताल तलैया

कुपिण्डे ताल, कछुवा दह ।

ख) नदीहरु

शारदा नदी, लुहाम खोला, मास खोला, मर्म खोला, संग्रही खोला, वनगाड खोला, कोर्वाङ खोला, दार्मा खोला, मोखला खोला, चक्ली खोला, घट्टे खोला, गुप्ता खोला, कल्लेरी खोला आदि पर्दछन् ।

१.१.४ पर्यटकीय स्थल:

सल्यान जिल्ला प्राकृतिक तथा धार्मिक पर्यटनका हिसावले अत्यन्तै महत्वपूर्ण मानिन्छ । सल्यानी राज्य अन्तर्गतका पुराना दरवारहरु, विभिन्न प्राकृतिक गुफाहरु, रमणीय पहाडी शृङ्खलाहरु, ताल तलैया तथा पोखरीहरु, कुपिण्डे ताल, फालावाँङ दरवार, खैरावाङ भवगती मन्दिर, छाँयाक्षेत्र सतिदेवी मन्दिर, कुमाख लेक, जथाक लेक आदि यस जिल्लाका प्रमुख पर्यटकीय आकर्षणका केन्द्रहरु हुन् । यसका अलावा, सल्यान जिल्लामा प्राकृतिक गुफाहरु समेत रहेका र ती गुफाहरु पर्यटकीय आकर्षणका केन्द्रका रुपमा रहेका छन् । कुमाख गुफा, शिव गुफा, मोखला शिव गुफा, चाँदनी साततले गुफा यस जिल्लाका प्रमुख गुफाहरु हुन ।

१.१.५ व्यापारिक महत्वका स्थानहरु:

सल्यान जिल्लाका कपुरकोट, लुहाम, लान्ती, श्रीनगर, खलङ्गा, सल्लीबजार, थारमारे, ढोरचौर, रागेचौर, फारुलाचौर, कालिमाटी तथा खरिबोट आदि महत्वपूर्ण व्यापारिक स्थानहरु हुन् ।

१.१.६ राजनैतिक एवम् प्रशासनिक विभाजन:

निर्वाचन क्षेत्र, नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु

क्षेत्र विवरण	संख्या
संसदीय निर्वाचन क्षेत्र	१
प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र	२
नगरपालिका संख्या	३
गाउँपालिका संख्या	७
जम्मा वडा	८३
घरधुरी संख्या	५४७०१

स्रोत– राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ र सम्वन्धित दस्तावेज ।

१.१.७ सल्यान जिल्लाको भू–उपयोगको अवस्था:

क्र. स.	भू–उपयोग	क्षेत्रफल -हे.)	क्षेत्रफल -प्रतिशत)
१.	झाडी क्षेत्र	१४९६.००	०.७७
२.	चरन क्षेत्र	९९८.००	०.५१
३.	कृषि क्षेत्र	४५५६७.००	२३.३४
४.	वनक्षेत्र	१२५०५६.००	६५.६९
५.	अन्य क्षेत्र	२२०६०.८०	११.३०
जम्मा		१९५१७८	१००

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१.१.८ हावापानी र जलवायुः

हावापानीको दृष्टिकोणले सल्यान जिल्ला समशितोष्ण समूहमा पर्ने जिल्ला हो । यहाँ जाडोमा अत्यधिक जाडो र गर्मीमा पनि धेरै गर्मी नरहने अवस्था रहेको छ । यहाँको हावापानी समशितोष्ण बढी र शीतोष्ण कम गरी मिश्रित खालको रहेको छ । यहाँ हिउँदमा औसत तामक्रम ३ डिग्री देखि २८ डिग्री सेल्सियस सम्म पुग्दछ भने गर्मीमा १४ डिग्री देखि ३१ डिग्री सेल्सियस सम्म रहन्छ । यहाँ औषतमा ११११० मिलीलिटर वर्षा हुने गर्दछ । सल्यान जिल्लाको सवैभन्दा वर्षा हुने ठाउँ कपुरकोट क्षेत्र हो । त्यसैगरी सवैभन्दा गर्मी हुने ठाउँ कालीमाटी रामपुर, श्रीनगर, सल्लीबजार र देवस्थल रहेका छन् । यस जिल्लामा सामान्यतया देहायबमोजिम जलवायु पाइन्छ ।

क) **उष्ण जलवायु**

समुन्द्री सतहको ३२६ मिटर देखि ५०० मिटर सम्मको भूभागहरुमा यस किसिमको हावापानी पाइन्छ । यस क्षेत्रमा श्रीनगर, काप्राचौर, रामपुर, लुहाम, लान्ती आदि पर्दछन् ।

ख) **उपोष्ण समशितोष्ण जलवायु**

समुद्री सतहको ५०० मिटर देखि १२०० मिटरसम्मको भूभागमा यस प्रकारको हावापानी पाइन्छ । यो क्षेत्र उच्च पहाडी भूभाग एवमं हावापानीले युक्त रहेको पाइन्छ । निगालचुला, कुमाख लेक, खलङगा, सीमखर्क लगायतका क्षेत्रमा यस किसिमको जलवायु पाइन्छ ।

ग) **शीतोष्ण जलवायु**

समुद्री सतहको १२०० मिटरदेखि २१०० मिटरसम्मको भूभागहरुमा यस प्रकारको हावापानी पाइन्छ ।

१.१.९ जनसंख्या विवरण

जनगणना वर्ष	जनसंख्या					वृद्धि प्रतिशत	घरधुरी संख्या	परिवारको औसत आकार
	कुल	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत			
२०५८	२१३५००	१०६८३४	५०.०४	१०६६६६	४९.९६	३.०१	३८०८४	५.६१
२०६८	२४२४४४	११५९६९	४७.८३	१२६४७५	५२.१७	२.४२	४६५५६	५.२०
२०७८	२३८५१५	११४९८२	४८.२	१२३५३३	५१.८	-०.१६	५४७०१	४.३२

स्रोतः राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

१.१.१० संघीय संरचना अनुसार नगरपालिका गाउँपालिकाको जनसंख्या विवरण

क.सं.	विवरण	जनसंख्या			
		घरधुरी	पुरुष	महिला	जम्मा
१	शारदा नगरपालिका	८८९८	१६३८८	१८२७५	३४६६३
२	बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	७४२८	१५७३८	१७२०२	३२९४०
३	बागचौर नगरपालिका	७४९८	१६४७४	१७५४७	१६४७४
४	दार्मा गाउँपालिका	४२६४	९७५५	१०३८४	२०१२५
५	कुमाख गाउँपालिका	५४९१	१२०९४	१२७६५	२४८५९
६	सिद्धकुमाख गाउँपालिका	२८९८	६२५८	६८६९	१३१२७
७	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	५१३९	१००१९	११२२३	२१२४२
८	कालिमाटी गाउँपालिका	४९७२	१०९४१	११२६५	२२२०६

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

९	त्रिवेणी गाउँपालिका	४११०	७९१८	८७४६	१६६६४
१०	कपुरकोट गाउँपालिका	३९७४	८३६९	९१५७	१७५२६
जम्मा		५४७०१	११४९८२	१२३५३३	२३८५१५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.१.११ भू–उपयोग

सल्यान जिल्लाको भू–वनावट, नदी, वेशी तथा पहाडी धरातलसम्म फैलिएको छ। यहाँ जमिनको भिरालोपन बढ्दै जाँदा भू–क्षयको सम्भावनामा पनि वृद्धि हुने देखिएको छ। कतिपय अवस्थामा १८–२० डिग्री भन्दा माथिका भिरालो जमिनको उपयोग भएको छ। यस प्रकृतिको जमिन उपयोगलाई नियन्त्रण गर्नुपर्ने हुन्छ। ५० डिग्री भन्दा माथिका भिरालो जमिन रहेको पाइन्छ जसका कारण विपद जोखिमको सम्भावना रहेको छ ।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

परिच्छेद-२: अवधारणा तथा योजना तर्जुमा प्रकिया

२.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अवधारणा:

विश्वव्यापी विपद् जोखिम न्यूनीकरणको लागि संयुक्त राष्ट्रसङ्घका सदस्य राष्ट्रहरूले अनुमोदन गरेको साझा रणनीतिको रुपमा ह्योगो कार्यसंरचना आत्मसात गरिएको थियो। सन् २००५ को जनवरी १८ देखि २२ तारिखमा जापानको कोबे शहरमा आयोजित दोश्रो संयुक्त राष्ट्रसंघीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण विश्व सम्मेलनमा विश्वका १६८ राष्ट्रले सर्वसम्मत रूपमा ह्योगो कार्यसंरचनालाई अनुमोदन गरी राष्ट्र र समुदायलाई प्रकोपविरुद्ध उत्थानशील बनाउने अपेक्षा राखेको थियो। ह्योगो कार्यसंरचनाले पाँचवटा प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण गरेको थियो। यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि मार्ग–निर्देशक सिद्धान्तहरू तय गरिनुका साथै विपद्वाट जोखिममा रहेका समुदायलाई दीगो विकास लक्ष्य हांसिल गर्न यसले व्यवहारिक तौर तरिकाहरू एवम् विकासका योजना र रणनीतिको केन्द्रविन्दूको रूपमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण हुनु पर्ने अवधारणालाई जोड दिएकोमा सेन्डाई कार्यढाँचा(२०१५-२०३०) ले यी आयामलाई थप परिष्कृत र समसामयिक बनाएको छ। नेपालले पनि यी कार्ययोजना आफ्नो देशमा पनि लागू गर्ने प्रतिवद्धता अनुरुप नेपाल सरकारले प्रत्येक जिल्लामा विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी त्यसलाई लागू गर्ने कार्यको थालनी गरेको छ।

बहुप्रकोपीय उच्च जोखिममा रहेको नेपाल पानीजन्य प्रकोपका हिसावले ३१ औं स्थानमा, भूकम्पको हिसावले ११औं स्थानमा र जलवायु परिवर्तनको हिसावले चौथो स्थानमा पर्दछ। नेपालमा विशेषगरी नियमित रुपमा हुने बाढी, पहिरो, हुरीबतास, असिनापानी, आगलागी, महामारी जस्ता प्रकोपबाट हरेक वर्ष लगभग २० लाख भन्दा बढी नागरिकहरु प्रभावित हुने गरेका छन्। यस्ता विपद्वाट जोगाउन र प्रकोपबाट सिर्जित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। तसर्थ, प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घट्नाबाट हुन सक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो। यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार पारेको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शनलगायतका स्रोत सामग्रीको आधारमा जिल्लास्थित सरोकारवालासँग समेत छलफल अन्तरक्रिया गरी विपद् जोखिमको न्यूनीकरण, पूर्वतयारी र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३/८४ तयार गरिएको छ।

२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य:

- कुनै पनि कारणबाट घटित हुने तथा हुन सक्ने विपद् र त्यसबाट सृजित मानवीय तथा भौतिक असरहरुलाई न्यूनीकरण गर्न पूर्वयोजना तर्जुमा गर्नु।
- विपद्को समयमा र विपद्पश्चात् गर्ने गतिविधिहरुको जिम्मेवारी क्रमबद्ध रुपमा राखी सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउनु।
- विपद्को क्षेत्रमा कार्यरत- संघ, प्रदेश र स्थानीय तह, गै.स.सं. तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरुसँग विपद्पूर्व नै आकस्मिक योजना तयार गरी विपद्को सामना गर्न सक्ने क्षमताको पहिचान र विकास गर्नु।
- विपद्को समयमा संयमित र संगठित भई विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई योजनाबद्ध तरिकाबाट पूर्व जिम्मेवारीको किटान गरी व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्नु।

२.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा:

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई संगठित, व्यवस्थित एवम् रणनीतिक बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न यो योजना तयार गरिएको छ। यस योजनाका अपेक्षित नतिजा देहायानुसार रहेका छन् :

- विपद् पूर्व गर्नुपर्ने आधारभूत जोखिम न्यूनीकरणका कार्यहरु सुनिश्चित हुनेछन्।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

- विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ।
- विपद्बाट हुनसक्ने जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायबीच सहकार्य अभिवृद्धि हुनेछ।
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति हुनेछ।
- सामाजिक, साँस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भई विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँटफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग,पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहिता र उत्तरदायित्वको भावना विकास हुनेछ।
- सङ्कटासन्न समुदाय एवं क्षेत्रहरु पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शांकन तयार हुनेछ।
- जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ।
- विषयगत क्षेत्रहरुमा आकस्मिक योजना निर्माण भई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ।
- जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र सञ्चालन भई यसबाट समुदाय र सबै सरोकारवालाबीच द्रुत सूचना स्थापित गरी प्रतिकार्य प्रभावकारी रुपले हुनेछ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सरोकारवालाहरु बीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई विपदको समय र विपद पश्चात तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ।
- विपद्को समयमा स्थानीय तह तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधिलाई अघि बढाइने छ।

२.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया

२.४.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा विधिः

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा गृह मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, राष्ट्रिय कार्ययोजना तथा सम्बन्धित नीति लगायतका स्रोत सामग्रीहरुलाई मूलआधार मानिएको छ । उक्त मार्गदर्शनलाई अनुशरण गर्दै विगतको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नका लागि विगतका वर्षहरुमा गरिएको अभ्यास र अनुभवलाई मध्यनजर गरी जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन समितिद्वारा यसअघि पहिचान गरिएका ९ वटा विषयगत क्षेत्रको विश्लेषण गरी तयार गरिएको योजनाको मस्यौदा प्रति मिति २०८३ जेठ २६ गते बसेको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा पेश भई उपस्थित पदाधिकारी/ सदस्यहरुबाट प्राप्त राय सुझावलाई उक्त मस्यौदामा सम्बोधन गर्दै जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना,२०८३/ ८४ अनुमोदन गरिएको छ।

२.४.२ सन्दर्भ सामग्री र योजनाको पुनरावलोकनः

विगतमा यस जिल्लामा घटेको विपद्का घटनाहरु, महामारी संक्रमण, खोज तथा उद्धार कार्यको अनुभव तथा अभ्यासलाई मध्यनजर गर्दै जिल्लामा क्रियाशील विभिन्न सरकारी कार्यालय तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु, स्थानीय तहहरु र समुदायस्तरबाट प्राप्त पृष्ठपोषण, जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको अभिलेख तथा समय सान्दर्भिक लेखरचनाहरु, गृह मन्त्रालयबाट विभिन्न समयमा प्रकाशित विपद् सम्बन्धी नीति, निर्देशिकाहरुको अध्ययन तथा विभिन्न चरणमा बैठक, कार्यशाला गोष्ठीबाट सुझाएका विषयहरुलाई समेट्दै जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना पुनरावलोकन गरिएको छ।

सन्दर्भ सामग्रीहरुको विवरण तालिका

क. सं.	प्रतिवेदन वा प्रकाशकको नाम	सिकाइ तथा असल अभ्यास
१.	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२	जिल्लास्तरको विपद् जोखिम स्तरीकरण र विषयगत अभ्यासहरु।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

क्र. सं.	प्रतिवेदन वा प्रकाशकको नाम	सिकाइ तथा असल अभ्यास
२.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका वार्षिक प्रतिवेदनहरु	जिल्लामा हुने गरेको विपद्का घटनाहरु र समाधानका उपायहरु बारे जानकारी।
३.	विभिन्न गै.स.स. को सहयोगमा समुदायस्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्ययोजना र अनुभवहरु	स्थानीय तहले गरेको प्रयास र सफलताका कथाहरु एवम् गाउँस्तरमा योजना निर्माण गर्ने प्रकिया स्थानीय समुदायको प्राथमिकताहरु बारे जानकारी भएको विपद्को स्थिति र स्थानीयस्तरबाट गरेका परम्परागत असल अभ्यास र सम्भावित उपायहरु।
४.	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६	राष्ट्रियस्तरमा तयार भएको नीतिबारे जानकारी र जिल्लास्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रिया बारे स्पष्टता।
५.	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचनाबारे जानकारी।
६.	विपत जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६	ऐनले गरेको व्यवस्था र मापदण्ड बारे स्पष्टता।
७.	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४	विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा स्थानीय तहको भूमिकाबारे स्पष्टता।
८.	ह्योगो कार्य संरचना सन् २००५ देखि १५ -सेन्डाई कार्य संरचना २०१५—२०३०) तथा फ्लागसिप फोर २००९	विपद्लाई प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत समावेश।
९.	विपद् पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी -सातौ संशोधन) मापदण्ड, २०७७	राहत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गरिएको।
१०.	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा २०७० र संशोधन, २०७५	तत्कालको प्रतिफलसम्बन्धी अवधारणा निर्माण।
११.	स्थानीयस्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना	तत्काल प्रतिकार्यमा सहजता ।
१२.	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन साझेदार संस्था परिचालन कार्यविधि, २०८१,विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९, विपद् प्रभावित निजी आवास प्रवलीकरण, पुनर्निमाण तथा पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि, २०८१, आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ ।	प्रतिकार्यमा सहजता ।
१३.	पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वसूचना कार्यविधि २०७४	विषयगत क्षेत्रको जिम्मेवारी बाँडफाँडमा सहजता ।
१४.	विपद् जोखिम न्यूनीकरणको लागि सेन्डाइ कार्यढाँचा- २०१५—२०३०)	विपद्बाट हुने जनधन, स्वास्थ्य तथा जीविकोपार्जनका साधनहरुको साथै व्यक्ति, समुदाय र राष्ट्रको आर्थिक, सौंस्कृतिक तथा पर्यावरणीय सम्पदाको जोखिम र क्षतिमा उल्लेख्य कमी ।
१५	विगत वर्षहरुका विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरु	विषयगत क्षेत्र र जिम्मेवारी बाँडफाँड र स्थानीय विपद जोखिम, संकटासन्नता तथा साधन स्रोत र क्षमता विश्लेषणमा सहजता ।

महेन्द्र कुमार खापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२.५ विपद्को इतिहास, तिनको पहिचान, वर्गीकरण तथा प्राथमिकीकरण

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय सल्यान

२.५.१ विपद्को इतिहासः

सल्यान जिल्लाको विगत २० वर्ष यताको विपदको इतिहास विश्लेषण गर्दा आगलागी, बाढी पहिरो र चटयाङ, हावाहुरीको बारम्बारता पाइएको छ । केही वर्ष यता सडक सञ्जालमा द्रुतगतिमा विकास भएकाले सडक दुर्घटना बढेको पाइएको छ । चालु आ.व.को जेष्ठ अन्तिमसम्म जिल्लामा ४० वटा विपद्जन्य घटनाहरुबाट करिब रु.२ करोड ५३ लाख ३२ हजार मूल्य बराबरको क्षति विवरण प्राप्त भएको छ। यस्तै घटनाहरुको सिकाईका आधारमा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्नु एवम् अद्यावधिक गर्दै जानु वाञ्छनीय हुनेछ ।

विगत २ दशक जिल्लाको विपद्को प्रमुख घटनाहरूः

वर्ष	विपदको प्रकार	घटनाको प्रभाव तथा राहत वितरण कार्यको विवरण
२०६०	आगलागी	सिद्धेश्वरीको फूलगाउँका १५६ जना प्रभावित, ७८ चौपाया वेपत्ता, २६ घरपरिवारलाई गैरखाद्य सामग्री वितरण ।
	बाढीपहिरो	थारमारेको चिलढालेका ७२ जना प्रभावित, ५० जना विस्थापित, ७ चौपाया वेपत्ता, रेडक्रस, जिविस र प्रशासनबाट १४ घरपरिवारलाई राहत वितरण
२०६१	आगलागी	थारमारेमा ९ जना प्रभावित, १ जना मृत्यु, १ परिवारले रेडक्रस, जिविस र प्रशासनबाट राहत सामग्री प्रदान गरिएको ।
२०६२	बाढीपहिरो	काप्रेचौरमा ९० जना प्रभावित, ५ जनाको मृत्यु, १० चौपाया वेपत्ता, १९ परिवारलाई रेडक्रसबाट गैरखाद्य सामग्री वितरण ।
	सवारी दुर्घटना	त्रिवेणीमा बस दुर्घटना, ६० बढी प्रभावित, रेडक्रस, प्रहरी र स्थानीयबासीलगायतले प्राथमिक उपचार सेवा प्रदान, ४१ जनाको मृत्यु ।
२०६३	ज्वरो, श्वासप्रश्वास	कुपिन्डेदहका ३५० जना प्रभावित, मृत्यु नभएको ।
२०६४	आगलागी	माझकाँडामा १४२ जना प्रभावित, ४५ जना विस्थापित, रेडक्रस सेभ दचिल्ड्रेन, उद्योग वाणिज्य संघ सल्यान, कर्मचारी मिलन केन्द्र, जिविस लगायतले खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री वितरण ।
	चटयाङ्ग	कुपिन्डेदहमा ५ जना प्रभावित, ३ को मृत्यु ।
	झाडापखाला	काल्चे, घाँजरी पिपल र बाझकोटका ६०० जना प्रभावित, मृत्यु नभएको ।
२०६५	बाढीपहिरो	बामेमा ३ जना प्रभावित, १ जनाको मृत्यु, १ परिवारलाई नेरेसोबाट गैरखाद्य सामग्री वितरण ।
	हावाहुरी	रामपुर, कजेरी, कुपिन्डेदहमा २०५१ जना प्रभावित, २५ जना विस्थापित, ५ परिवारलाई नेरेसोबाट गैरखाद्य सामग्री वितरण ।
	झाडापखाला	ढाकाडामका १५० जना प्रभावित, ३ जनाको मृत्यु भएको ।
	ज्वरो, श्वासप्रश्वास	भलचौर र कुपिन्डेदहका २५० जना प्रभावित, कसैको मृत्यु नभएको ।
२०६६	हावाहुरी	चौदि करेङ्गी, त्रिवेणी, मार्के र दमाचौर गाविसका ५९५ जना प्रभावित, १५ जना विस्थापित, ३ परिबारलाई नेरेसोबाट गैरखाद्य सामग्री वितरण ।
	झाडापखाला	मर्म परिकाँडा, कालागाउँ, स्वीकोट र काप्रेचौरका १०६६ जना प्रभावित, ७जनाको मृत्यु, रेडक्रस र यूनिसेफबाट जीवनजल, क्लोरिन झोल वितरण गर्नुका साथै स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान ।

महेन्द्र कुमार शाक्कोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

वर्ष	विपदको प्रकार	घटनाको प्रभाव तथा राहत वितरण कार्यको विवरण
२०६७	आगलागी	स्यानीखाल, त्रिवेणी, दमाचौरमा ८० जना प्रभावित, २० जना विस्थापित, ७ जनाको मृत्यु, रेडक्रस, दलित विकास समाजबाट खाद्य र गैरखाद्य सामग्री वितरण ।
	सवारी दुर्घटना	शिवरथको जलेखर्कमा ७ जना प्रभावित, ३ जनाको मृत्यु ।
	झाडापखाला	रामपुर, सरीकोट र स्वीकोटका ५८ जना प्रभावित, १ जनाको मृत्यु ।
२०६८	बाढीपहिरो	खलंगा, सिद्धेश्वरी, कोटबारा, शिवरथमा १८० जना प्रभावित २५ जना विस्थापित, ३ जनाको मृत्यु ।
२०६९	आगलागी	जिल्लाको विभिन्न स्थानमा गरी २८ घर जलेर नष्ट ।
	पहिरो	जिल्लाको विभिन्न स्थानमा गरी ७९ घर नष्ट ।
	चट्याङ्ग	२०६९ भाद्र १४ गते कालीमाटी रामपुरमा चट्याङ्गमा परी १ जना महिलाको मृत्यु, १ जना घाइते, २०६९ फागुण ६ गते निगालचुला गा.वि.स वडा नं २ मा २ पुरुषको मृत्यु तथा २ घाइते ।
२०७०	आगलागी	जिल्लाको विभिन्न स्थानमा १९ घर जलेर नष्ट, थारमारे गा.वि.स. वडा नं ३ मा १ पुरुषको मृत्यु १ घाइते ।
	पहिरो	श्री कालिका मा.वि. कपुरकोटको विद्यालय भवन पहिरोको कारण जोखिममा भएपछि विद्यालयलाई अन्यत्र स्थानान्तरण, राप्ती राजमार्गमा पहिरोको कारण धेरै दिन सम्म अवरुद्ध ।
२०७१	पहिरो बाढी	२०७१ साउन २८ देखि ३० सम्म परेको अविरल बर्षातका कारण जिल्लाको काप्रेचौर, लक्ष्मीपुर, देवस्थल, माझकाडा, घाजरीपिपल, कालीमाटी काल्चे, निगालचुला, रामपुर, कुपिण्डेदह गा.वि.स.हरु प्रभावित, २१८ घर पूरै ४७३ घर आंशिक रुपमा क्षति करिब ६००० रोपनी खेतीयोग्य जमिनमा लगाएको बालीहरु पूर्ण रुपमा नष्ट, निगालचुला गा.वि.स.मा ८ जनाको मृत्यु ३ बेपत्ता, कालीमाटी रामपुर, कालीमाटी काल्चे, र फलाबाङ्गमा १, १ जनाको मृत्यु रामपुरमा १ जना घाइते काप्रेचौरमा १ मा.वि. बगाएको निगालचुलामा १ विद्यालयमा आंशिक क्षति ।
२०७२	भूकम्प	जिल्लाको विभिन्न गा.वि.स.हरुमा क्षति १२ घरमा पूर्ण क्षति, ७७ विद्यालयमा क्षति १२ वटा विद्यालयमा पठन पाठन हुन नसक्ने ।
२०७३	पहिरो	घटना संख्या ६ रहेकोमा ६ घरपरिवार प्रभावित रहेको र -छत्रेश्वरी ४, शारदा न.पा. ६, दार्मा ५, कपुरकोट ५, र बनगाद न.पा ६) मा प्रभाव परेको ।
	बाढी	घटना संख्या ३ रहेकोमा १ जनाको मृत्यु भएको, ६ घरपरिवारको २१ रोपनी जमिन कटान गरी लगेको र -शारदा न.पा. ६ र कुमाखा गा.पा. २) मा प्रभाव परेको ।
	असिना पानी	घटना संख्या ३४ रहेकोमा ७९ घरपरिवार प्रभावित रहेको र -शारदा न.पा. १, २, ३, ४, ९, १०, ११, १२, १४, बागचौर न.पा.को २, ३, ७, ८, १० कालिमाटी गापाको १, २, ४, दार्मा १, ३, ५, बनगाड न.पा. १, ५, कुमाख २, छत्रेश्वरी गापाको १, ४ र सिद्धकुमाख गापाको २, ५) मा प्रभाव परेको ।
	चट्याङ्ग	घटना संख्या ३ रहेकोमा १ जनाको मृत्यु भएका,े १ जना घाइते भएको, ३ घरपरिवार प्रभावित रहेको र -दार्मा गा.पा. ५, ६ र बनगाड कुपिण्डे न.पा. ३) मा प्रभाव परेको ।
	पहिरो	घटना संख्या २२ रहेकोमा १ जनाको मृत्यु भएको, १० जना घाइते रहेको, २१ घरपरिवार र १ यात्रुबाहक बस प्रभावित रहेको र -बागचौर न.पा. ६, कपुरकोट गा.पा. ३, कालीमाटी गा.पा. ४, ६, ७, छत्रेश्वरी गा.पा. २, ४, ५ र बनगाड कुपिण्डे न.पा. ५) मा प्रभाव परेको ।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

वर्ष	विपदको प्रकार	घटनाको प्रभाव तथा राहत वितरण कार्यको विवरण
२०७४	बाढी	घटना संख्या ४ रहेकोमा ३०० घरपरिवार प्रभावित रहेको र -बनगाडकुपिण्डे न.पा. १, ५, ६ का २०० घरधुरी, शारदा न.पा. ४ , दार्मा गा.पा. ३ र कालीमाटी गा.पा. ५, ६,७ का ९८ घरधुरी) प्रभावित परेको ।
	असिना पानी	घटना संख्या ८४ रहेकोमा ७० घरपरिवार र ५ वटा विद्यालय प्रभावित रहेको र -बागचौर न.पा. १, ५, ७, ९, छत्रेश्वरी गा.पा. १, ४, कुमाख गा.पा. ४ र ७, शारदा न.पा. ३, ५, ६, ८, ९, ११, १२, १२ कालीमाटी गा.पा. १, २, ३, ४, ६, ७, बनगाडकुपिण्डे न.पा. १, ५, कपुरकोट गा.पा. ३, ४ र सिद्धकुमाख गा.पा. १) मा प्रभाव परेको।
	चट्याङ्ग	घटना संख्या ६ रहेकोमा १ जना घाईते रहेको ६ घरपरिवार प्रभावबित रहेको र -छत्रेश्वरी गा.पा. १ र ७, बागचौर न.पा.१, शारदा न.पा. २ र कालिमाटी गा.पा. ५) मा प्रभाव परेको छ ।
२०७५/०७६	पहिरो	केही नभएको
	बाढी	घटना संख्या १ रहेकोमा ५८ घरपरिवार प्रभावित रहेको र बनगाडकुपिण्डे न.पा. १ गैली बजारमा प्रभाव परेको ।
	असिना पानी	घटना संख्या ३ रहेकोमा ३ घरपरिवार प्रभावित रहेको र -बागचौर न.पा. २, बनगाडकुपिण्डे न.पा. २ र कालिमाटी गा.पा. २) प्रभावित रहेको ।
	चट्याङ्ग	घटना संख्या ८ रहेकोमा १ जनाको मृत्यु र ४ जना घाईते रहेको साथै ७ चौपायाको मृत्यु भएको र कुमाख गा.पा.वडा नः ३ मा प्रभाव परेको ।
	आगलागी	घटना संख्या २९ रहेकोमा २० घर र १ गोठ जलेर नष्ट हुनको साथै ३ जना मानिसको समेत मृत्यु भएको । छत्रेश्वरी गाउँपालिका बढी प्रभावित भएता पनि अन्य पालिकामा समेत प्रभाव परेको । जिल्लाका अधिकांश सामुदायिक वनहरुमा आगलागी भएको ।
	बाढी पहिरो	घटना संख्या ८६ प्रभाविति घर संख्या ६४ र गोठ २ रहेकोमा ९ जना मानिसको मृत्यु भएको । साथै ७ चौपायाको मृत्यु हुनुको साथै २ घाइते भएको ।
२०७६/०७७	महामारी	जिल्ला भरी संक्रमण बढेको, २०७६ चैत्र महिना देखि २०७७ असार मसान्त सम्ममा संक्रमित ३४० जना, स्वास्थ सुधार भएका ३००जना र ३४ जना आइसुलेसनमा उपचारत रहेका ।
२०७७/०७८	महामारी	२०७८ वैशाख महिना देखि जिल्ला भरीको लहरबाट संक्रमित संख्या बढेको । २०७८ जेष्ठ १५ गते सम्ममा जम्मा संक्रमित संख्या १३६४,सक्रिय संक्रमित ८४९ संख्या जना, स्वास्थ सुधार भएका जना ७६७ जना, मृत्यु ४३ - जिल्ला अस्पतालमा मृत्यु), होम आइसुलेसनमा ७०२ र संस्थागत आइसुलेसनमा ६५ जना आइसुलेसनमा उपचारको क्रममा रहेका
	आगलागी	घटना संख्या ६३ जलेर नष्ट , ४० घर जोखिममा रहेको साथै ४ जना मानिसको समेत मृत्यु भएको र ५ जना घाइते भएको, ३४ वटा चौपाय जलेर मृत्यु भएको । आगलागीबाट रु.१५९५१५५० बराबर धनजनको क्षती भएको ।
	बाढी पहिरो	घटना संख्या ७३ घर क्षती, १४८ घर जोखिममा रहेको साथै २ जना मानिसको मृत्यु र १ जना घाइते भएको । साथै ८ चौपायाको मृत्यु हुनुको र रु.२९१९३४१ बराबर धनमालको क्षती ।

महेन्द्र कुमार [illegible]कोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

वर्ष	विपदको प्रकार	घटनाको प्रभाव तथा राहत वितरण कार्यको विवरण
	महामारी	१० वटै स्थानीय तहमा रोगको संक्रमण फैलिएको । महिला १२४० र पुरुष २३४१ गरी जम्मा ३५८१ जना संक्रमित भएको । ३ जनाको मृत्यु भएको ।
	आगलागी	२३ वटा घटना घटेको । १३ घर जलेर नष्ट भएको । २१ जना महिला,१९ जना पुरुष र २८ बालबालिका प्रभावित भएको । १ जना मानिसको मृत्यु , २४ वटा बाखा,३०० कुखुराको क्षती भएको । आगलागीको कारण ५७ लाख बराबर आर्थिक क्षती ।
	बाढी पहिरो	जम्मा १२ घटना भएको । २ घर का ३ महिला,४ पुरुष र ६ बालबालिका प्रभावित । ६ जनाको मृत्यु र १ घाइते भएको । १२ लाख बराबरको आर्थिक क्षति भएको ।
२०७८/ ०७९	चट्याङ	५ घटना भएको । १ घर का ५ महिला, ५ पुरुष र ११ बालबालिका प्रभावित भएको । १ जनाको मृत्यु र ५ जना घाइते भएको । ७ वटा पशुपंक्षीको मृत्यु । करीव २० लाख बराबरको आर्थिक क्षती भएको।
	हावाहुरी	९ वटा घटना भएको । ३ घर र ६ वटा विद्यालय प्रभावित । १७८३०००।०० बराबरको क्षती भएको।
	अविरल बर्षा	७१ वटा घटना भएको । ६१ घरका महिला ९४, पुरुष १०४ र १८० बालबालिका प्रभावित । करीव ९,७६०००० बराबरको क्षती भएको ।
	आगलागी	१३ घर पूर्णक्षति, ८००००००। अनुमाणित क्षति
२०७९/ ०८०	बाढी पहिरो	९६ घर पूर्ण १३३ घर आंशिक रुपमा क्षति , १ जनाको मृत्यु, ६०४ जना विस्थापित, १५३५५०००। अनुमाणित क्षति
	आगलागी	आगलागी ३६ घर पूर्ण र ५ घर आंशिक रुपमा नष्ट भएको १ जना महिला र १ जना बालिकाको मृतु भएको ५ जना व्यक्तिहरु घाईते भएको, सरकारी भवन, पसल र ग्यारेज गरी ११ वटा भवनमा क्षती पुगेको ६ वटा पशु चौपायाको मृत्यु हुनुको साथै १० वटा पशुचौपाया घाईते भएको छ । -अनुमानित रु. ३,८८,७७,४५० बराबरको क्षती भएको)
२०८०/ ०८१	चट्याङ	१ जनाको मृत्यु ३ जना घाईते भएको, ८ वटा पशुचौपायको मृत्यु हुनको साथै एकवटा पशुचौपाय घाईते भएको ।
	भिरबाट लडेको	१२ जनाको मृत्यु र ७ जना घाईते भएको छ ।
	भुकम्प	जम्मा पूर्ण रुपमा क्षती भएको घरधुरी संख्या ४३७५ (दार्मा ४०८० बागचौर न.पा. १५२ कुमाख गा.पा.१२९ त्रिवेणी गा.पा. १३ र शारदा न.पा.१ घर)
२०८१/ ०८२	आगलागी	१ जनाको मृत्यु, १ जना घाईते भएको, ६१ वटा पशु चौपायाको मृत्यु, ५ वटा पशुचौपाया घाईते, ९३ वटा घर/ गोठ/ टहरा क्षति भएको।
	चट्याङ	२ जनाको मृत्यु, १० जना घाईते भएको, १२ वटा पशु चौपायाको मृत्यु, ४ वटा पशुचौपाया घाईते, ३ वटा घर/ गोठ/ टहरा क्षति भएको।
	हावाहुरी	६ वटा घर/ गोठ/ टहरा क्षति भएको।
	अविरल वर्षा र बाढी पहिरो	१ जना घाईते भएको, ११ वटा पशु चौपायाको मृत्यु, ४ वटा पशुचौपाया घाईते, १२ वटा घर/ गोठ/ टहरा क्षति भएको।
२०८२/	आगलागी	३ जनाको मृत्यु, ३ जना घाईते, १२ वटा घर गोठ टहरामा क्षति भएको।

वर्ष	विपदको प्रकार	घटनाको प्रभाव तथा राहत वितरण कार्यको विवरण
८३	चटयाङ	७ वटा पशुचौपाया मरेका, २ वटा घर टहरामा क्षति भएको।
	हावाहुरी	१० वटा घर गोठ टहरा र ४ वटा विद्यालयमा क्षति भएको।
	अविरल वर्षा/ बाढी पहिरो	२ वटा घर टहरामा आंशिक क्षति भएको।

स्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय सल्यान, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा सल्यान, स्वास्थ्य सेवा कार्यालय सल्यान तथा सल्यान जिल्लाका विषयगत कार्यालयहरु।

२.५.२ प्रकोपको पहिचान:

सल्यान जिल्ला प्रकोप तथा विपद्को दृष्टिले उच्च जोखिम भएको जिल्ला हो। यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थिति, धरातलीय स्वरुप, माटो, जलवायु विविधता र संवेदनशीलता नै प्रकोपका मुख्य कारण हुन्। खासगरी भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत साधनको उचित व्यवस्थापनको अभाव, अवैज्ञानिक भू—उपयोग, असुरक्षित पूर्वाधार तथा संरचना निर्माण जस्ता कारणले भू-क्षय, सुख्खाग्रस्तता, आगलागी एवम् जलउत्पन्न प्रकोपहरु सिर्जना भइरहेकोछ। विगतदेखि हालसम्मको प्रकोपको इतिहासलाई नियाल्दा यस जिल्ला देहायका प्रकोपहरुबाट बढी प्रभावित भएको देखिन्छ ।

१. भूकम्प ,
२. आगलागी,
३. बाढी,
४. पहिरो,
५. महामारी
६. चटयाङ,
७. खडेरी,
८. सडक दुर्घटना
९. जंगली जनावरको आतं

२.५.३ *प्रकोपको स्तरीकरण:*

सूचीकृत भएका प्रकोपहरुलाई विगत वर्षहरुको प्रकोपको इतिहास, राहत तथा उद्धार सम्बन्धी जिल्लामा उपलब्ध तथ्यांक/ सूचनाहरु तथा प्रकोपको बारम्बारताको आधारमा प्रकोप स्तरीकरण म्याट्रिक्समा राखी प्रकोपहरुको प्राथमिकीकरण गरिएको छ ।

प्रकोप	बाढी	पहिरो	आगलागी	भूकम्प	असिना	महामारी	खडेरी	जंगली जनावर आतंङ्क	चटयाङ्ग
बाढी		पहिरो	आगलागी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
पहिरो			आगलागी	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
आगलागी				आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
भूकम्प					असिना	महामारी	खडेरी	जंगली जनावर आतंङ्क	चटयाङ्ग

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

असिना						महामारी	असिना	जगली जनावर आतङ्क	चटयाङ
महामारी							महामारी	जगली जनावर आतङ्क	चटयाङ
खडेरी								जगली जनावर आतङ्क	चटयाङ
जगली जनावर आतंङ्क									जगली जनावर आतंङ्क
चटयाङ									
प्राप्त अंक	६	७	८	९	२	३	१	५	४
प्राथमिकता	तेस्रो	दोस्रो	प्रथम	नवौं	सातौं	छैठौं	आठौं	चौथो	पांचौ

२.५.४ आगलागी:

आगलागीका घटना सबभन्दा बढी छत्रेश्वरी, कपुरकोट, कालीमाटी, शारदा र बनगाड कुपिण्डे लगायतका स्थानीय तहहरुमा हुने गरेको तथ्यांकले देखाउँछ। जिल्लाका अन्य स्थानीय तहमा पनि आगलागीको घटना हुने तर प्रभावितहरूको संख्या कम हुने गरेको छ। विशेष गरी कपुरकोट, श्रीनगर, सल्लीबजार, थारमारे, बाङ्गेलाँखुरी, खलंगाबजार जस्ता बजार विकसित क्षेत्रहरु उच्च जोखिममा देखिएका छन्। पछिल्ला केही वर्षहरुमा भएका आगलागीका घटनाहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

		प्रभावित घरधुरी र जनसंख्या					मानवीय क्षति	
क्र.सं.	आर्थिक वर्ष	घरधुरी	महिला	पुरुष	बालबालिका	जम्मा	मृत्यु	घाइते
१	२०७०/७१	३४	७५	८०		१५५		
२	२०७१/७२	४३	९५	१२५		२२०		
३	२०७२/७३	६३	०	०	०	०	२	
४	२०७३/७४	४३	०	०	०	०	१	२
५	२०७४/७५	६१	०	०	०	०		
६	२०७५/७६	२९					३	
७	२०७६/०७७	१५	४२	४९		९१	१	०
८	२०७७/०७८	६३	१५७	१८९		३४६	४	५
९	२०७८/०७९	१३	२१	१९	२८	१०४	१	
१०	२०७९/०८०	१३					१	५
११	२०८०/०८१	३५					२	४
१२	२०८१/८२	१४					१	५
१३	२०८२/०८३	२९					३	३

श्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय सल्यान र नेपाल रेडकस सोसाइटी सल्यान जिल्ला शाखा

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२.५.५ बाढी र पहिरोः

जिल्लाको प्रमुख व्यापारिक केन्द्र तथा जिल्लाको प्रवेशद्वारमा रहेको कपुरकोटको भूस्खलनले केही घरहरु विस्थापित भएका छन्। साविक मुलखोला गा.वि.स. को वडा नं २ ब्यूरेनीमा रहेको पहिरोले पनि पूरै समुदाय लगायत गर्चे बजारलाई समेत प्रभाव पार्ने गरेको छ। यस्तै जिल्लाको स्वीकोट, मर्मपरिकाँडा र शिवरथ तथा बाफुखोला लगायतका स्थानमा जाने पहिरोले पनि त्यस समुदायमा जोखिम बढाएको छ।

क.स.	आर्थिक वर्ष	प्रभावित घरधुरी र जनसंख्या					मानवीय क्षती	
		घरधुरी	महिला	पुरुष	बालबालिका	जम्मा	मृत्यु	घाईते
१	२०७०/०७१	११८	२६७	२०३	१२०	५९०	५	२
२	२०७१/०७२	६९१	२६०	२३१८	१०३६	३६१४	११	१
३	२०७२/०७३	०	०	०	०	०	०	०
४	२०७३/०७४	३	०	०	०	०	१	०
५	२०७४/०७५	११६	०	०	०	०	२	०
६	२०७५/०७६	६४	०	०	०	०	९	०
७	२०७६/०७७	१७	५८	५७	०	२०६	१८	२१
८	२०७७/०७८	७३	२०३	१९८	०	४०१	२	१
९	२०७८/०७९	२	३	४	६	१३	६	१
१०	२०७९/०८०	२२९					०	०
११	२०८०/०८१	०						०
१२	२०८१/०८२	१२					०	१
१३	२०८२/८३	२					०	०

श्रोत : जिल्ला प्रहरी कार्यालय सल्यान र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सल्यान जिल्ला शाखा

२.५.६ महामारीः

विगत वर्षहरुको इतिहास हेर्ने हो भने यस जिल्लामा पटक पटक झाडापखालाको प्रकोपले महामारीको रुप लिएको पाइन्छ। २०६४ सालमा काल्चे, घाँजरी पिपल र बाझेकोटका ६०० जना प्रभावित, मृत्यु नभएको र २०६८ मा मर्म परिकाँडा, कालागाँउ, स्वीकोट र काप्रेचौरका १०६६ जना प्रभावित, ७ जनाको मृत्यु, रेडक्रस र युनिसेफले जीवन जल, क्लोरिन झोल वितरण गर्नुको साथै स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गरेका थियो। सल्यान जिल्ला स्थित विभिन्न संघ संस्था ,स्वास्थ्य सेवा कार्यालयले स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासको लागि विभिन्न कार्य गरिरहेको छ। अन्य जिल्लाहरुमा जस्तै यस सल्यान जिल्लामा पनि सम्भावित महामारीको रुपमा झाडापखाला, आँउ, हैजा र विभिन्न समयमा हुनसक्ने, स्वाईन फ्लू, बर्ड फ्लू जस्ता प्रवृतिका सरुवा रोगहरु रहेका छन्। सन् २०२० को जनवरी देखि नै बिश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोरोना महामारी रोगको कहरले सल्यान जिल्लालाई पनि प्रभावित बनाएको थियो भने विगत केहीवर्ष देखि डेंगी रोगको महामारी पनि बढ्दै गईरहेको छ।

२.५.७ भूकम्पः

विगतका वर्षहरुको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा भूकम्पीय विपद्लाई योजनाबद्ध रुपमा समावेश गर्न सकिएको थिएन। २०७२ बैशाख १२ गते गोरखा जिल्ला केन्द्र बनाएर आएको महाभूकम्प, **२०८२ कार्तिकमा** गएको **जाजरकोट भूकम्प लगायतका भूकम्पहरु**को प्रभाव सल्यान जिल्लामा पनि देखिएको थियो। भूकम्पबाट सल्यान जिल्लाको सदरमुकाम तथा ग्रामीण इलाकाहरूमा घरको निर्माण संरचनाको दृष्टिकोणबाट हेर्दा क्षति हुने पूर्वानुमान गर्न सकिन्छ तर सदरमुकाम र बजार क्षेत्र विस्तार भएका स्थानहरुमा भवन निर्माण आचारसंहिता बमोजिम घर निर्माण नभएकोले सदरमुकाम तथा बजार क्षेत्र विस्तार भएका स्थानहरुमा भूकम्पीय सुरक्षाको दृष्टिकोणले उच्च जोखिममा रहेको छ। प्रतिकार्य योजनामा भूकम्पीय सुरक्षाको सन्देशलाई समुदायमा गहन र व्यापक ढङ्गले पुऱ्याउने र भूकम्पीय जोखिमको दृष्टिले समुदायलाई सुरक्षित बनाउन पहल गर्नुपर्ने आवश्यकता महशुस गरिएको छ।

२.६ विपद् जोखिम र संकटासन्नताको विश्लेषण

२.६.१ विगतमा भएको विपद्को असरका आधारमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकास्तरीय प्रकोप स्तरीकरण:

क्र.सं.	गा. पा./ न. पा.	साविकका गा.वि.स./ न पा	सम्भावित विपद्को प्रकार -निम्न– १, मध्यम–२, उच्च–३)					जम्मा	संकटासन्नता
			बाढी	पहिरो	आगलागि	महामारी	भूकम्प		
१	कालीमाटी गा.पा.	काप्रेचौर	३	३	२	३	१	१२	उच्च
		कालीमाटी काल्चे	३	३	२	२	१	११	उच्च
		कालीमाटी रामपुर	३	२	३	२	१	११	उच्च
		लक्ष्मीपुर	१	२	३	३	१	१०	उच्च
२	त्रिवेणी गा. पा.	काभ्रा	१	२	३	२	१	९	मध्यम
		कारागिठी	१	२	३	२	१	९	मध्यम
		त्रिवेणी	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		फलाबाङ	१	२	२	२	१	८	मध्यम
३	कपुरकोट गा. पा.	धनवाङ	१	३	२	२	१	९	मध्यम
		सारपानी गर्पा	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		रिम	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		सिनबाङ्ग	१	३	२	२	१	९	मध्यम
४	छत्रेश्वरी गा.पा.	दमाचौर	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		लेखपोखरा	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		कोर्बाङझिम्पे	१	३	२	२	१	९	मध्यम
		छायाँक्षेत्र	१	२	२	२	१	८	मध्यम
५	सिद्ध कुमाख गा.पा.	सिद्धेश्वरी	१	३	३	२	१	१०	उच्च
		चाँदि करेङ्गी	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		बाझकाँडा	१	२	२	२	१	८	मध्यम
६	बागचौर न पा	बागचौर न.पा	२	३	२	२	१	९	मध्यम
		बाफुखोला	१	३	२	२	१	१०	उच्च
७	दार्मा गा. पा.	दार्माकोट	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		भलचौर	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		ढाकाँडाम	१	२	२	२	१	८	मध्यम
८	बनगाड कुपिन्डे न.पा.	देवस्थल	१	२	२	२	१	८	मध्यम
		बामे	१	२	१	३	१	८	मध्यम
		मूलखोला	१	३	२	२	१	९	मध्यम
		घाजरीपिपल	१	३	२	२	१	९	मध्यम
		माँझकाँडा	१	२	३	३	१	१०	उच्च
		कुपिन्डेदह	१	२	३	२	१	९	मध्यम
		निगालचुला	१	३	२	३	१	१०	उच्च

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

क.सं.	गा. पा./ न. पा.	साविकका गा.वि.स./ न पा	सम्भावित विपद्को प्रकार -निम्न– १, मध्यम–२, उच्च–३)					जम्मा	संकटासन्नता
			बाढी	पहिरो	आगलागि	महामारी	भूकम्प		
९	कुमाख गा. पा.	मर्मपरिकाँडा	१	३	२	३	१	१०	उच्च
		स्वीकोट	१	३	२	३	१	१०	उच्च
		कालागाउँ	१	३	२	३	१	१०	उच्च
		बडागाउँ	१	३	२	३	१	१०	उच्च
		जिमाली	१	२	२	२	१	८	मध्यम
१०	शारदा न.पा.	शारदा न.पा.		२	२	२	१	८	मध्यम

नोटः अंकभार ७ सम्म न्यून, ८ देखि ९ सम्म मध्यम र १० देखि माथि उच्च जोखिम रहने गरी स्तरीकरण गरिएको ।

२.७ विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरणः

विषयगत विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना सन २००५ मा विषयगत क्षेत्रको अवधारणा आएपछि नेपालमा पनि यो अवधारणाको शुरुवात भयो। वि.सं. २०६८ सालमा सल्यान जिल्लामा पनि यही अवधारणा अनुसार विभिन्न निकायलाई विषयगत क्षेत्रको जिम्मेवारी दिई कामको शुरुवात गरिएको थियो । हाल सल्यान जिल्लामा समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार, खाद्य, आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री, स्वास्थ्य र पोषण, शिक्षा, संरक्षण, खानेपानी तथा सरसफाई, पुनःनिर्माण/ पुनःस्थापना गरी जम्मा ९ वटा विषयगत क्षेत्रहरु तय गरिएको छ ।

विषयगत क्षेत्र	मुख्य जिम्मेवारीहरु	क्षेत्रगत नेतृत्व	सहयोगी निकाय
समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	विपद् पूर्वतयारी योजना तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण र प्रभावकारी कार्यान्वयनमा, प्रचार प्रसार, अभिमूखीकरण आदि सरोकार निकायहरु बीच सूचना, सञ्चार, समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ०८८-५२०१३३	जि.स.स., स्थानीय तह, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल रेडकस सोसाइटी, नेपाल टेलिकम, नेपाल पत्रकार महासंघ, राष्ट्रिय अनुसन्धान, जल तथा मौसम बिज्ञान कार्यालय, सुर्खेत।
खोज तथा उद्धार	विपद प्रतिकार्यको लागि दक्ष जनशक्ति तयार, परिचालन, अभिमुखीकरण, अभ्यास,स्रोत पहिचान र नक्साङ्कन गर्न सहजीकरण गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ०८८-५२०१३३	स्थानीय तह, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, डिभिजन वन कार्यालय ।
अस्थायी आवास र गैर खाद्य सामग्री	विपदमा परेका प्रभावित परिवारहरुलाइ सुरक्षित स्थानान्तरण तथा आपतकालीन अस्थायी बसोबासको व्यवस्था गर्न सहयोग गर्ने।	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सल्यान शाखा ०८८-५२०००४	स्थानीय तह -विपद् व्यवस्थापन शाखा, सुरक्षा निकाय, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, वन कार्यालय, उद्योग वाणिज्य संघ, गैसस महासंघ,यातायात प्रा.लि., दलित विकास समाज ।
खाद्य सामग्री	विपद्मा परेका परिवारहरुलाई तत्काल आवश्यक खाद्यसामग्री सुरक्षित भण्डारण र वितरण गर्न सहयोग गर्ने।	कृषि विकास कार्यालय, सल्यान ०८८-५२०१३०	उद्योग वाणिज्य संघ, सल्यान, गैसस महासंघ, डिभिजन वन कार्यालय।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विषयगत क्षेत्र	मुख्य जिम्मेवारीहरु	क्षेत्रगत नेतृत्व	सहयोगी निकाय
खानेपानी तथा सरसफाइ	विपद् प्रभावित आश्रय स्थलमा सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको व्यवस्था मिलाउने।	खानेपानी सिँचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय सल्यान ०८८-५२०००६	स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वास्थ्य कार्यालय, दलित विकास समाज, खानेपानी उपभोक्ता महासंघ।
स्वास्थ्य तथा पोषण	विपदको समयमा घाइते तथा बिरामी व्यक्तिहरुको तत्काल उपचारको व्यवस्था र अस्थायी शिविरमा हुनसक्ने विभिन्न सरुवा रोगहरुको रोकथामको अभियान संचालन गर्न सहयोग गर्ने।	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय ०८८-५२००८१	स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय संघ संस्था, निजी मेडिकल हल तथा अस्पताल।
संरक्षण	विपद्को समयमा घाइते तथा बिरामी, गर्भवती महिला, बाल बच्चा, जेष्ठनागरिकहरुको लैंगिक हिंसा संरक्षण तथा सुरक्षासम्बन्धी अस्थायी शिविरमा समन्वय एवम् मनोसामाजिक परामर्श आदि अभियान सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ०८८-५२००७२	स्थानीय तह (महिला तथा बालबालिका शाखा), जिल्ला प्रहरी कार्यालय, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल, सल्यान, मानव अधिकार, रेडक्रस नेपाल, दलित विकास समाज ।
आपत्कालीन शिक्षा	विपद्को समयमा नियमित शिक्षाबाट वञ्चित बालबालिकको पटनपाठनको सञ्चालनको व्यवस्था, गर्न गराउन सहयोग गर्ने।	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ, ०८८-५२००१४९	गै.स.स.महासंघ, स्थानीय तह (शिक्षा शाखा), रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ ।
पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण र पूर्वाधार ।	विपद्को समयमा बासस्थान गुमाएका परिवारहरुको सुरक्षित बसोबासको लागि भौतिक संरचनाको आवश्यकता अनुसार पुनस्थापना वा पुननिर्माण, पुनर्लाभका लागि समन्वय तथा सहकार्यको लागि अभियान सञ्चालनमा सहयोग गर्ने ।	पूर्वाधार विकास कार्यालय ०८८-५२००७२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह, डिभिजन वन कार्यालय, खानेपानी सिचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय, सामाजिक विकास कार्यालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, मालपोत कार्यालय, नेपाल टेलिकम, उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालय ।

२.८ क्षेत्रगत निकायहरुले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि प्रस्ताव गरेको अनुमानित बजेट सारांशः

क.सं	विषयगत क्षेत्र	जम्मा अनुमानित बजेट -रु.)	उपलब्ध श्रोत (सामग्री तथा नगद)	कैफियत
१	समन्वय तथा सुचना व्यवस्थापन	१९५००००/—	०	
२	खोज तथा उद्धार	७३०००००/—	०	
३	अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन	८२७५०००/—	०	
४	खाद्य सामग्री	६५३००००/—	०	
५	खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन	५७०००००/—	०	
६	स्वास्थ्य तथा पोषण	५०००,०००/—	०	

७	संरक्षण	६६९००००/–	०	
८	आपतकालीन शिक्षा व्यवस्थापन	४६२५०००/–	०	
९	पुर्नस्थापना, पुर्ननिर्माण र पूर्वाधार	२१७५३७५०/–	०	
जम्मा		६,७८,२३,७५०/–		

परिच्छेद-३: क्षेत्रगत प्रतिकार्य योजना

<u>क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु:</u>

क.स.	विषयगत क्षेत्र	नेतृत्व गर्ने निकाय	सम्पर्क व्यक्ति	फोन/ मोबाईल/ मेल
१	समन्वय तथा सुचना व्यवस्थापन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय सल्यान	महेन्द्र कुमार सापकोटा	९८५७८४७७७७
२	खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय सल्यान र सुरक्षा निकायहरु	महेन्द्र कुमार सापकोटा	९८५७८४७७७७
३	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा सल्यान	यौवन प्रकाश श्रेष्ठ	९८५७८२१२०६.
४	खाद्य	कृषि विकास कार्यालय सल्यान	महेश आचार्य	९८५७८२२२५७
५	खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन	खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय सल्यान	अनुप श्रेष्ठ	९८५७८५५००६
६	स्वास्थ्य र पोषण	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय सल्यान	अर्जुन कुमार बुढा	९८५७८२०५८७
७	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय सल्यान	महेन्द्र कुमार सापकोटा	९८५७८४७७७७
८	आपतकालिन शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सल्यान	शेर बहादुर रोका	९८५७८४४१५०
९	पुनर्निर्माण र पुनः स्थापना	पूर्वाधार विकास कार्यालय सल्यान	नविन थापा	९८५८३६६२६५

३.१ विषयगत क्षेत्रहरु

३.१.१ <u>समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन:</u>

विषयगतक्षेत्र	:	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम	:	पहिरो,बाढी, आगलागी र भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा	:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सल्यान ।
सम्पर्क व्यक्ति	:	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सम्पर्क नं.	:	९८५७८४७७७७

<u>विपद्को अनुमान र आँकलन:</u>

- यस जिल्लामा हुने गरेका पहिरो, बाढी, भूकम्प, आगलागी, हावाहुरी, जंगली जनावरको प्रकोप, असिनापानी, लगायतका विपद्को जोखिमबाट ८,००० परिवारका ४०,००० जना सम्भाव्य प्रभावित हुन सक्नेछन्।
- ३ वटा नगरपालिका र ७ वटा गाउँपालिकाको प्रभावित समुदायले सम्बन्धित निकायसँग सम्पर्क र समन्वय विस्तार गर्नुपर्ने हुन सक्छ।
- सूचना प्रविधिहरू अवरुद्ध वा नष्ट भई सुचना आदान–प्रदानमा समस्या आउन सक्छ।
- सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलनमा कठिनाइ उत्पन्न हुनसक्छ र त्यसका लागि दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनसक्छ।
- शारदा, बबई र भेरी नदीको वरिपरिको भूभाग तथा समुदायहरु डुबानमा पर्न सक्ने।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

- बाढी, पहिरो तथा भूकम्पका कारण भौतिक पुर्वाधारहरु जस्तै भवन, पुल, कलभर्ट, विद्युत प्रशारण लाइन क्षति हुनसक्छ।
- आगलागी तथा जङ्गली जनावरका कारण भौतिक संरचना घरगोठ, बालीनाली तथा मानवीय क्षति हुनसक्छ
- महामारीजन्य रोगहरु देखा पर्नसक्छन् र सुरक्षित उपचारका लागि स्वास्थ्य कर्मी, सुविधा सम्पन्न अस्पताल तथा उपचार कक्षहरुको अभाव हुनसक्छ।
- कृषि बालीमा रोगजन्य तथा किटजन्य प्रकोप, असिना पानी, अत्याधिक वर्षा वा सुखापनको असर पर्न सक्नेछ।

रणनीति:

- समुदायमा हुनसक्ने सम्भावित विपद्को आङ्कलन सम्बन्धित निकायहरुबाट निरन्तर प्राप्त गरी विश्लेषण गर्ने
- प्राप्त सूचनाहरु आ–आफ्ना तालुक निकायहरुमा पठाउने।
- सम्भावित प्रकोप हुनसक्ने अवधिभर र विपद्को समयमा स्थानीय संचार माध्यम -एफ. एम. रेडियो, टि.भि., पत्रिका मार्फत प्रसारण तथा प्रकाशन गर्ने।
- विपद्को समयमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुलाई सक्रिय बनाउन भूमिका निर्वाह गर्ने।

सूचना तथा समन्वय क्षेत्रको आपतकालीन पूर्वतयारी योजना:

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिका आधारमा)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मख्य जिम्वेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु.)
पहिलो दिन	- विभिन्न श्रोतबाट प्राप्त (जल तथा मौसम विभाग,सुरक्षा निकाय र समुदायस्तर) भएका आधिकारिक सूचना प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई दिने। - जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक आयोजना,जानकारी संकलन र परिस्थितिको अध्यावधिक गर्ने। - सबै क्षेत्रगत समुहलाई सक्रिय	- स्थानीय तहमा पूर्वसूचना कार्यदलको गठन र तालीम,जल तथा मौसम विभागका फिल्ड कार्यालय र जिल्ला आपतकालीन सञ्चालन केन्द्रसँग समयमै सूचना प्राप्ति र प्रवाहका लागि प्रभावकारी सम्बन्ध स्थापना गरी प्रवाह गरिने। - जिल्ला आपतकालीन केन्द्र, जल तथा मौसम विभागका फिल्ड कार्यालय र स्थानीय तहमा पूर्वसूचना कार्यदलका सम्पर्क व्यक्तिहरुको समय समयमा बैठक र पूर्वसूचनाका लागि स्थापना भएका स्टेसन, सम्पर्क व्यक्ति र नम्बरहरु सबैको सहज पहुँचका लागि प्रकाशन गरिने। - सुरक्षा निकायहरूको तारविहीन सञ्चार सञ्जाललाई भरपर्दो बनाउने र विस्तार गरिने। - राष्ट्रिय, प्रदेश तथा जिल्लास्तरमा स्थापित आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग निरन्तर सञ्चार सम्पर्कको व्यवस्था र भरपर्दो सञ्जालको स्थापना गरिने।	- उपल्लो तथा जिल्ला तहका श्रोत केन्द्र बाट स्थानीय तहका स्वयंसेवक लाई तालीम नभएको। - जिल्ला आपतकालीन सञ्चालन केन्द्रलाई भरपर्दो सूचनाहरु उपलब्ध गराउने जिल्ला	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	३,००,०००।-

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	पार्ने, कार्यविभाजन गरी सबै क्षेत्रगत समूहलाई जिम्मेवारी सुम्पने। - रेडियो, टेलिभिजन, छोटो सूचना सेवा(sms)का माध्यमबाट तथ्यगत पूर्व चेतावनी, भए गरेका उद्धार प्रयासहरु तथा सार्वजनिक आह्वानहरु प्रवाह गर्ने। - विद्युतीय सञ्चारका सबै माध्यममा एकै पटक स्वतः आपतकालीन सन्देश आउने प्रणाली स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउने । - घटनासम्बन्धी वस्तुगत विवरण तयार पारी सूचना प्रवाह गर्ने । - केन्द्रीय तथा प्रदेश आपतकालीन केन्द्रमा जानकारी गराउने । - राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सरोकारवाला सँग सम्भाव्य सहयोगका लागि समन्वय गर्ने । - जिल्ला आपतकालीन	- विपद्सम्बद्ध निकाय तथा प्राधिकरणका कार्यालयहरू तथा आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रहरूलाई क्रमिकरूपमा स्याटेलाइट फोन, रेडियो सञ्चार प्रणाली तथा सञ्चारका अन्य आधुनिक प्रणालीद्वारा सुसज्जित गरिएको हुने। - सम्भाव्य प्रकोपहरूको अनुगमन गर्न आवश्यक प्रणालीको तर्जुमा तथा विकास गरिएको हुने । नियमित रूपमा विपद्का घटना, प्रभाव तथा क्षतिका सम्बन्धमा तथ्याङ्कगत अभिलेख राख्ने, विश्लेषण गर्ने, सार–सङ्क्षेप तयार पार्ने तथा प्रचार–प्रसार गरिएको हुने । - विशेष रूपमा खतरामा रहेका समुदाय तथा संस्थाहरूकाबीचमा व्यापक मात्रामा प्रचार–प्रसार गर्न पूर्व–चेतावनी दिने प्रणालीको स्थापना गरिएको हुने । संभाव्य प्रकोपहरूका लागि पूर्व–चेतावनी दिने प्रणालीको उपयोग गर्न स्थानीय समुदायलाई अभिप्रेरित गरिएको हुने । - विपद्का क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न निकायको नामावली र सम्पर्क व्यक्तिहरुको लिष्ट तयारी गर्नुका साथै उनीहरुसँग भएको श्रोत साधनको नक्शाङ्कन गरिने । - सबैलाई आपतकालीन अवस्थाको बेला के कति समयमा बैठक बस्ने जानकारी (विपद्का समयमा तत्कालै, पहिलो १ हप्तासम्म १ दिन बिराएर र दोश्रो हप्ताबाट हप्तामा १पटक) सबै विषयगत अगुवा कार्यालय तथा सदस्यहरुलाई जिम्मेवारीको जानकारी गराउने र विषयगत विपद् प्रतिकार्य तथा आकस्मिक योजना तयारी अवस्थामा राख्न लगाइने । - आकस्मिक योजना कार्यान्वयनमा अन्य विषयगत कार्यालयको पनि सहयोग लिइने । - सूचनाको प्रचार–प्रसार, सञ्चार माध्यम तथा सञ्चार प्रविधिहरूको विवेकपूर्ण प्रयोग गर्ने प्रणाली विकसित गर्ने र त्यसको लागि क्षमता सदृढीकरण गरिने । - विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा समुदायको पूर्व–तयारीको प्रवर्धन गर्ने कार्यमा सञ्चार	आपतकालीन केन्द्रको समन्वयमा र जिम्मेवार बनाउन जिल्ला तहमा नीतिको अभाव। - जिल्ला आपतकालीन केन्द्र सञ्चालनमा सबै सरोकारवालालाई जिम्मेवार बनाई कार्यान्वयन गर्ने निश्चित मापदण्ड विकास नभएको। - प्रभावकारी समन्वयको अभाव । - सरोकारवालाहरुको सूचना तथा गरेका कार्यहरु सम्पर्क र भरपर्दो रुपमा आउन नसक्ने।		

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य समन्वय केन्द्रको रुपमा परिचालन गर्ने ।	माध्यमको भूमिकालाई प्रणालीगत रूपमा स्थापित गरी आमसञ्चार माध्यमहरूलाई अभिमुखीकरण गरिएको हुने । - सचेतना कार्यका लागि एफ्एम् रेडियो, छापा तथा विद्युतीय सञ्चारका माध्यमहरूको उपयोगलाई प्रोत्साहित गरिएको हुने । प्रतिकार्य सम्पर्क केन्द्रको स्थापना गर्ने कार्ययोजना तर्जुमा गरिने । - विपद् सम्बन्धी सूचनाहरु आदान प्रदान गर्ने प्रभावकारी संयन्त्रको विकास गरिएको हुने । - विपद् पूर्व सम्भावित विपद्को क्षतिको अनुमान गरी त्यसका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत साधन भएका निकायहरुको पहिचान गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई जानकार गराइने । - जिल्ला विपद् सम्बन्धी सूचना र जानकारी तथा कार्यहरुलाई एकीकृत रुपमा अभिलेख तथा सूचनाको मजबुत केन्द्रको रुपमा विकास गरी सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराइने । - टेलिफोन, मोवाइल, इन्टरनेट आदि अवरुद्ध भएमा सुरक्षा निकायहरुसँगको मिलापको साधनद्वारा तत्काल सूचना आदानप्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइने ।			
दोश्रो दिन	- विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरुको बैठक आवश्यकताअनुरुप निरन्तर बस्ने । - स्रोत साधनको आँकलन गर्ने, आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने । - प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, पीडितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था	- विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्स्थापना कार्यका लागि स्रोतको सूची तयार गर्ने र संस्थागत क्षमताको विश्लेषण गर्ने, यसमा विशेषतः विज्ञहरूको सूची, खोज तथा उद्धार औजार, अस्पताल र तिनको क्षमताको सूची, एम्बुलेन्स, आकस्मिक सञ्चार सेवाको अवस्था वारुणयन्त्रको अवस्था आदिको विश्लेषण गर्ने प्रबन्ध गरिने । - जिल्ला स्तरमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको साथै कार्य दलको क्षमता अभिवृद्धि गरिने । - सबै प्रकारका प्रकोपहरूका लागि प्रकोप, सङ्कटासन्नता तथा जोखिमहरूका नक्साहरू-संरचनागतरुपमा तयार पारिएको हुने । - विपद्सम्बन्धी जोखिम तथा सङ्कटासन्नताका	-विपद् जोखिमको वस्तुनिष्ठ नक्शाङ्कन नभएको । -जिल्ला आपतकालीन केन्द्रलाई समयसमयमा अपडेट गर्ने संयन्त्र निर्माण गर्नु पर्नेमा सो नभएको । -जिल्ला तहमा विपद्को पूर्व तयारीका	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र कलष्टर सदस्यहरु ।	३,५०,०००।-

	गर्ने । - आकस्मिक सञ्चारको प्रबन्ध गर्ने तथा यथाशीघ्र छिटो दूरसञ्चारको पुनःस्थापन गरी सेवा सञ्चालन गर्ने । - विपद् प्रतिकार्य पश्चात् शीघ्र अवधिमा पुनस्थापना गर्नका लागि कार्य योजना बनाउने ।	सूचकसम्बन्धी प्रणालीको विकास गरिएको हुने । - जोखिमको लेखाजोखाको लागि आवश्यक विधिहरूको विकास गर्ने र त्यस्तो विधिलाई आत्मसात् गरिने । - विपदसँग जुध्न सक्ने साधन तथा स्रोत र उपलब्ध क्षमताको आँकलन गरिने । - कुन बेला कहाँ कस्तो सञ्चार साधनको जरुरत पर्छ त्यसको विश्लेषण गरी पूर्व तयारी गर्ने र पुनर्स्थापनाका लागि रणनिति बनाइने । - विपद्को समयमा अति आवश्यक सञ्चारका सामाग्रीहरु के के क्षति हुन सक्छ त्यसको आँकलन र त्यसको तत्कालै सुविधा प्राप्तिका लागि वैकल्पिक तथा पुनर्स्थापना योजनाका साथै बजेटको व्यवस्था गरिएको हुने ।	लागि सबै सरोकारवालालाई जिम्मेवार बनाई विभिन्न कार्यमा सहकार्य र समन्वयको वातावरण सृजना गर्नकालागि जिल्ला तहमा विपद्जोखिम व्यवस्थापन नीति नबनेको । -यो प्रक्रियामा कसको भूमिका रहने भन्ने जिम्मेवारी तोक्ने र तालीम दिन नसकिएको। -जिम्मेवार निकाय नतोकिएको ।		
पहिलो हप्ता	- द्रुत लेखाजोखा गरी संकलित तथ्याक विश्लेषण र सम्प्रेषण गर्ने। - विषयगत समितिका सबै सदस्य र सरोकारवाला निकायलाई जानकारी गराई प्रतिवेदनका आधारमा	- सूचना तथा समन्वय कलष्टर सदस्यहरुलाई तालीम दिइने र यी कलष्टरका सदस्यहरुले स्थानीय तहमा पनि सूचना संकलनका लागि संकटासन्न समुदायमा स्वयंसेवकहरु विकास गरी क्षमता विकास गरिने। - विस्तृत रुपमा सूचनाको सङ्कलन गरी योजना बनाउने र समयमै सबै सरोकारवालालाई आदान प्रदान गर्ने संयन्त्र विकास गरिने । यो कार्यलाई निरन्तरता दिइने ।	- जिल्ला तहका कलस्टर का सदस्यहरु ले तालिम नपाएको र स्थानीय तहमा लिंकेज प्रभावकारी रुपमा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र कलष्टर सदस्यहरु ।	३, ५०,०००।—

	कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने । - विषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने, कार्य क्षेत्र पहिचान गरी परिचालित हुने ।		नभएकाले समयमै सूचना प्राप्त हुन नसकेको र आवश्यक कार्यपद्धति विकास नभएको ।		
पहिलो महिना	- क्षेत्रगत कार्यसमुहका कार्यप्रगति विवरण सङ्कलन र समीक्षा गर्ने । - सबै सूचनाहरु निरन्तर अध्यावधिक गर्दैजाने र सरोकारवाला निकाय एवम् सञ्चारमाध्यमलाई उपलब्ध गराउने (२४घण्टा भित्र निरन्तर, पहिलो १ हप्तामा दैनिक, दोश्रो हप्ताबाट हप्तामा १ पटक र आवश्यकता अनुसार) ।	- जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रको सहयोगीका रुपमा रेडक्रस,जनपथ प्रहरी, सशस्त्र र नेपाली सेनालाई जिम्मेवार बनाइने । केन्द्रले स्थानीय तहमा भएका प्रगतिका बारेमा स्थानीय तहमा रहेका विपद् सम्बन्धी समिति र प्रतिकार्य कार्यमा संलग्न निकायहरुको सहयोगमा सूचना संकलन गर्ने। - जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा निरन्तर छलफल र सम्बन्धित निकायलाई सल्लाह सुझाव तथा सूचना उपलब्ध गराइने ।	- उपयुक्त र प्रभावकारी संयन्त्र नभएकाले समयमै सूचना उपलब्ध हुन नसकेको समुदायको आवश्यकतालाई समयमै सम्बोधन गर्न नसकिएको । - सूचना दिनु पर्ने बाध्यकारी व्यवस्था नहुनु ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र कलष्टर सदस्यहरु ।	३५००००
दोस्रो महिना	- विपद्को चेतावनी दिने केन्द्र तथा व्यवस्थापन गर्ने केन्द्रहरू आवश्यक टानिएका तथा भत्किएका तथा महत्वपूर्ण पूर्व सूचनाका पूर्वाधारहरूकोपू र्व लेखाजोखा गरी	- विपद्पछि पूर्वसूचना प्रणालीका लागि आवश्यक संरचनाहरुको प्रभावकारिताको मापन गरिने । - विगतको सिकाइका आधारमा संरचनामा सुधार ल्याइने र भत्किएका तथा बिग्रिएका संरचनाको मर्मतसंभारका साथै थप्नु पर्ने आंकलन गरी आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिएको हुने ।	- समुदायस्तरमा सूचना आदानप्रदानको तौरतरिकालाई पनि पूर्वचेतावनी प्रणालीमा समाहित गरिने ।	जिल्लाप्रशासन कार्यालय र कलष्टर सदस्यहरु ।	४,५०,०००।-

महेन्द्र कुमार ... प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	मर्मत तथा पुनःनिर्माण ।				
तेश्रो महिना	- जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना समयसापेक्ष परिमार्जन गर्ने। - सूचना र समन्वयलाई दिगो बनाउने ।	- नेपाल सरकारबाट जारी भएका नीति, रणनीति, निर्देशिका बमोजिम जिल्लाको परिवेश अनुरुप नियमित रुपमा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने परिपाटी बसालिएको हुने। - सबै तहमा आपतकालीन प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा तथा क्षमताको अभिवृद्धि तत्काल गर्नु जरुरी भएकोले दाता, निजी क्षेत्र वा दान—दातव्यबाट आर्थिक स्रोत जुटाउने छुट्टै संयन्त्र -जस्तै बास्केट फण्ड) को स्थापना गरिने । - प्रभावित क्षेत्र एवम् समुदायलाई आर्थिक स्रोत उपलब्ध गराउने व्यवस्थाको विकास गरिएको हुने । यसका लागि आवश्यक पूर्वाधार, मेसिन उपकरण, साधन स्रोतको पहिचान गरी दिगो बनाउन प्रयासरत रहने ।	- सञ्चालन प्रक्रियाका लागि जिल्लाको सरोकारवालालाई योजनाहरुमा योगदान दिने वातावरण सृजना गर्न प्रतिकार्ययोजनामा भएका कियाकलापमा बृहत छलफल गरिने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र कलष्टर सदस्यहरु ।	१,५०,०००।-
	जम्मा				१९,५०,०००।-

३.१.२ खोज तथा उद्धारः

विषयगत क्षेत्र	:	खोज तथा उद्धार
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, पहिरो र भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा	:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सल्यान र सुरक्षा निकायहरु ।

अनुमानित अवस्था

प्रभावित हुनसक्ने परिवार तथा जनसंख्याः ८,००० परिवारका ४०,००० जनसंख्या र जसमध्ये केही समयको लागि विस्थापित हुने जनसंख्या २०,००० हुनेछ । करिब ५००० बालबालिका, ३००० किशोरकिशोरी र गर्भवती तथा दूध चुसाउने महिला १००० हुने पूर्वानुमान गरिएको छ ।

- सम्पूर्ण सम्वन्धित निकायले उद्धार सामग्री अद्यावधिक गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- वार्षिक रुपमा विपद् सम्वन्धी संयुक्त अभ्यास गर्ने ।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

रणनीति

- विपद्को लगत्तै उपकरणसहित खोज तथा उद्धार टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनबारेमा जानकारी गराउने ।
- सुविधाबाट एकदमै बञ्चित समूह/संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्तिलगायत सबैलाई गरिएको उद्धार र वितरण गरिएका सहयोगसम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन गर्ने ।
- अवस्था हेरी -आवश्यकतामा आधारित रहेर मिरा(MIRA) टीम खटाउने ।
- पहिलो हप्ताको परिस्थितिको बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेस गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि गर्ने ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने तथा फाराम सहितको प्रतिवेदन भर्ने - संयन्त्र निर्माण गर्ने ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र निरन्तर समाचार सञ्चार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने, सांस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामग्री—दाता/सहयोग उपलब्ध गराउने । (ती निकायबाट प्रत्यक्ष वितरण होइन)
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय तुल्याउने । (अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन कार्यमा समेत)

विपद प्रतिकार्य योजना:

विपद पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य	आपतकालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत(रु.)
पहिलो दिन	खोज तथा उद्धार टोलीको परिचालन र खोज तथा उद्धार कार्यको थालनी ।	खोज तथा उद्धारको लागि खटिने टोलीको लागि आवश्यक बन्दोबस्तीको सामग्रीहरूको तयारी ।	खोज तथा उद्धार टोली र आवश्यक उद्धार सामग्रीहरू प्रयाप्त मात्रामा नभएको ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल ।	५,०००००
	सूचना संकलन तथा अवस्थाको प्रतिवेदन ।	खोज तथा उद्धारको लागि खटिने टोलीलाई does and don'ts बारेमा अभिमुखीकरण ।	अभिमुखीकरणमा अपूर्णता ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल ।	
	शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नको लागि आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	सञ्चारको उपयुक्त संयन्त्रको स्थापना ।	विपदको बेलामा परिचालन गरिने लक्षित संरचना र संयन्त्रको व्यवस्था स्पष्ट नरहेको	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ।	३५००००।०

विपद पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य	आपतकालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत(रु.)
			।		
	प्रभावितहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।	खोज तथा उद्धारको लागि आवश्यक औजारहरुको व्यवस्था	केही अपर्याप्त रहेको ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ।	३,००००० ।००
	राहत सहयोग सामग्रीहरु वितरणको लागि आवश्यक पर्ने व्यवस्थाको तयारी गर्ने	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरुसँग समन्वय बैठक गर्ने ।	समन्वयमा ढिलासुस्ति हुनसक्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ।	५०,००० ।००
	क्षेत्रगत सदस्यहरुसँग बैठक तथा अन्य मानवीय संघ संस्थाहरु सँग समन्वय ।	आवधिक बैठक गर्ने ।	सम्पर्कमा बिलम्ब	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ।	५०,००० ।००
	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाइ व्यवस्थित र थप सक्रिय बनाउने ।	आवधिक बैठक गर्ने ।	अनुपस्थिति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ।	१५०००० ।००
पहिलो दिन	सुरक्षा निकायहरुबीच आपसी समन्वय गर्ने ।	विपद् व्यवस्थापन कार्य सम्बन्धी अभ्यासहरु गराई फौजलाई तयारी राख्ने । प्रभावित इलाकाको उपयुक्त स्थानमा हेलिप्याड साथै LZ/ DZ तयार गर्ने । प्रभावित स्थानसम्म जाने मुख्य तथा वैकल्पिक मार्गहरु पहिचान गर्ने ।	शिघ्रताको अभाव		खोज तथा उद्धार समाग्री ने.रु. ३२,००,००० ।०० र खोज तथा उद्धार समाग्री परिचालनको लागि ने. रु. ६,००,००० ।००
	आकस्मिक कक्ष, उपचार केन्द्र, सूचना सम्प्रेषण कक्ष तथा राहत सामग्री वितरण कक्षहरुको स्थापना गर्ने ।	हरेक कक्षको लागि टोलीको निर्माण गर्ने ।	टोलीको निर्माण गर्नु पर्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल ।	१००,००० ।००

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विपद पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य	आपतकालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत(रु.)
दोस्रो दिन	अस्थायी शिविरको लागि व्यवस्थापन गर्ने	तालिम, खोज तथा उद्धार स्रोतको नक्साङ्कन ।	नक्साङ्कन गर्न बाँकी ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल ।	१५,०००००
	आ—आफ्नो संस्थामा तयारी अवस्थामा रहेका सामग्रीहरुको सङ्कलन र परिचालन गर्ने ।	उद्धार सामग्रीहरुको उपलब्धता एकिन र एकतृकरण	एकिन नहुने		
	परिस्थितिको पुनरावलोकन गरी आवश्यक स्रोत साधनको लागि क्षेत्र तथा केन्द्रसँग आवश्यक सामग्रीहरुको माग तथा परिचालन गर्ने । (हेलिकप्टर समेत)	उपयुक्त स्थानको छनौट गर्ने	जनशक्तिको व्यवस्थापन	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	२०,०००००
	कमाण्ड पोष्ट, बेशहरुको स्थापना	स्थान पहिचान गर्ने ।	सामग्रीहरुको पहिचान तथा व्यवस्थापन	नेपाली सेना नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी बल	५०००००
	खोज तथा उद्धारकार्यमा भएका प्रगति तथा अवस्थाको सरोकारवालहरुलाई जानकारी ।	सरोकार निकायको सूचिकरण		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
पहिलो हप्ता	सम्भावित महामारी फैलिन नदिन आवश्यक पहल गर्ने	सूचना संचार,जनचेतना र सहजकर्ताहरुको व्यवस्थापन गर्ने	सजगताको कमी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	हराई बेपत्ता भएका मानिसको खोजी तथा पहिचान कार्यलाई निरन्तरता दिने	सरोकारवालाहरुबीच समन्वय गर्ने ।	निरन्तर समन्वय गरिनुपर्ने ।	नेपाली सेना नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरीबल,नेपाल रेडक्रस,स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	१००००००
सो भन्दा बढी	विपद्को अवस्था विश्लेषण र समग्र शान्ति सुरक्षाको लागि कार्य योजना तयार गर्ने ।	नियमित बैठक र अवस्थाको अद्यावधिक गर्ने ।	वस्तुनिष्ठ विश्लेषण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	७०००००
		जम्मा			७३०००००/००

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यः

क.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका -बैठक, कार्यशाला, तालीम आदि)	समय सिमा -कार्य तालिका)
१	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरुसँग समन्वय बैठक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बैठक	विपद् पूर्व आवधिक रुपमा तथा विपद्पश्चात तत्काले
२	विपद् व्यवस्थापन कार्यसँग सम्बन्धित अभ्यास गराई फौजलाई तयारी राख्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	तालिम तथा कृत्रिम अभ्यास गर्ने	असारको दोस्रो हप्ता
३	प्रभावित इलाकाको उपयुक्त स्थानमा हेलिप्याड साथै LZ/ DZ तयार गर्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	निर्माण	विपद्पूर्व
४	प्रभावित स्थानसम्म जाने मुख्य तथा वैकल्पिक मार्गहरु पहिचान गर्ने ।	गरी सकिएको	स्थलगत निरीक्षण	नियमित
५	आकस्मिक कक्ष, उपचार केन्द्र, सूचना सम्प्रेषण कक्ष तथा राहत सामग्री वितरण, हरेक कक्षको लागि टोली निर्माण गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	न्यूनतम २५ जना दक्ष जनशक्तीको टोली निर्माण गरि परिचालन गर्ने	असारको अन्त्य सम्ममा
६	तालिम, खोज तथा उद्धार स्रोतको नक्साकन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	तालिम, बैठक	बाढी तथा विपद् आउनु भन्दा अगाडि तयारी अवस्थामा रहने
७	उद्धार सामग्रीहरुको संकलन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	समन्वय, खरिद	आषाढको अन्त्य सम्ममा
८	उद्धार बेश स्थापनाका लागि उचित स्थानको छनौट	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	गरी सकिएको	

३.१.३ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीः

बिषयगत क्षेत्रको नाम	:	अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, पहिरो आगलागी र भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा	:	नेपाल रेडकस सोसाइटी सल्यान, जिल्ला शाखा
सम्पर्क व्यक्ति	:	सभापति श्री यौवन प्रकाश श्रेष्ठ
सम्पर्क नं.	:	९८५७८२१२०६

नरेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुमानित अवस्था

विपद्बाट १५०० परिवार प्रभावित हुनसक्ने पूर्वानुमान गरिएको छ । विगतका विपद्हरूबाट प्रभावित भएका परिवारहरूको तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा तत्काल अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री सहयोग गर्नुपर्ने ८०० घरपरिवारलाई आधार मानी विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना निर्माण गरिएको छ ।

रणनीति

- प्रकोप जोखिम तथा संकटासन्नताको नक्सांकन गर्न सरोकारवाला निकायसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्न स्थानीय तह तथा उप–शाखाहरुलाई सहयोग गर्ने ।
- विपद् प्रभावितहरुको लागि तत्काल राहत सामग्री (गैरखाद्य) कम्तीमा १० परिवारका दरले ५ वटा रेडक्रस उप–शाखाहरुमा व्यवस्थापन गर्ने ।
- खोज तथा उद्दार एवंम राहत कार्यमा स्थानीय तहमा रहेका तालिम प्राप्त जनशक्ति र रेडक्रस स्वयम्सेवक परिचालन गर्ने ।

विपद् प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यकोलागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	विपद् प्रभावको सूचना स्थानीय स्वयंसेवकबाट सङ्कलन गर्ने ।	सम्भावित विपद् जोखिम स्थानमा सञ्चार संयन्त्र स्थापना गर्ने ।	सूचना संकलनको लागि अभिमुखीकरण नगरिएको ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	२५,०००
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठकको आयोजना	समितिका सबै सदस्यहरु एवम् सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क व्यक्ति चयन र अद्यावधिक गर्ने		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	५०,०००
	विपद् प्रतिकार्य समूह सदस्यहरुलाई सञ्चार गर्ने ।	प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवकहरुको अद्यावधिक तथ्यांक राख्ने ।	तालिम प्राप्त मानवीय श्रोतहरु पलायन हुने पर्याप्त म्म्च्त् तालीम प्राप्त प्र्याप्त जनशक्ति उत्पादन गर्न नसकिएको ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	२५,०००
दोस्रो दिन	विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने ।	सदस्यहरुको सम्पर्क अद्यावधिक गर्ने ।		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	२५,०००
	द्रुत लेखाजोखा सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	लेखाजोखा फाराम छपाई तथा विपद् प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने ।	समूहलाई तत्कालीन परिस्थिति र विपद्ग्रस्त समुदायको बारेमा अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	२००,०००
	द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन एवम् प्रारम्भिक सूचना संकलन ।	उपयुक्त यातायात तथा सञ्चारका साधन एवम् बन्दोवस्तीका सामग्रीहरुको	यातायात तथा बन्दोवस्तीका सामग्रीहरु नभएको ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५००,०००

महेन्द्र कुमार खापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विपद् पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यकोलागि अनुमानित लागत
		व्यवस्था गर्ने ।			
	प्राप्त सूचनाको विश्लेषण तथा सहायता परिचालन गर्ने ।	तथ्यांक विश्लेषणको लागि क्षेत्र सदस्यहरुको बैठक गर्ने ।	क्षेत्र सदस्यहरुको सम्पर्कसूची तयार रहेको ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५०,०००
	विपद् प्रभावको आधारमा अस्थायी आवासको लागि त्रिपाल र खाना पकाउने भाँडावर्तन तथा उपलब्ध भएसम्म अन्य घरायसी सामग्री वितरण गर्ने ।	प्रभावित परिवारको लागि गैरखाद्य सामग्री मौज्दात गर्ने ।	तत्कालीन अवस्थामा आवासको लागि अतिरिक्त त्रिपाल, गुन्द्री एवम् भाडाँवर्तन नभएको ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	३,५००,०००
पहिलो हप्ता	गैरखाद्य सामग्री आवश्यकता पहिचानको लागि विस्तृत (घरधुरी) सर्वेक्षण गर्ने ।	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छपाई र बन्दोवस्तीका सामग्री व्यवस्था गर्ने ।	समूहलाई तत्कालीन परिस्थिति र विपद्ग्रस्त समुदायको बारेमा अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५०,०००
	गैरखाद्य सामग्री सेट पूर्ण घरपरिवारलाई वितरण गर्ने ।	वितरण टोलीलाई अभिमुखीकरण एवं सामग्री वितरण गर्ने ।	१००सेट गैरखाद्य सामग्री उपलब्ध छ र बाँकी ४०० सेट सामग्री नपुग ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	३,५००,०००
पहिलो महिना	गैरखाद्य सामग्री वितरण कार्य निरन्तर गर्ने ।	वितरण टोलीलाई अभिमुखीकरण गर्ने ।	अभिमुखीकरण गर्न बाँकी	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	१००,०००
	गैरखाद्य सामग्री वितरण तथा प्रयोगको सुनिश्चितताको लागि अनुगमन गर्ने ।	अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवम् अनुगमन सूची निर्माण गर्ने ।	अनुगमन सूची र टोली निर्माण गर्नुपर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१००,०००
दोस्रो महिना	जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरु एवम् क्षेत्रगत सदस्यहरुको समन्वय तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना गर्ने ।	विपद् प्रतिकार्य संचालन गर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने सवालहरुको सूचिकृत र बैठक आयोजना गर्ने ।		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१००,०००
तेस्रो महिना	विपद् प्रतिकार्यको प्रतिवेदन सबै सरोकारवालाहरुलाई संप्रेषण गर्ने ।	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेख संकलन गरी भाषागत एवं तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने ।		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५०,०००
जम्मा					८,२७५,०००

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता पूर्वतयारी कार्य :

सि.नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका -बैठक, कार्यशाला, तालीम आदि)	समय सिमा -कार्य तालिका)
१.	गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सरोकारवालाहरुसँग समन्वय	विपद् पश्चात तत्कालै
२.	लेखाजोखा फाराम छपाई तथा विपद् प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बैठक	असारको दोस्रो हप्ता
३.	उपयुक्त यातायात तथा संचारका साधन एवं बन्दोवस्तीका सामग्रीहरुको व्यवस्था	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सल्यान ढुवानी तथा यातायात व्यवसायी प्रा.लि.	बैठक, समन्वय	विपद् पश्चात तत्कालै
४.	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छपाई र बन्दोवस्तीका सामग्री व्यवस्था गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	अभिमुखीकरण, समन्वय	विपद् पश्चात तत्कालै
५.	वितरण टोली ९म्न्त्() लाई अभिमुखीकरण	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	अभिमुखीकरण	विपद् पश्चात तत्कालै
६.	अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवं अनुगमन सूची निर्माण	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बैठक	विपद् पश्चात तत्कालै
७.	विपद् प्रतिकार्य संचालन गर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने सवालहरुको सूची र कार्यशाला आयोजना गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कार्यशाला	विपद् प्रतिकार्य भईसकेपछि ।
८.	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेख संकलन गरी भापागत एवं तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छलफल, बैठक तथा प्रतिवेदन लेखन	विपद् प्रतिकार्य भईसकेपछि ।

मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड

- औसतमा एक परिवारका ६ सदस्यहरूको लागि १५x१८ फुट साईजको त्रिपाल उपलब्ध गराइनेछ ।
- प्रतिपरिवार ६ सदस्यका लागि न्यूनतम एक जोडा कपडा व्यवस्था गरिनेछ ।
- हरेक परिवारलाई भान्छाको लागि भाँडा दिइनेछ ।
- विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रीम रूपमा नै समझदारी पत्रमा दस्तखत भएको हुनुपर्नेछ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनेछ
- शिविर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको विवरण संकलन गरिनेछ ।
- स्थानीय सरकार लगायत सरोकारवाला निकाहरुको समन्वयमा शिविरको स्थापना गरिनेछ ।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३.१.४ खाद्यः

विषयगत क्षेत्रको नाम	:	खाद्य
मुख्यविपद्को किसिम	:	पहिरो, बाढी, भूकम्प, आगलागी
क्षेत्रगत अगुवा	:	कृषि विकास कार्यालय, सल्यान ।
सम्पर्क व्यक्ति	:	महेश आचार्य
सम्पर्क नं.	:	९८५७८२२२५७

अनुमानित अवस्था

२००० घरधुरीका करिब ८००० जनसंख्या प्रभावित हुनसक्ने पूर्वानुमान गरी विपद् राहत प्रतिकार्य योजना तयार पारिएको छ । उल्लेखित जनसंख्या मध्ये तत्काल २००० परिवारका लागि तयारी खाद्यवस्तु र २००० परिवारलाई १ महिनाको लागि खाद्यान्न सहयोग गर्नुपर्ने गरी योजना गरिएको छ । त्यसैगरी गर्भवती तथा दुध चुसाउने महिलाहरुको लागि विशेष खानाको व्यवस्था गर्नुका साथै बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएका तथा विस्थापितहरु तर्फm पनि सचेत हुनुपर्ने अवस्था रहेको छ ।

रणनीति

- प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा सहज पहुँच सुनिश्चित गरी जीवन बचाउने विपद्को अवस्थाबाट जनजीवनलाई सामान्य बनाउने ।
- प्रभावित परिवारसँग उपलब्ध स्रोतहहरूलाई पुनर्लाभ तथा दीर्घकालीन आयआर्जनका गतिविधिहरुमा लगानी गर्नमा सक्षम पार्न समुदायलाई उनीहरुको आयको सुरक्षित स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापनगर्ने अवसर प्रदानगर्ने ।

विपद प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीनकार्य -विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गरिने पूर्वतयारी कार्यहरु	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधनगर्न नपुग श्रोतको पहिचान	मुख्यजिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	विपद् प्रभावको सूचना स्थानीय स्वयंसेवकहरुबाट सङ्कलन गर्ने।	सम्भावित बाढी जोखिम स्थानमा सूचना संयन्त्र स्थापनागर्ने।	सूचना दिने व्यक्तिहरुको पहिचान गर्न नसकिएको	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	५००००
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठकको आयोजना गर्ने।	समितिका सबै सदस्यहरु एवं सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क व्यक्ति चयन र अद्यावधिक गर्ने।	गरिसकिएको	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	२५०००
	विपद् प्रतिकार्यमा परिचालन हुने स्वयंसेवक तथा कर्मचारीहरुलाई सञ्चार गर्ने ।	सर्भेक्षण समूहका सदस्यहरु, प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवकहरुको अद्यावधिक तथ्यांक राखे ।	गरि सकिएको	कृषि विकास कार्यालय	२००००

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विपद् पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीनकार्य -विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गरिने पूर्वतयारी कार्यहरु	पूर्वतयारी कार्य सम्वोधनगर्न नपुग श्रोतको पहिचान	मुख्यजिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
दोस्रो दिन	खाद्य सुरक्षा क्षेत्रगत समितिको बैठक गरी तत्कालिन अवस्थाको विश्लेषण गर्ने र आवश्कता पहिचान गर्ने ।	सबै क्षेत्र सदस्यहरुको द्रुत संचार सम्पर्क अद्यावधिक गर्ने ।	सबै क्षेत्रगत सदस्यहरुको सम्पर्क ठेगानाअद्यावधिक रहेको ।	कृषि विकास कार्यालय	३००००
	द्रुत लेखाजोखा सम्बन्धी अभिमुखीकरण आयोजना	लेखाजोखा फाराम छपाई तथा विपद् सर्वेक्षण समूहको सूची अद्यावधिक राख्ने	लेखाजोखा फाराम छपाईको लागि श्रोतको आवश्यकतातथा लेखाजोखा समूहको अभिमुखीकरण ।	कृषि विकास कार्यालय	१०००००
	द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन गरी प्रारम्भिक सूचना संकलन ।	उपयुक्त यातायात तथा संचारका साधनहरुको व्यवस्था	श्रोत उपलब्ध नभएको ।	कृषि विकास कार्यालय	५०००००
	प्राप्त सूचनाको विश्लेषण एवं तयारी खाद्यवस्तु व्यवस्थापन र वितरण	अनुमानित संख्यामा तयारी खाद्यवस्तु संभावित प्रभावित समुदायमा पूर्वतयारी स्वरुप मौज्दातगर्ने	श्रोत उपलब्धन भएको ।	कृषि विकास कार्यालय	५००००००
पहिलो हप्ता	नियमित खाद्य सामग्री आवश्यकताको पहिचानको लागि विस्तृत -घरधुरी) सर्वेक्षण	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छपाई एवं बन्दोवस्तीका सामग्री तयारी गर्ने ।	श्रोत उपलब्ध नभएको ।	कृषि विकास कार्यालय	१०००००
	तत्कालीन अवस्था अद्यावधिक गर्न क्षेत्र सदस्यहरुको बैठक गर्ने, आवश्यकता अनुसार सूचना संप्रेषण गर्ने ।	सूचना संप्रेषणको लागि मुख्य जिम्मेवार व्यक्ति निर्धारण गर्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	२५०००
	खाद्य सामग्रीवितरण टोलीअभिमुखीकरण	वितरण टोलीलाई अभिमुखीकरण		कृषि विकास कार्यालय	५००००
	खाद्य सामग्री वितरण	खाद्यान्न व्यवस्थापन गर्नुपर्ने		कृषि विकास कार्यालय	१८००००

विपद् पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीनकार्य -विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गरिने पूर्वतयारी कार्यहरु	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधनगर्न नपुग श्रोतको पहिचान	मुख्यजिम्मेवा र निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
दोस्रो हप्ता	परिवर्तित अवस्थाको अद्यावधिकगर्न क्षेत्र सदस्यहरुको बैठक गर्ने, आवश्यकताअनुसार सूचना संप्रेषण र स्रोतको व्यवस्थागर्ने ।	क्षेत्रका सदस्यहरुको सूचनाहरु अद्यावधिक गर्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५००००
	खाद्य सामग्री वितरण र उपभोग गरेको सुनिश्चितताको लागि अनुगमन	अनुगमन टोलीको एकिनगर्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१०००००
पहिलो महिना	खाद्यान्न वितरणको समिक्षा बैठक र अवस्थाको अद्यावधिक ।	सबै क्षेत्रगत अगुवा र सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय र बैठक गर्ने		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१०००००
	.सबै सरोकारवालाहरुलाई प्रतिवेदन संप्रेषण ।	प्रतिवेदनको लागिमुख्यव्यक्तिचयन ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
दोस्रो महिना	जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरु एवं क्षेत्रगत सदस्यहरुको समन्वय तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना	विपद् प्रतिकार्य संचालन गर्दा प्राप्त अनुभवएवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने सवालहरुको सूचिकृत गर्ने र कार्यशाला स्थलको छनौट	स्रोतको पहिचान नभएको ।	जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति र कृषि विकास कार्यालय	१०००००
तेस्रो महिना	विपद् प्रतिकार्यको प्रतिवेदन सबै सरोकारवालाहरुलाई संप्रेषण गर्ने ।	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेखन र सम्प्रेषण		कृषि विकास कार्यालय	१०००००
		जम्मा			६५३००००

<u>कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य</u>

- दुवै अवस्थामा लागू हुने—विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना तथा पूर्वतयारी योजना

सि.नं.	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्यजिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनगर्ने तरिका -बैठक, कार्यशाला, तालीमआदि)	समय सीमा -कार्य तालिका)
१.	लेखाजोखा फाराम छपाई तथा विपद् सर्वेक्षण समूहको सूची अद्यावधिक राख्ने ।	कृषि विकास कार्यालय	सर्वेक्षण समूह सदस्यको नामावली छनौट	आषाढ मसान्त
२.	उपयुक्त यातायात तथा सञ्चारका साधनहरुको	जिल्ला प्रशासन	समन्वयतथा छलफल	आषाढ मसान्त

	व्यवस्था गर्ने ।	कार्यालय		
३.	अनुमानित संख्यामा तयारी खाद्यवस्तु संभावित प्रभावित समुदायमा मौज्दात गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बैठक	आषाढ मसान्त
४.	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छपाई एवं बन्दोवस्तीका सामग्री तयारी गर्ने ।	कृषि विकास कार्यालय	अभिमुखीकरण	श्रावण पहिलो हप्ता
५.	सूचना संप्रेषणको लागि मूख्य जिम्मेवार व्यक्ति निर्धारण गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	आन्तरिक समन्वय	आषाढ मसान्त
६.	अनुगमन टोलीको एकिन गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बैठक तथा छलफल	आषाढ मसान्त
७.	प्रतिवेदनको लागि मुख्यव्यक्तिको चयन गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	आन्तरिक समन्वय	आषाढ मसान्त
८.	विपद् प्रतिकार्य संचालनगर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने सवालहरुको सूचीकृत गरी कार्यशालाको आयोजना ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	पत्राचार तथा टेलिफोन र गोष्ठीको आयोजना	आश्विन/ कार्त्तिक
९.	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेखन तथा सूचना संकलनको लागि मूख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रतिवेदन लेखन	आषाढ मसान्त

मानवीय सहयोग मापदण्डः प्रभावितहरुको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ ।

- प्रति व्यक्ति प्रति दिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खाद्यान्न,
- प्रभावित मानिसहरूकालागि उपलब्ध भएका र पहुँच योग्य खाद्यपदार्थमा परिपूरक रूपमा एक अथवा दुई खाद्य वस्तुहरु उपलब्ध गराउने ।
- निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (साना बालवालिका, एचआईभी भएका, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) लागि उनीहरुको आवश्यकतालाई पूरा गर्न सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था ।

- खाद्यान्न परिमाण निम्न बमोजिम हुनेछः
  १) चामलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४१० ग्राम,
  २) दालः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम,
  ३) वनस्पति तेलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि. र
  ४) नुनः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ७.५ ग्राम ।
- स्थानीय परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्नको परिमाण निर्धारण गर्न सकिनेछ, तर शुरुमा पारिवारिक आधारमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ ।

३.१.५ <u>खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापनः</u>

विषयगत क्षेत्रको नाम	:	खानेपानी तथा सरसफाइ
मुख्य विपद्को किसिम	:	पहिरो, बाढी, आगलागी, सुख्खा खडेरी र भूकम्प

क्षेत्रगत अगुवा : खानेपानी, सिंचाई तथा ऊर्जा विकास कार्यालय, सल्यान ।

सम्पर्क व्यक्ति : अनुप श्रेष्ठ
सम्पर्क नं. : ९८५७८५५००६

अनुमानित अवस्था

२००० घरधुरी प्रभावितहुने अनुमान गरिएको छ र पहिरोको कारणबाट बाटो मुनी रहेका क्षेत्रहरूमा सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरुद्ध हुनेछन् र सम्भवतःपहिरोमा पुरिनेछन् । वातावरण दूषित हुने गरी शौचालयहरू पहिरोमा पर्न सक्दछन् । सुरक्षित पानीको अभाव तथा ढलबाट दूपित वातावरणले गर्दा झाडा तथा हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ । स्वच्छ खानेपानीतथा सरसफाइका सुविधाहरूमा पहुँच आवश्यक हुने विस्थापित परिवारहरूको कूल सङ्ख्या १५,००० हुनेछ ।

रणनीति

- बाढी तथा डुवानको कारण समुदायमा प्रदूषित खानेपानी तथा अव्यवस्थिति सरसफाइका कारण प्रभावित मानिसहरुमा संक्रामक रोगहरू फैलन नदिन सुरक्षित पिउने पानी र स्वास्थ्य सरसफाइको उचित व्यवस्था गर्ने।

प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीनकार्य -विपद्को प्रकृतिमाआधारित)	आपतकालीनअवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधनगर्न नपुगश्रोत पहिचान	मुख्यजिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	क्षेत्रगत सदस्यहरुको बैठक राखे र अवस्थाको बारेमा छलफल र गरिनु पर्ने प्रतिकार्यको तयारी गर्ने । तयार पारेको लेखाजोखासम्बन्धी औजारको प्रयोग गरी द्रुत लेखाजोखासञ्चालनगर्नको लागि क्षेत्रगत सदस्यहरु परिचालन गर्ने ।	समन्वय बैठक प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजारका प्रतिहरू उपलब्ध गराउने -फाराम तथा निर्देशिका मुद्रण गर्ने) प्रारम्भिक दूरत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालनगर्ने ।	फाराम तयारी अवस्थामा छ तर मुद्रण गरिएको छैन ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	५००००
दोस्रो दिन	प्राप्त भएकाजानकारीको विश्लेषणतथा क्षेत्रगत समूहले अनुमोदन गर्ने गरी प्रारम्भिक सहयोगको योजना सहित परिस्थितिको प्रतिवेदनतयार पार्ने प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायहरुमा पठाउने ।	एफएम बाट जानकारी मूलक सन्देशहरुको प्रसारण गर्ने ।	स्रोतको पहिचान भएको छैन ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालयरस्थानीय तह र निकायगत सरोकारवालाहरु	१५००००

महेन्द्र कुमार लामिछाने
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	उपलब्धस्रोतको आधारमा प्रथम चरणको प्रतिकार्यको थालनीगर्ने । सरसफाइको लागि हाइजिन किट वितरण सामानको प्रयोगको लागि कार्यक्रम प्रभावित स्थलमै गर्ने ।				
पहिलो हप्ता	क्षेत्रगत सदस्यहरुसँग प्रतिकार्यको समीक्षागर्ने । मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारकालागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने।	अनुगमन गर्न र सुधारकालागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली गठन गर्ने ।	टोली गठन गरिएको छैन	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय र स्थानीय तह र निकायगत सरोकारवालाहरु	३००००
पहिलो महिना	पिउन, खाना पकाउन तथा सुस्वास्थ्य कायम गर्नका लागि उपयुक्त गुणस्तर तथा परिमाणमा पर्याप्त पानीमा प्रभावित परिवारको पहुँच कायम गराउनको लागि ट्यांकरबाट पानीको वितरण गर्ने। Points of Use सामग्रीहरु वितरण गर्ने । -आवश्यक ठाउँमा ट्युबवेल जडान गर्ने। -खाडल पहिचान गर्ने । -अस्थायी चर्पी निर्माण गर्ने । जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। -पोष्टर पम्पलेटद्वारा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।	सरोकारवालाहरु बीच समन्वय र सम्पर्क गर्ने।	स्रोतको पहिचान भएको छैन ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालयरस्थानीय तह र निकायगत सरोकारवालाहरु ।	१८००००
दोस्रो महिना	सामग्री प्रयोग गरेको ठाउँमा ठीक प्रयोग भए नभएको अनुगमन गर्ने।	क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।		खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालयरस्थानीय तह र निकायगत सरोकारवालाह ।	५००००

महेन्द्र कुमार लामिछाने/कोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

तेस्रो महिना	विरामी बालबालिकाहरुविशेष गरी झाडापखालाको रोकथाम गर्नका लागि खानेपानी तथा सरसफाइसँग सम्वन्धित विषयमा जनचेतना फैलाउने कार्य निरन्तर गर्ने । मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारकालागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने । समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित सबै सरोकारवालाहरुलाई पठाउने ।	समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नको लागि मुख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन गर्ने ।	चयन गरिएको छैन ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय ।	२०००००
	जम्मा				२२८००००

<u>कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य</u>

सि.नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनगर्ने तरिका -बैठक, कार्यशाला, तालिमम आदि	समय सीमा -कार्य तालिका
१.	मौजुदा सामग्रीहरुको अभिलेखीकरण र सुनिश्चतगर्ने ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	बैठक तथा समन्वय	विपद् तथा सोको प्रभाव रहेसम्म ।
२.	स्वास्थ्य तथा सरसफाइसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियन्त्रण निर्मलीकरण, सरसफाइ र क्षमता अभिवृद्धि कार्य गर्ने ।	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	अभिमुखीकरण र प्रशिक्षण	वर्षातको समय रहुन्जेल ।
३.	पानी ओर्सान ट्यांकरको व्यवस्था गर्ने ।	ढुवानी व्यवसायी	बैठक गर्ने ।	विपद्को प्रभाव रहेसम्म ।
४.	स्वयंसेवकहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बैठक तथा तालीम तथा जनचेतना अभिवृद्धि	वर्षात्को समय पूर्व ।
५.	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजारका प्रतिहरू उपलब्ध गराउने (फारम तथा निर्देशिका मुद्रण गर्ने) प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	फाराम मुद्रण	असारको अन्तिम सम्म ।
६.	एफएमबाट जानकारीमूलक सन्देशहरुको प्रशारण गर्ने ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	एफएमद्वारा प्रसारण	कम्तिमा वर्षात्को ३ महिनासम्म ।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		तथा सरोकारवालाहरु		
७.	समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्न को लागि मुख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन गर्ने ।	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	बैठक	श्रावणको पहिलो हप्ता ।

खानेपानी तथा सरसफाइका क्षेत्रमा मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड :

१. पहाडी जिल्लाहरूमा विपद्पछि पहिलो हप्तासम्म पाइपद्वारा अथवा जिल्ला सदरमुकामको खानेपानी योजनासँग सम्बन्धकायम गरी खानेपानी भण्डारण गरिने ट्याङ्कीद्वारा र पहाडी जिल्लाहरूमा प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुर्याउने ।

२. शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू, घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका बाल्टिन र पानी शुद्ध गर्न ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट अथवा वाटर गार्ड उपलब्ध गराउने ।

३. शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी -हरेक २० व्यक्तिकालागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिकालागि एक चर्पीका दरले सो लाई बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने ।

४. शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला जनस्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैर–सरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवम् रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्यसम्बन्धी किट वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवद्र्धनसम्बन्धी गतिविधिहरू -पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हातधुने) सञ्चालन गर्ने।

५. एकरूपताका लागि जिल्ला आकस्मिक योजनालाई राष्ट्रिय आकस्मिक योजनासँग मेल खाने गरी तयार पार्ने।

३.१.६ स्वास्थ्य र पोषण:

विषयगत क्षेत्रको नाम	:	स्वास्थ्य र पोषण
मुख्य विपद्को किसिम	:	भूकम्प, बाढी, पहिरो, डुवान तथा महामारीजन्य रोग नियन्त्रण
क्षेत्रगत अगुवा	:	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, सल्यान
सम्पर्क व्यक्ति	:	डा. अर्जुन कुमार बुढा
सम्पर्क नं.	:	९८५७८२०५८७

अनुमानित अवस्था: २००० घर परिवारलाई आपत्कालीन स्वास्थ्यको सेवा आवश्यकता पर्न सक्ने अवस्था आउन सक्छ ।

रणनीति:

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नका निमित्त स्वास्थ्य सेवा कार्यालय र स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने ।
- अरू द्रुत लेखाजोखासँग एकीकृत गरी स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था तथा सेवाहरू)को द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

६१	Medical Bag	२		२		
६२	Flash Hood	१		१		
६३	Folding Stretcher	१		१		
६४	Ropes	२		२		
६५	Bull Dog Grip	१		1		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
६६	Shovel	६		६		
६७	Pike	१		१		
६८	Gal	१		१		
६९	Faruwa	२		२		
७०	Belcha	३		३		
७१	Tripal	५०		५०		
७२	Dust Mask	५		५		
७३	First Aid Kit	३		३		
७४	Chain Saw	१		१		
७५	Fire proximity suit	१		१		
७६	Head light	२०		२०		
७७	Rotary Hammer drill	१		१		
७८	Safty Helmets	२८		२८		
७९	Safety googles	१		१		
८०	Electric Drill	१		१		
८१	Pry Bar	२		२		
८२	Rotary drill bit	१		१		
८३	Bolt cutter	१		१		
८४	Khee pad	२		२		
८५	Crow bar	८		८		
८६	Ear pluge	१		१		
८७	Carpenter hammer	१		१		
८८	Hand saw	२		२		
९०	Rotary rescue saw	१		१		
९१	Boots	१		१		
९२	Tent	२		२		

५. <u>जिल्ला प्रहरी कार्यालय सल्यान र मातहत कार्यालयहरुमा भएका विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरुको विवरण:</u>

क.सं.	सामाग्रीको नाम	संख्या
१	सेफ्टी हेल्मेट	६६ वटा
२	सेफ्टी बेल्ट	१० वटा

महेन्द्र कुमार रापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३	आरी	४ थान
४	गमबुट	६ जोर
५	साबेल	३२ थान
६	हतौडा	२ थान
७	घन	७ थान
८	बेल्चा	४४ थान
९	गैंटी	४९ थान
१०	बन्चरो	१० थान
११	कोदालो	१४ थान
१२	स्ट्रेचर	३५ थान
१३	फरुवा	१५ थान
१४	भऱ्याङ	१ थान)फिट लामो ४०(
१५	First aid kit box	८ वटा
१६	फलामको बाल्टी	२८ वटा
१७	लाइन डोरी	६ पिस)मिटर ५०/५०(
१८	चेन स Chain Saw	१ थान
१९	लाईफ ज्याकेट)वाटर प्रुफ(	४४ थान
२०	पानी वर्षादी	६ थान
२१	सर्च लाईट	१० थान
२२	हेड लाईट	२७ थान
२३	Fire Extinguisher	४१ थान
२४	Fire Extinguisher Ball	७ थान
२५	Fire Swatter	१० थान
२६	भऱ्याङ	१ थान)फिट लामो ४०(
२७	फलामको बाल्टी	२८ वटा
२८	लाइन डोरी	६ पिस)मिटर ५०/५०(
२९	चेन स Chain Saw)	थान १
३०	सर्च लाईट	१० थान
३१	हेड लाईट	२७ थान
३२	Fire Swatter	१० थान
३३	सेफ्टी हेल्मेट	६६ वटा
३४	सेफ्टी बेल्ट	१० वटा
३५	आरी	४ थान
३६	साबेल	३२ थान
३७	हतौडा	२ थान
३८	घन	७ थान
३९	बेल्चा	४४ थान

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

४०	गैटी	४९ थान
४१	बन्चरो	१० थान
४२	कोदालो	१४ थान
४३	स्ट्रेचर	३५ थान
४४	फरुवा	१५ थान
४५	भऱ्याङ	१ थान)फिट लामो ४०(
४६	लाइन डोरी	६ पिस)मिटर ५०/५०(
४७	चेन स (Chain Saw)	१ थान
४८	पानी वर्षादी	६ थान
४९	सर्च लाईट	१० थान
५०	हेड लाईट	२७ थान

६. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा सल्यानमा भएका विपद् व्यवस्थापन तथा राहत सामग्रीहरुको विवरण:

कस।	सामाग्रीको नाम	संख्या
१	एम्बुलेन्स	१
२	कम्बल	२५७
३	भाडाकुडा	१८६ थान
४	साडिधोति	१८२ थान
५	डोरी	५७ थान
६	बोरा	५७ थान
७	मृतकराखेबोरा	१० थान
८	स्ट्रेचर	२३ थान

७. सल्यान जिल्ला स्थित स्थानिय तहहरुमा रहेका विपद् व्यवस्थापन तथा राहत सामग्रीहरुको विवरण :

क्र.सं.	स्थानियतह	सामाग्रीकोनाम	संख्या
१	बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	स्ट्रेचर	२
		डोरी	१
		रबरबोट	३
		प्याडल	१०
		लाईफ जाकेट	१५
		सब्बल	३
		गैटी	५
		बुट	२

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		हेल्मेट	१०
		पुलि/ घिर्नी	२
		ओपन गेट काराबिनर	५
		वेस्ट हार्नेस वेल्ट	२
		ATC Guide	2
		Screw Lock Carabiner	2
		Crow bar	4
		हेल्मेट	१५
		जुमर	१
		फायर इक्स्टिङगेसर	१३
		फायर ब्लाङकेट	१०
		टेलिस्कोप ल्याडर	४
		पोर्टेबल फायर पम्प	१
		टल्किने जाकेट	२०
		जेट सुटर	२
		फायर ग्लोब्स	१३
		हेल्मेट	१०
		स्काभेटर	१
		टिपर	१
		एम्बुलेन्स	२
२	कपुरकोट गाउँपालिका	ट्याक्टर	१
		ब्याक लोडर	१
		पानी ट्याङकर	१
		सब्बल	२
		बेल्चा	७
		गैंती	२
		घन	२
		स्ट्रेचर	१०
		फायर एक्सटिङगेसर	१५
		हेल्मेट	३०
		पन्जा	५० जोर
		गम बुट	१२ जोर
		फायर ब्लाङकेट	१४ वटा
		टारपालिङ	२५ वटा
		डोरी	१ वटा
		एनोमिक रोप	१ रोल
		क्याराविना	१० वटा

महेन्द्र कुमार लामकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		फुलबडी हार्ईनेस	५ वटा
		थ्रो ब्याग	१० वटा
		स्वाटर	८ वटा
३	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	स्ट्रेचर	३
		त्रिपाल	४
		मोबाईल सेट	१
		टेन्ट	२
		एम्बुलेन्स	१
		हेल्मेट	३
		आसी हँसिया	८
		गमबुट	१२
		कोदालो फरुवा	२
		साबेल बेल्चा	३
		लेवर जाकेट	१२
		घन	१
		बैसाखी	२
		गैंटी	२
		टर्चलाईट	५
		स्काभेटर	२
		ब्याकलोडर	२
		टिप्पर	१
		एम्बुलेन्स	१
४	कुमाख गाउँपालिका	स्ट्रेचर	३
		सप्पल	५
		गैंती	१२
		फरुवा	२
		बेल्चा	४
		तारजाली	२०० थान
		पाइप	१९ रोल
		डोजर	१
		एम्बुलेन्स	१
		फस्टएड किट	५
		हँसिया	४
		फायर एक्टिङगेसर	१
		कुटा	२
		हठौडा	२०
		छिना	५०

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

➤ आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्न स्वास्थ्य सेवा कार्यालय र स्थानीय निकायलाई सहयोग पुर्याउने ।

विपद् प्रतिकार्य योजनाः

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य - विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
पहिलो दिन	RRT को बैठक, द्रुत सूचना संकलनको लागि परिचालन प्रकोपको लेखाजोखा तथा विश्लेषण, स्वास्थ्य सेवा प्रदान, सूचना प्रवाहसमन्वय गर्ने।	मौजुदा औषधि, तालीम प्राप्त जनशक्ति, समन्वय पूर्वतयारी कार्य योजना।	सूचना संकलन तथा प्रवाह यातायात, तालिम	स्वा.से.का.
दोस्रो दिन	सरोकारवालाहरु सँग बैठक, प्रकोपको सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन, जानकारी, लेखाजोखा तथा विश्लेषण,जिम्मेवारी बाँडफाँड, स्वास्थ्य सेवा प्रदान, स्रोत परिचालन, सूचना तथा जनचेतनामूलक सन्देशहरु प्रसारण,अभिलेख तथा प्रतिवेदन गर्ने ।	मौजुदा औषधि तालीम प्राप्त जनशक्ति समन्वय स्रोतको पहिचान पूर्वतयारी कार्ययोजना	सूचना प्रवाह, औषधि, यातायात, तालीम	स्वा.से.का.
पहिलो हप्ता	DDMCबैठक, सरोकारवालाहरुसँग बैठक, प्रकोपको जानकारी,जिम्मेवारी बाँडफाँड, अत्यावश्यकीय तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदान, स्रोत परिचालन,सूचना तथा जनचेतनामूलक सन्देशहरु प्रसारण,अभिलेख तथा प्रतिवेदन गर्ने ।	मौजुदा औषधि, तालीम प्राप्त जनशक्ति, समन्वय, स्रोतको पहिचान,पूर्वतयारी कार्ययोजना	तालीम एवम् सूचना प्रवाह	स्वा.से.का.
पहिलो महिना	DDMCबैठक, सरोकारहरुसँग बैठक, प्रकोप नियन्त्रणको समीक्षा,अत्यावश्यकीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान, सूचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरु प्रसारण, समन्वय,अभिलेख तथा प्रतिवेदन गर्ने ।	मौजुदा औषधि तालीम प्राप्त जनशक्ति, समन्वय स्रोतको पहिचान, पूर्वतयारी कार्ययोजना, समन्वय गर्ने ।	तालीम	स्वा.से.का.
दोस्रो महिना	सरोकारवालाहरुसँग बैठक, पूर्व तयारी कार्य योजनाको समिक्षा, सूचना तथा जनचेतनामूलक सन्देशहरु प्रसारण र समन्वय गर्ने ।	पूर्वतयारी कार्ययोजना र समन्वय ।		स्वा.से.का.
तेस्रो महिना	पूर्वतयारी कार्य योजनाको समीक्षा, सूचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरु प्रसारण गर्ने ।	पूर्वतयारी कार्ययोजना र समन्वय ।		स्वा.से.का.
सो भन्दा बढी	पूर्व तयारी कार्य योजनाको, परिमार्जन तथा संशोधन, सूचना तथा जनचेतनामूलक सन्देशहरु प्रसारण गर्ने ।	पूर्वतयारी कार्ययोजना र समन्वय ।		स्वा.से.का.

आपतकालीन अवस्था र महामारीको व्यवस्थापनमा चाहिने बजेटः

क स	विवरणः	चाहिने बजेट रु.	हाल उपलब्ध बजेट रु.	नपुग बजेट रु.

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१	चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	५,००,०००।		
२	औषधि उपकरण, पोषण	३५,००,०००।		
३	जन चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन	५,००,०००।		
४	यातायात तथा ढुवानी	५,००,०००।		
५	क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	७,००,०००।		
जम्मा		५७,००,०००।		

३.१.७ संरक्षण:

विषयगत क्षेत्रको नाम : संरक्षण
मुख्य विपद्को किसिम : पहिरो, बाढी र भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सल्यान
अनुमानित अवस्था: प्रभावित हुन सक्ने परिवार तथा जनसंख्या: १५०० परिवारका ८००० जनसंख्या रहने छ।

रणनीति :

- विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, तथा प्रतिकार्यका लागि समन्वय संयन्त्र तयार गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
- आपतकालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, उत्पीडन, शोषण, दुव्र्यवहार जस्ता जोखिमहरुलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरुको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुव्र्यवहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरुका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानहरुमा सहयोग उपलब्ध गराउने।
- बालमैत्री ठाउँमा मनोसामाजिक परामर्शसम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी सुरक्षित वातावरण तयार गर्ने।
- यौन दुव्र्यवहार तथा हिंसाका विरुद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बालबालिका तथा महिलाहरुमा हुन वा हुन सक्ने यौन दुव्र्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्यको एकीकृत पद्धतिभित्र रही सरकारी तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरुबीच सहकार्य गर्ने।

विपद् प्रतिकार्य योजना:

विपद घटना पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य - विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था समबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	क्षेत्रको बैठक बोलाउने र तयारी समूहका सदस्यहरुलाई प्रभावित क्षेत्रमा संरक्षणको अवस्था पहिचानको लागि परिचालन गर्ने । संरक्षण अवस्थाको पहिचानको लागि सम्बन्धित	कार्यालय तथा संस्थाका सदस्यहरुलाई संरक्षण अभिमुखीकरणप्रभावित पालिका सदस्यहरुमा संरक्षण सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम तथा संरक्षणकोअवस्था पहिचान गर्नको लागि चेकलिष्ट तयार गर्ने ।	तयारी समूह गठन गरिएको छैन । चेकलिष्ट तयारी छतर अभिमुखीकरण गरिएको छैन । अभिमुखीकरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा, संघ संस्था र सहयोगी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	३००००।००

विपद घटना पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य - विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	संस्था तथा निकायमा सम्पर्क र सम्बन्ध स्थापना गर्ने ।	तत्काल परिचालनको लागि तयारी समूह गठन गर्ने । संरक्षण क्षेत्रका सबै निकायहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुको नाम, ठेगाना, सम्पर्क नं इत्यादी तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सञ्चालनको लागि आवश्यक स्रोतको अभाव छ ।		
दोश्रो दिन	संरक्षण समितिको बैठक बस्ने र संरक्षण समूहको सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने र घटना लेखाजोखाका लागि श्रोत साधन र मानवीय श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने ।	सबै विषयगत समूहको सम्पर्क विवरण तयारी, मिटिङ्ग तालिका तयारीर श्रोत नक्शांकन त्यार गर्ने ।	सम्पर्क विवरण तयारी छ । बैठक तालिका तयार गरिएको छैन। श्रोत साधन र मानवीय श्रोतको पहिंचान तथा नक्शांकन गरिएको छैन।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा संघ संस्था र सहयोगी नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	३००००।००
पहिलो हप्ता	अन्य क्षेत्र (Cluster) का टोलीहरूसँग मिली प्रभावित क्षेत्रको सर्वेक्षणमा सहभागी हुने र प्रतिवेदन तयार पार्ने । क.प्रभावित क्षेत्रको सर्वेक्षणको लागि क्षेत्रका सदस्यहरुको छनौट गर्ने र चेकलिष्टको बारेमा अभिमुखिकरण सञ्चालन गर्ने । ख. सर्वेक्षणमा सहभागी हुने र चेकलिष्ट अनुसार अनुगमन गर्ने । ग. सर्वेक्षणमा सहभागी हुने	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा क. प्रारम्भिक लेखाजोखाका लागि व्यक्तिहरूको नामावली तयार पार्नका लागि टोलीका सदस्यहरूको पहिचान गर्ने । ख.सार्वजनिकसुविधाहरू रहेका ठाउँ देखाउने तथा जिल्ला/ स्थानीय तहहरुको नक्साको व्यवस्था गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्रको सर्वेक्षणका लागि व्यक्तिहरु तोक्न बाँकी रहेको छ । तथ्याङ्क विश्लेषण सम्पर्क व्यक्ति तोकिएको छैन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा संघ संस्था र सहयोगी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	४००००। ८०,०००। १००००।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विपद घटना पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य - विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	सदस्यहरुले चेकलिष्टको आधारमा संरक्षणका मुद्दाहरुलाई समेटी प्रतिवेदन तयार गर्ने । घ. प्राप्त निष्कर्ष क्षेत्रका सदस्यहरू, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई जानकारीका लागि उपलब्ध गराउने । ङ प्रतिवेदनमा उल्लेखित सवालहरुलाई उचित रुपमा समाधानको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरुसँग समन्वय गर्ने ।				२५०००।००
पहिलो महिना	जोखिममा रहेका समूहहरूको पहिचान लगायत पहिलो ३० दिनभित्र तत्कालीन मानवीय सहयोगका लागि सम्बन्धित क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने तथा आवश्यक व्यवस्था गर्ने/ गराउने क. ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको लागि आवश्यक पोषणयुक्त खाना र लत्ता कपडा उपलब्ध गराउने । ख. सुत्केरी र ६ महिना सम्मका बच्चाका	विभित्र सङ्ठनहरूसँग उपलब्ध मौज्दातको तथ्याङ्क संकलन गर्ने । बाल आश्रय गृहको नक्शांकन गर्ने ।	उपलब्ध मौज्दातको तथ्याङ्क संकलनको लागि टिम गठन गरिएको छैन । बाल आश्रय गृहको पहिचान भएको छैन । महिला पुनंस्थापना	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक शाखा संघ संस्था र सहयोगीः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५००००००।००

विपद घटना पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य - विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	आमाहरु तथा गर्भवती महिलाहरुको लागि आवश्यक पोषण युक्त खाना र लत्ता कपडा । ग. परिवारबाट बिछोडिएका बाल बालिकाहरुलाई बाल पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । घ. लैङ्गीकतामा आधारित हिंसामा परेका बालबालिका तथा महिलाहरुलाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । ङ. संरक्षणको आवश्यकता भएका बृद्धबृद्धा र अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । च. प्रभावित महिला, बालबालिका तथा बृद्धबृद्धाहरुलाई निरन्तर मनोसामाजिक परामर्श दिने ।	महिला पुर्नस्थापनागृहको व्यवस्था गर्ने । अपांग तथा बृद्धबृद्धाको लागि पुनंर्स्थापना गृहको व्यवस्था मिलाउने । परामर्शकर्ताहरुको पहिचान गर्ने । अपुग सामग्रीको पहिचान गर्ने ।	गृह व्यवस्था छैन । अपाङ्ग तथा बृद्धबृद्धाहरुको पुनंर्स्थापना केन्द्र छैन । परामर्शकर्ताहरुको अभाव छ ।		
दोश्रो महिना	स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण क. प्रतिवेदनको आधारमा संरक्षणसंम्बन्धीआवश्यकताको विश्लेषण । ख.आवश्यकताको आधारमा	पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा समन्वय बैठक पूर्वतयारी तथा अन्य सँग समन्वय बैठक गरी गतिविधिहरूको अनुगमन गर्नका लागि कार्य योजना तर्जुमा गर्ने ।	बैठकको तालिका तयारी अवस्थामा छैन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा संघ संस्था र सहयोगीः	

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विपद घटना पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य - विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	कार्ययोजना निर्माण, उपलब्ध स्रोतको समीक्षा र आवश्यक स्रोतको खोजी गर्ने । ग. कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरुसँग समन्वय गर्ने । घ. मानवीय सहयोगको निरन्तर अनुगमन तथा पैरवी गर्ने ।			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	३०,०००।००
तेश्रो महिना	निरन्तर अनुगमन तथा पैरवी गर्ने ।	निरन्तर अनुगमनका लागि क्षेत्र र अनुगमन चेक लिष्ट पुनरावलोकन गर्ने ।	अनुगमन चेकलिष्ट पुनरावृत्ति गर्न बाँकी छ ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा संघ संस्था र सहयोगी: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	२००००
	जम्मा				५२६५०००।००

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

कार्य तालिका		विपद् पर्नु अगाडि गरिने पूर्वतयारी कार्य	आवश्यकता -कति	कहाँ	हालको अवस्था	मुख्यजिम्मेवार निकाय	बजेट
महिना	हप्ता						
वैशाख	तेस्रो	क. समन्वय बैठक -आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले, त्यस्तो परिस्थितिको अवधिमा र त्यसपछि बैठक कति पटक गर्ने) कसले बोलाउने भन्ने बारेमा मन्जुर गर्ने ।	३ वटा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	आवश्यकता अनुरुप बैठक बसेको	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा	५०,०००।—
	तेस्रो	ख. पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी		जिल्ला	लिस्टको	जिल्ला	२५०००

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

कार्य तालिका		विपद् पर्नु अगाडि गरिने पूर्वतयारी कार्य	आवश्यकता -कति	कहाँ	हालको अवस्था	मुख्यजिम्मेवार निकाय	बजेट
महिना	हप्ता						
		गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नामतथा सम्पर्क ठेगानासहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषितगर्ने ।		प्रशासन कार्यालय	अपडेट गर्नुपर्ने	प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकासशाखा	
	चौथो	संरक्षण समुहको लेखाजोखा गर्नका लागि छुट्टै format तयार गर्ने।	एक पटक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	तयार गर्न बाँकी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा	५०,०००।—
	चौथो	१.जानकारी सङ्कलन सम्बन्धी औजार प्रयोग गर्ने बारेमा प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने । २.आधाररेखा९दबकभष्लिभ०सम्बन्धी जानकारी,तथ्याङ्क सङ्कलन एवम अद्यावधिक गर्ने ।	तालीम दिनु पर्ने १ वटा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	आधारभुत सर्भेक्षण भएको	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	५०,०००।—
जेष्ठ	पहिलो	आधार रेखा (Base line) जानकारी/ अन्य स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन बाढी जान सक्ने स्थानीय तह सँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/ तथ्याङ्क सार्वजनिक सुविधाहरू रहेका ठाउँ देखाउने नक्सा (उपलब्धभएमा) जिल्ला/ गापा.नपाको नक्सा र जिल्लाका विभिन्न निकाय/ सरोकारवालाहरूसँग उपलब्ध स्रोतको नक्साङ्कन।			डाटा अध्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहको समाजिक विकास शाखा	१,५०,०००।—
	दोस्रो	मनोविमर्श, लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, अभिलेखीकरण, प्रतिवेदन आदिको लागि आवश्यक निर्देशिका, फर्म आदि तयार गर्ने । संरक्षण लेखाजोखाका लागि समुदायमा आधारित संरक्षण संयन्त्रहरुको क्षमता अभिवृद्धि तथा परिचालन आदी ।	एक पटक	जिल्लाका प्रभावित स्थानीयतह	सबै छ, अपडेट गर्नुपर्ने ।	स्थानीय तहको सामाजिक विकास शाखा र संघसस्थाहरु	५०,००,००।— २,००,०००।—

महेन्द्र कुमार लापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

कार्य तालिका		विपद् पर्नु अगाडि गरिने पूर्वतयारी कार्य	आवश्यकता -कति	कहाँ	हालको अवस्था	मुख्यजिम्मेवार निकाय	बजेट
महिना	हप्ता						
	तेस्रो	जिल्लाका संरक्षण समूहको क्षमता अभिवृद्धि।	३० जना		आधारभूत तालीम	स्थानीय तहको सामाजिक विकास शाखा र संघसस्थाहरु	४,००,०००।—
		जम्मा					१४२५,०००।००

३.१.८ आपतकालीन शिक्षा:

विषयगत क्षेत्रको नाम	:	आपतकालीन शिक्षा
मुख्य विपद्को किसिम	:	पहिरो, बाढी र भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा	:	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ, सल्यान
सम्पर्क व्यक्ति	:	शेरबहादुर रोका
सम्पर्क नं.	:	९८५७८४४०४५

अनुमानित अवस्था:

सल्यान जिल्लामा सञ्चालन रहेका स्कुलहरुको भौतिक अवस्थालाई विश्लेषणात्मक चित्रण गर्दा कुल विद्यालय ३७७ मध्ये २१० विद्यालयमा क्षति पुग्न सक्ने देखिन्छ । जसमध्ये पहिरो तथा भूकम्पको चपेटामा परी प्रभावित हुन सक्ने अनुमानित २१० स्कुलका १५०० विद्यार्थीहरु हुनेछन् ।

रणनीति:

- प्राकृतिक विपद्बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाहरु तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाकोनिरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण उपलब्धगराउन नेपाल सरकार, स्थानीय तह तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- प्रभावकारी आपतकालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समूहका सदस्यहरू तथा साझेदार निकायका बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान— प्रदान सुनिश्चित गर्ने ।

शिक्षामा मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्यूननतम मापदण्ड :

१. प्रभावित बालबालिकाहरुलाई वितरण गरिने शैक्षिक सहयोग सामग्रीमा न्यूनतम निम्न सामग्रीहरु समावेश गरीएको हुनेछ:-

आधारभूत माध्यमिक तहका लागि

क. स्कुल झोला थान	१
ख. स्कुल पोशाक सेट	२ सेट
ग. कापी	१ दर्जन -रु.८० प्रति गोटा)
घ. ज्योमेट्री बक्स थान	१
ङ. पेन्सिल बट्टा	१ -इरेजर र कटर सहित)
च.पाठ्यपुस्तक सेट	१ सेट
छ पोशाक सिलाइ	रु.१०००

महेन्द्र कुमार लामकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नोट : उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु ७०००/- लाग्ने छ ।

माध्यमिक तहका लागि

क. स्कुल झोला थान	१
ख. स्कुल पोशाक सेट	२ सेट
ग. कापी	१ दर्जन -रु.८० प्रति गोटा)
घ. ज्योमेट्री बक्स थान	१
ङ. पेन्सिल बट्टा	१ -इरेजर र कटर सहित)
च.पाठ्यपुस्तक सेट	१ सेट
छ पोशाक सिलाइ	रु.१०००

नोट : उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु ८५००/- लाग्ने छ

__पूर्वतयारी योजना__

क.सं.	क्रियाकलाप	भौतिक लक्ष्य	समयावधी	प्रक्रिया	जिम्मेवार निकाय	बजेट -ने.रु.	उपलब्धी सूचक
१	प्रबोधीकरण	१ पटक	जेष्ठ मसान्त सम्म	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइले बैठकमा प्रबोधीकरण गराउने	जि.शि.वि.तथा स.ई संयोजक	१५०००	सबै स्टाफको क्षमता विकास हुने
२	Contingency Plan अद्यावधिक गर्ने,	१ पटक	जेष्ठ मसान्त सम्म	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट	जि.शि.वि.तथा स.ई संयोजक	१०००००	अद्यावधिक हुने
३	अनुगमन (जिल्ला बैठक) स्रोत व्यक्ति	१ पटक	त्रैमासिक रुपमा गर्ने	तथ्यांङ्क फारम वितरण गरी र क्षमता विकास गराउने	जि.शि.वि.तथा स.ई संयोजक र स्थानीय तहका शिक्षा शाखा संयोजक	७५०००	तथ्याङ्क संकलन हुने
४	सहयोगी कार्यकर्तालाई आधारभूत, पूनर्ताजकी तालीम र अन्य बैठक गर्ने	१ पटक	जेष्ठ	जिल्ला ,स्रोतकेन्द्र र अन्य तालीममा जानकारी गराउने	सम्पर्क व्यक्ति,स्रोत व्यक्ति, प्र.अ.	७०००००	सबै सरोकारवालाको क्षमता विकास हुने
५	शिक्षा क्लस्टर समन्वय बैठक	१ पटक	मासिक रुपमा गर्ने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइले व्यवस्थापन गर्ने	सम्पर्क व्यक्ति	२५०००	बैठक बसी आवश्यक निर्णय हुने

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

६	संचार सञ्जाल विकास गर्ने	१ पटक	जेष्ठ	सञ्जाल गठन र सम्पर्क स्थापना	सम्पर्क व्यक्ति र इकाई प्रमुख	१०००००	सञ्चार वृक्ष चार्ट तयार हुने
७	School/ ECD box खरिद	१ पटक	आषाढ	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट स्रोत व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा समूह	१५०००००	सामग्री वितरण भएको हुने
						२४२५०००	

प्रतिकार्य

क.स	क्रियाकलाप	भौतिक लक्ष्य	समयावधी	प्रक्रिया	जिम्मेवार निकाय	बजेट -ने.रु.	जोखिमको किसिम	उपलब्धी सूचक
१	द्रूत लेखाजोखा गर्ने	१ पटक	घटना भएको सात दिन भित्रमा गर्ने	७ दिन भित्र तथ्याङ्क सङ्कलन गरिने	शिक्षा समूह	५००००	समयमा डाटा सङ्कलन गर्नमा समस्या	तथ्यांङ्क विश्लेषण हुने
२	School/ ECD kit वितरण	१ पटक	१५ दिन भित्रमा गर्ने	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट वितरण गरिने	शिक्षा समूह	१५००००	समयमा सामग्री उपलब्ध हुन मा समस्या	सामग्री वितरण भएको हुने
३	TCL स्थापना गर्ने	५ केन्द्र	१५ दिन भित्रमा गर्ने	आवश्यकता अनुसार केन्द्र स्थापना गरिने	I/NGOs/ DDRRMC	२००००००	प्रभावित क्षेत्र सम्म ढुवानी गर्नमा समस्या	केन्द्र स्थापना हुने
	जम्मा					२२०००००		

३.१.९ पुनःनिर्माण, पुनःस्थापनाः

विषयगत क्षेत्रको नाम : पुनर्निर्माण, पुनःस्थापना
मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, पहिरो र भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा : पूर्वाधार विकास कार्यालय, सल्यान
सम्पर्क व्यक्ति : नविन थापा
सम्पर्क नं. : ९८५७८४४२०१

अनुमानित अवस्थाः

पहिरो, आगलागी, बाढी र भूकम्प जस्ता विपद्बाट करिब २०,००० घरपरिवार प्रभावित हुनसक्ने पूर्वानुमान गरिएको छ । उल्लेखित संख्यामा मानवीय असर गर्ने र विपद् आएको अवस्थामा जिल्लाका विशेष गरेर बाढीबाट शारदा र बबई नदी किनार लगायत अन्य क्षेत्रका बस्तीहरुका घर र त्यहा पुग्ने बाटो, सडक, पुलपुलेसा, कलभर्ट, खानेपानी र विद्युत आदिमा नराम्रो असर पर्ने देखिन्छ । विगतका विपद्हरुबाट प्रभावित भएका परिवारहरुको तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा अस्थायी आवास सहयोग गर्नुपर्ने घरपरिवार ५००० लाई आधारमानी विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना निर्माण गरिएको छ । यसका साथै अन्य सार्वजनिक पूर्वाधारहरु विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदिमा पनि असर पर्ने देखिन्छ

रणनीति :

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

- विपद् प्रभावित समुदायसम्म तत्काल राहत प्रतिकार्यका सहयोगहरुको सहज पहुँचको लागि पूर्वाधार विकास कार्यालय जस्ता सरोकारवाला निकायसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।
- भौतिक पूर्वाधारहरुको पुणर्स्थापना/ पुर्ननिर्माण गरी विपद्को अवस्थाबाट जनजीवन समान्य बनाउने र सार्वजनिक सेवालाई सुचारु गर्ने ।

कार्यान्वयन योजना सहिको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य :

सि.नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका -बैठक, कार्यशाला, तालिम आदी	समय सीमा -कार्य तालिका
१	पहिरो, बाढी र भूकम्पबाट सुरक्षित रहेका आपतकालीन अस्थाई आवास निर्माण गर्न सकिने स्थान पहिचान गर्ने।	पूर्वाधार विकास कार्यालय	बैठक	बैशाख
२	सम्भावित विपद्बाट पूर्वाधार क्षति हुन सक्ने स्थानहरुको लागि मर्मतका सामग्री र औजारहरुको व्यवस्था गर्ने ।	पूर्वाधार विकास कार्यालय	बैठक	जेष्ट
३	समुदायमा रहेका सुरक्षित खुल्ला स्थानहरुको पहिचान र संरक्षण गर्दै आपतकालीन उपयोग योजना तयार गर्ने।	पूर्वाधार विकास कार्यालय, स्थानीय तह	बैठक कार्यशाला	फाल्गुन देखि आषाढ सम्म
४	विपद्मा आपतकालीन अस्थाई आवास र पूर्वाधार मर्मत तथा पुर्ननिर्माणको लागि आवश्यक सामग्रीहरुको आँकलन गरी सरकारी तथा गैर सरकारी संघसस्थाको पहलमा न्यूनतम आवश्यक आवास तयारी सामग्रीको उपलब्धता लेखाजोखा गर्ने।	पूर्वाधार विकास कार्यालय, र रेडक्रस	बैठक कार्याशाला	फाल्गुन देखि आषाढ सम्म
५	उद्धार कार्यमा संलग्न सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाको सञ्चार सम्पर्क सुनिश्चित गरी उद्धार सामग्री परिचालनमा सहजता ल्याउने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बैठक कार्यशाला	फाल्गुन देखि आषाढ सम्म

विपद् प्रतिकार्य योजना

विपद पश्चात को अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य - विपद्को प्रकृतिमा आधारित	आपतकालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	विपद् प्रभावको सूचना, क्षेत्रको पहिचान स्थानीय स्वयंसेवकबाट सङ्कलन गर्ने ।	प्रभावित भएका क्षेत्रहरुमा स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने। सरोकारवालानिकायहरुसँग समावेशी कार्यदल गठन गर्ने।	यातायात, संचार, विद्युत सेवाको अवरोध पुग्न सक्ने ।	पूर्वाधार विकास कार्यालय, स्थानीय तह, दूरसञ्चार, विद्युत आदि ।	१५०००

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

दोस्रो दिन	कहाँ के कति क्षति छ? सोको प्रारम्भिक आँकडा सङ्कलन गर्ने ।	स्थानीय तह र सरोकारवालाहरुसँगको प्रभावकारी समन्वय तथा स्रोत परिचालन गर्ने।	तत्कालको लागि समयको अभाव रहने ।	पूर्वाधार विकास कार्यालय, स्थानीय तह	१५०००.००
तेस्रो दिन	अत्यावश्यक सेवाहरु - सञ्चार, विद्युत, यातायात) सुचारु गर्ने ।	सम्बन्धित निकायले आवश्यक जनशक्ति र सामग्री तयारी अवस्थामा राखी परिचालन गर्ने	साधनस्रोतको अभाव कानूनी र प्रक्रियागत कठिनाइ	पूर्वाधार विकास कार्यालयर सम्बन्धित स्थानीय तह	५०००००|००
पहिलो हप्ता	घटनास्थलमा टोली खटाई क्षतिको विवरण लिने र आपतकालीन व्यवस्थापनको व्यवस्था गर्ने।	क्षेत्रगत सदस्यहरुको बैठक बसी विश्लेषणको तयारी गर्ने ।	तथ्याङ्क विश्लेषण गर्न समय लाग्ने	स्थानीय तह, पूर्वाधार विकास कार्यालय	५००००
	क्षति भएका सार्वजनिक संरचनाको लेखाजोखा गरी मर्मत गर्ने गराउने कार्यको लागत तयार गर्ने र मर्मत कार्य शुरु गर्ने।	मर्मत कार्यमा आवश्यक मौजुदा सामग्री र आर्थिक स्रोतको पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने ।	साधनस्रोतको अभाव	स्थानीय तह, पूर्वाधार विकास कार्यालय	३५०००००
पहिलो महिना	बैठक र प्रतिकार्यको समीक्षा	क्षेत्रगत अगुवा र सरोकारवाला निकायसँगको समन्वय र बैठकको आयोजना गर्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	२००००
दोस्रो महिना	क्षति पुगेका भौतिक पूर्वाधार संरचनाहरुको पुनःनिर्माण गर्ने र नियमित अनुगमन निरीक्षण गर्ने।	स्थानीय तहहरुबाट विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्थापन गर्ने	समन्वयमा कठिनाई	पूर्वाधार विकास कार्यालि, जिल्ला समन्वय समिति र स्थानीय तह	२५०००००
तेस्रो वा सोभन्दा बढी	क्षति भएका संरचनाहरुलाई पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण सम्बन्धी कार्यलाई निरन्तरता दिने।	आवश्यक बजेटको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गर्ने।	दक्ष जनशक्ति र स्रोत साधनमा कमी	पूर्वाधार विकास कार्यालय, जि.स.स र स्थानीय तह	
					६६०००००

<u>आपतकालीन आवासको लागि आवश्यक सामग्री र अनुमानित लागतको विवरणः</u>

सि.नं.	सामग्रीको नाम	इकाई	परिणाम	अनुमानित रकम		उपलब्ध आवश्यक सामग्री	खाडल	आवश्यक रकम - खाडल मात्रको
				दर	रकम			
१	त्रिपाल	वटा	५००	२०००	१००००००	०	५००	१००००००

महेन्द्र कुमार सापकोटा

२	अन्य सामग्री	सेट	५००	७०००	३५०००००	०	५००	३५०००००
आवश्यक कोष					१३५०००००			१३५०००००
व्यवस्थापन खर्च कुल सामग्री खरिद रकमको १२.२५ प्रतिशत					१६५३७५०	-	-	१६५३७५०
जम्मा आपतकालीन आवास बजेट					१५१५३७५०	-	-	१५१५३७५०

मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड:

१. औसतमा एक परिवारका ६ सदस्यहरूको लागि १५ह१८ फुट साईजको त्रिपाल उपलब्ध हुनुपर्दछ ।
२. प्रत्येक मानिसको लागि न्यूनत्तम ३.५ वर्ग मिटर भुइमा ओछ्याउने उपलब्ध हुनुपर्दछ ।
३. क्याम्प बसाईको लागि प्रत्येक मानिसका लागि न्यूनत्तम ४५ वर्ग मिटर जमिन आवश्यक पर्दछ ।
४. सडक र बाटोको लागि आश्रय स्थलको २० देखि २५ प्रतिशत जमिन आवश्यक पर्दछ ।
५. खुल्ला क्षेत्र र सार्वजनिक सेवाको लागि आश्रय स्थलको १५ देखि २० प्रतिशत जमिन आवश्यक पर्दछ ।
६. विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै समझदारी पत्र ९ायग० मा दस्तखत भएको हुनुपर्दछ ।
७. शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनुपर्दछ ।
८. शिविर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको विवरणअध्यावधिक गरिनु पर्दछ ।
९. स्थानीय सरकार लगायत सरोकारवाला निकायहरुको समन्वयमा शिविरको स्थापना गरिनु पर्दछ ।
१०. आकष्मिक अवस्थाका लागि रु २०,००,०००/— आकष्मिक कोषमा विपद व्यवस्थापनका लागि बजेट व्यवस्था हुनु पर्ने.
११. पूर्वाधार सम्बन्धी सम्पन्न हुने कार्यको प्राविधिक रेखदेखका प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्थागर्नुपर्ने ।
१२. विभिन्न स्थानहरुमा खानेपानीका लागि खानेपानी धारा जडान । श्रोत स्थानिय तह , खा.सिं तथा.ड.स.
१३. विपद्को वेलामा आकष्मिक सडक मर्मत गर्न हेवि इक्विपमेन्ट परीचालनको लागि अनुमानित रु २०,००,०००/ र अन्य निर्माणको लागि रु १८,००,०००/ श्रोत आवश्यक भएको ।

परिच्छेद-४: कार्यान्वयन र पुनरावलोकन रणनीति

४.१. विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजनाको कार्यान्वयन:

यसको कार्यान्वयन जिल्ला तथा स्थानीय तहका विषयगत क्षेत्रले तय गरेका प्रतिकार्य तथा पूर्व तयारी योजना बमोजिम हुनेछ।

४.२. विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधिकरण:

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समीक्षा हरेक वर्ष वार्षिक रुपमा नियमित अद्यावधिक गरिनेछ भने विपद परेको खण्डमा कुनै पनि विपदको प्रतिकार्य गरिसकेपछि गरिने छ। हरेक निकाय तथा विषयगत क्षेत्रले आ—आफ्नो क्षेत्रको विस्तृत समीक्षा गरी अद्यावधिक गर्नेछन्।

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

परिच्छेद—५: प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

५.१. प्रतिवेदन तथा सञ्चार:

विपद् प्रतिकार्यको प्रतिवेदन तथा सञ्चार कार्य विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ मा उल्लेख भएको अनुसूची १६ अनुसार गरिनेछ। प्रतिवेदनको जानकारी सबै सरोकारवालाहरुलाई जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट उपलब्ध गराइनेछ । यसका लागि नियमित रुपमा र आपत्कालीन विपद्को समयमा जिल्ला विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समितिको प्रत्यक्ष निर्देशनमा सरोकार निकायहरु परिचालित हुनेछन् र घटना विवरण तयार गर्ने र त्यसलाई स्थानीय तथा केन्द्रिय तहमा प्रवाह गरिनेछ।

५.२. संस्थागत व्यवस्था:

नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको कानूनी संरचनाको शुरुवात २०३९ सालमा जारी भएको दैवीप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ बाट भएको हो। यो ऐनले सरकारलाई विपद्को सामना गर्न तयार हुने र विपद्को समयमा प्रतिकार्य गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ। यो ऐनले मुलुकको इतिहासमै पहिलो पटक विपद् व्यवस्थापनको लागि संस्थागत संरचनाको व्यवस्था गरेको छ।विपद् व्यवस्थापनका सबै कियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद्बाट सर्वसाधारणको जीउ ज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न हाल विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ कार्यान्वयनमा रहेको छ।

अनुसूची १

मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकाय तथा क्षेत्रगत अगुवा र सहयोगीको सूची र सम्पर्क नं.

क्र.स	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क फोन नं.	इमेल ठेगाना
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सल्यान	महेन्द्र कुमार सापकोटा आनन्द विष्ट	प्र.जि. अधिकारी स.प्र.जि. अधिकारी	९८५७८४७७७७ ०८८५२०१३३ ९८५७८८७७६६	salyandao@gmail.com
२	जिल्ला समन्वय समिति	वेलाराम रावल असविर बुढाथोकी झविश्वर घिमिरे	जि.स.स. प्रमुख जि.स.स उप प्रमुख जि.स. अधिकारी	९८५७८२२३२५ ९८८६८४००७ ९८५७८७७२२२	salyanddc@gmail.com
३	शारदा नगरपालिका	प्रकाश भण्डारी सुस्मिता सापकोटा सुनार हरिचन्द्र बुढा	प्रमुख उप प्रमुख प्र. प्र.अ.	९८५७८३८००९ ९८५७८३८०१० ९८५७८३८१११	ito.shaaradamun@gmail.com
४	बागचौर नगरपालिका	जनकराज गौतम सुम्निमा डि सि वली टंक बहादुर भट्टराई	प्रमुख उप प्रमुख प्र प्र अ	९८५७८२२७२४ ९८६४८५७३६७ ९८५७८१५१००	ito.bagchaurmun@gmail.com

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

५	बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	कर्ण बहादुर बुढाथोकी पुरुषेतम आचार्य गोकर्ण पन्थी	प्रमुख उप प्रमुख प्र प्र अ	९८५७८२२२०० ९८६९८७६२८१ ९८५७८४४५००	ito.bangadkupindemun@gmail.com
६	कपुरकोट गा.पा.	दूर्गा प्रसाद पुन प्रकाश भण्डार दिनेश पौडेल	अक्ष्यक्ष उपाध्यक्ष प्र प्र अ	९८५७८२२१७१ ९८६८६३६५०१ ९८५७८४४७००	info@kapurkotmun.gov.np
७	कुमाख गा.पा.	मन बहादुर बुढाथोकी लाल बहादुर रावत भूपाल खडका	अक्ष्यक्ष उपाध्यक्ष प्र प्र अ	९८५८०२१७२७ ९८४७८९२६३३ ९८५७८४४८०१	ito.kumakh2073@gmail.com
८	दार्मा गा.पा	श्री निम बहादुर के.सी. जुना मल्ल रेशम वली	अक्ष्यक्ष उपाध्यक्ष प्र प्र अ	९७४७०९३८८९ ९८२९८५४३५३ ९८५७८४४४६४	ito.darmamun@gmail.com
९	छत्रेश्वरी गा.पा.	ओज बहादुर बुढाथोकी बुद्धा कुमारी खत्री दिपक बुढाथोकी	अक्ष्यक्ष उपाध्यक्ष प्र प्र अ	९८५७८२०८१२ ९८४७९९५४४१ ९८५७८४४४००	chhatreshworimun@gmail.com
१०	त्रिवेणी गा.पा.	खिम बहादुर रावत सिता खड्का पुन खुम बहादुर के.सी.	अक्ष्यक्ष उपाध्यक्ष प्र प्र अ	९८५७८४४६०३ ९८५७८४४६०४ ९८५७८४४६००	ito.trivenimunsayan@gmail.com
११	कालीमाटी गा.पा.	दान बहादुर खत्रि केसी सनसिल्ता वली हर्क बहादुर वली	अक्ष्यक्ष उपाध्यक्ष प्र प्र अ	९८५७८४४३०३ ९८६७८४४३०२ ९८५७८४४३००	ito.kalimatigaupalika@gmail.com
१२	शिद्धकुमाख गा.पा.	भरत कुमार गिरी राम बहादुर बस्नेत अर्जुन जंग शाह	अध्यक्ष उपाध्यक्ष प्र प्र अ	९८५७८६५५०० ९८४८३४६०३६ ९८५७८५५००४	ito.siddhakumakhmun@gmail.com
१३	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	प्रकाश नेपाली	सभापति	९८४७८८६६१९	
१४	नेपाली कांग्रेस	केश बहादुर विष्ट	सभापति	९८५७८२२३२५	
१५	ने.क.पा. एमाले	भिम बहादुर सेन	अध्यक्ष	९८५७८३६४०२	
१६	नेकपा	मान बहादुर मल्ल	संयोजक	९८५११३९८९९	
१७	रा प्र पा	प्रदिप थापा	अध्यक्ष		
१८	सिद्धिबक्स गण	श्री शिव नारायण श्रेष्ठ	प्रमुख सेनानी	९८५७८७२२२/ ०८२५२९०९०	bn-siddhibox@nepalarmy.mil.np
१९	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री दिपक पातली श्री देवराज भट्टराई	प्र.ना.उ. प्र.नि.	९८५७८४५५५५ ९८५७८५९७७७	dposalyan@nepalpolice.gov.np
२०	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल सल्यान गुल्म	श्री भरत बहादुर कवँर	स.प्र.ना.उ.	९८५७८४५६६६ ०८८५२०४१५	apfgulmahqsalyan111@gmail.com

महेन्द्र कुमार [illegible]
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२१	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री चन्द्रकमल खड्का	प्र.अ.अ.	९८५७८४४७७७ ०८८५२००४३	nidsalyan@gmail.com
२२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री यौवन प्रकाश श्रेष्ठ	सभापति	९८५७८२१२०६ ०८८५२०००४	nrcssalyan@gmail.com
२३	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	श्री ऋषिराम अधिकारी	प्रमुख कोष नियन्त्रक	९८५७८२२०८२ ०८२५२००७६	salyan.dtco@fcgo.gov.np
२४	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	श्री शेर बहादुर रोका	ईकाइ प्रमुख	९८५७८४४०४५ ०८८५२००१४९	salyan.deo@gmail.com
२५	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	श्री डा. अर्जुन बुढा	स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापक	९८५७८२०५८७ ०८८ ५२००८१	hosalyan2075@gmail.com
२६	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	श्री धिरेन्द्र भण्डारी	जि.नि.अ.	९८५७८२२१९० ०८८५२०१९०	deo.salyan@election.gov.np
२७	जिल्ला हुलाक कार्यालय	श्री चिन्तामणी रेग्मी	हु.अ.	९८५७८८००११ ०८८५२००११	dposln11@gmail.com
२८	डिभिजन वन कार्यालय	टेकबहादुर रावल	नि. ड. व. अ.	९८५७८२२८१८ ०८८ ५२०००८	dfosal72@gmail.com
२९	ईलाका प्रशासन कार्यालय थारमारे, बागचौर	घमण्ड बहादुर भण्डारी	कार्यालय प्रमुख	९८५७८४४१०६ ०८८४१२०३४	aaobagchaursalyan@gmail.com
३०	नेपाल टेलिकम	श्री कृष्ण महतो	कार्यालय प्रमुख	९८५७८८५५५४ ०८८५२००४४	devrjaishi@gmail.com
३१	नापी कार्यालय	श्री सुरज बिष्ट	नापी अधिकृत	९८५७८४४०१० ०८८५२००१०	salyan@dos.gov.np
३२	भूमि प्रशासन कार्यालय	श्री श्याम कृष्ण आचार्य	मालपोत अधिकृत	९८५७८५२००२ ०८८५२०००२	salyan@dolma.gov.np
३३	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालय	श्री श्यामलाल खराल	उ.अ.	९८५७८२४३१२ ०८८५२००१२	udyogsalyan@gmail.com
३४	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	श्री नरेशदत्त रावल	ई. केन्द्र प्रमुख	९८५७८२२९३० ०८८५२०३५९	salyan@nea.org.np
३५	कृषि विकास कार्यालय	श्री महेश आचार्य	का. प्र.	९८५७८२२२५७ ०८८५२०१३०	daosalyan2081@gmail.com

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	सल्यान				
३६	बनस्पति अनुसन्धान केन्द्र	डा. श्री मित्र पाठक	वैज्ञानिक अधिकृत	९८५७८६१२२३ ०८८४१००२८	punk6837@gmail.com
३७	खनेपानी सिचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय	अनुप श्रेष्ठ	का.प्र.	९८५७८५५००६ ०८८ ५२०१०८	mwidsdno.2@gmail.com
३८	नेपाल बैंक लिमिटेड	श्री लक्ष्मण थापा	प्रबन्धक	९८५७८४५५३ ०८८ ५२०३३३	salyan@nepalbank.com.np
३९	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक	श्री हरि श्रेष्ठ	प्रबन्धक	९८५७८४४४७	salyan@rbb.com.np
४०	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय		कार्यालय प्रमुख	९८५७८२२८६२ ०८८ ५२०३८२	vetsectsalyan@gmail.com
४१	उद्योग वाणिज्य संघ	विरेन्द्र प्रकाश श्रेष्ठ	अध्यक्ष	९८४७८३५३६५	salyan.chamber@yahoo.com
४२	पत्रकार महासंघ	डिल्ली रावत	का. अध्यक्ष	९८६६८७१५१३	fnj.sln@gmail.com
४३	गैर सरकारी संस्था महासंघ	रामचन्द्र रेग्मी	अध्यक्ष	९८६६९३३६९८	rregmi2000@gmail.com
४४	वन उपभोक्ता महासंघ	पुरुषोत्तम भट्टराई	अध्यक्ष	९८६८०२९५२४	
४५	दलित विकास समाज	निम बहादुर नेपाली	अध्यक्ष	९८५७८२११८३	info.ddssayan@gmail.com
४६	कान्तिपुर सामुदायिक अस्पताल श्रीनगर	रामकृष्ण रेग्मी	प्रमुख	९८५७८२२७८८	
४७	निर्माण व्यवसायी संघ	डम्बर सिं तिरुवा	उपाध्यक्ष	९८५७८२२६६७	

महेन्द्र कुमार ...
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसूची २

<u>सल्यान जिल्ला स्थित स्थानिय तहहरुमा विपद फोकलपर्सन कर्मचारीहरुको विवरण:</u>

सि.नं.	स्थानिय पालिका	पद	नामथर	सम्पर्क नं.
१	शारदा न.पा	ना.सु.	पदम बहादुर घर्ती	९८४७८८९२९८
२	बनगाड कुपिण्डे न.पा.	कम्प्युटर अपरेटर	हिरालाल टमटा	९७६६४३५६६८
३	बागचौर न.पा.	खरिदार	लालबहादुर जि.सी.	९८४११९७६०४
४	कुमाख गा.पा	रोजगार संयोजक	जीवन शर्मा	९८४९९९०८०९
५	सिद्धकुमाख गा.पा.	सहायक पाँचौं	चन्द्रा देवकोटा बुढाथोकी	९८६४७४१९७५
६	कालिमाटी गा.पा	अधिकृत	यज्ञ बहादुर खत्री	९८४८१२९०२४
७	दार्मा गा.पा.	अ.हे.ब.	घमण्ड प्रकाश खड्का	९८६६८७१६६१
८	कपुरकोट गा.पा.	गाउँ प्रहरी हवल्दार	खड्केस्वर थापा	९८६८६२९६५६
९	त्रिवेणी गा.पा.	आछै .प.ले.ठौं	मोहन वली	९८६६८९५९६७
१०	छत्रेश्वरी गा.पा.	खा.पा.स.टे.	यामराज रावत	९८६८६०८९२८

अनुसूची ३

आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र सल्यान लगाएत जिल्ला स्थित विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुमा रहेको खोज उद्धार तथा राहत सामग्रीको विवरण:

१. <u>जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र सल्यानमा रहेको सामग्रीहरु:</u>

क.स.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१	कम्प्युटर डेष्कटप	१ सेट	
२	कम्प्यूटर टेबल	१ सेट	
३	घुम्ने कुर्सी	१ पिस	
४	मल्टिपल्ग	२ पिस	
५	एल.ई.डि.टि.भी.	१ पिस	बेसाबुत
६	भि.एच.एफ.आईकम बेस सेट	१ सेट	
७	हैण्डसेट	२ सेट	
८	हैण्डसेटब्याट्री	४ पिस	
९	नोटिसबोर्ड	१ वटा	
१०	धजण्तभ घयचम	१ पिस	
११	ईन्डेक्सफाइल	३ वटा	
१२	टेलिफोनसेट	१ वटा	
१३	प्लाष्टिक कुर्चि	२ पिस	

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१४	प्रिन्टर	१ वटा	
१५	टेवुल	२ वटा	
१६	सिसा सहितको स्टील दराज	१ वटा	
१७	टेन्ट	५ थान	
१८	त्रिपाल	१४३ थान	
१९	वाल्टिन	७९ थान	
२०	जग	९५	१२ बेसाबुत
२१	त्रिपाल प्लाष्टिक	६००मिटर	
२२	कम्बल	७५ थान	
२३	पि-फम	५ रोल	(४ रोल आधा प्रयोग भएको)
२४	फायर स्वाटर	२४	
२५	Fire Rake	१३ थान	
२६	Fire Rake Hoe	११(१ बेसाबुत)	
२७	पिक(गैटी)	१०	
२८	वाटर बोटल	२१	
२९	सावेल ठूलो/ सानो	२/ १४	
३०	Jump suit Fire fighting Protecting clothe	२२	
३१	हेल्मेट	२२	
३२	पातलो ब्लाङकेट	२०	
३३	पन्जा	११ जोडी	
३४	सेफ्टि बेल्ट	४	
३५	ब्याक प्याक	४	
३६	फायर ब्लाङकेट	१४	
३७	मास्क	१९	
३८	हेडलाईट	१५	
३९	सानो हाते बन्चरो रबर बिंड भएको	१०	
४०	बुट	१८	
४१	टेन्ट	५	
४२	डोरी	२ थान	
४३	बन्चरो	३	

२. डिभिजन वन कार्यालय सल्यानमा रहेका सामाग्रीहरु:

सि.नं.	सामाग्रीकोनाम	जि.प्र.का.सल्यानलेबुझिलिएकोपरिमाण	कार्यालयमामौजुदापरिमाण
1	कालोबुटजुत्ता	१२	८
2	Fire swatter	५	१५

महेन्द्र कुमार शापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

3	बेल्चा(shove)	०	३
4	Five jump suif	०	१९
5	Fire Raker	०	११
6	Fire Axe and shoe	0	७
7	Gloves	०	१०
8	Water Back Pack	०	३
9	Water Bottle	०	७
10	हेलमेट	०	१८

३. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, गुल्म हेडक्वाटर सल्यानमा रहेको सामग्रीहरु:

सि.नं	सामाग्रीको बिवरण	संख्या	अवस्था		मर्मत तथा खरिद गरिएको बिवरण
			साबुत	बेसाबुत	
१.	Jummer	१	साबुत	-	
२.	Seat Harness	१	साबुत	-	
३.	Figure 8 Carabinner	२	साबुत	-	
४.	Rescue Rope StatickBela brand	१	साबुत	-	
५.	Rescue Rope dynamic bela brand	१	साबुत	-	
६.	Auto lock Carabinner	२	साबुत	-	
७.	Gloves	२	साबुत		
८.	Bela sling 18mm x 150 cm	१	साबुत	-	
९.	Helmet Mercury group	२	साबुत	-	
१०.	Life Jacket	५	साबुत	-	
११.	Rescue Throw Bag	१	साबुत	-	
१२.	Waist bag	२	साबुत	-	
१३.	Fire Blanket sri brand 4*6 feet	२	साबुत	-	
१४.	6 kg sri brand abc stored pressure typ fire Extinguishe	१	साबुत	-	
१५.	Fire aluminized poximity suit	२	साबुत	-	
१६.	Fire Extinguisher ball	५	साबुत	-	
१७.	Hammer	२	साबुत		
१८.	Pick	२			
१९.	Shovel	८			
२०.	Gall	२			
२१.	Stretcher	१			

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२२.	Water Bottle	१७			
२३.	Back Pack Pumb	१			
२४.	Fire Swatter	७			
२५.	Fire Rake	२			
२६.	Generator	१			
२७.	Safety Helmet	१०			
२८.	Gum/ Water Boot	६			
२९.	Electric Chain Saw	१			

४. <u>सिद्धिबक्स गणमा भएका विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरुको विवरण:</u>

क.स.	सामग्रीको नाम	परिमाण			श्रोत	
		सावुत	वेसावुत	जम्मा	खरिद	संघसंस्था बाट प्राप्त
१	Raincoat	२	-	२		
२	Safety Helmet	१	-	१		
३	Life Jacket	७	-	७		
४	Ropes	३	-	३		
५	Harness	२	-	२		
६	Life Buoys Ring	२	-	२		
७	Ladder	१	-	१		
८	Fire Extinguishers	१	-	१		
९	Flash Lights	१	-	१		
१०	Flash Hood	१	-	१		
११	Head Lamps	७	-	७		
१२	Whistle	१	-	१		
१३	Carabiner	४	-	४		
१४	Throw Bag	१	-	१		
१५	Hand Pump	१	-	१		
१६	First Aid Kits	१	-	१		
१७	Shovel	३	-	३		
१८	Pike	२	-	२		
१९	Gal	१	-	१		नेपाली सेना
२०	Faruwa	१	-	१		
२१	Tube	१	-	१		
२२	Hammer	२	-	२		
२३	Knee Pad	२	-	२		

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२४	Fire Extinguisher	४	-	४		
२५	Fire Hose	७	-	७		
२६	Fire Blanket	२		२		
२७	Fire Bucket	१		१		
२८	Helmet	१०		१०		
२९	Gloves	१		१		
३०	Fire Boots	६		६		
३१	Fire Ladder	१		१		
३२	Fire Beater	२३		२३		
३३	Flashlight	१		१		
३४	Fire Blanket	२		२		
३५	Fire suite	२४		२४		
३६	Medical Bag	२		२		
३७	Flash Hood	१		१		
३८	Folding Stretcher	१		१		
३९	Ropes	२		२		
४०	Bull Dog Grip	१		१		
४१	Shovel	७		७		
४२	Pike	१		१		
४३	Gal	१		१		
४४	Faruwa	२		२		
४५	Belcha	३		३		
४६	Tripal	५०		५०		
४७	Dust Mask	५		५		
४८	First Aid Kit	३		३		
४९	Fire Extinguisher	४		४		
५०	Fire Hose	६		६		
५१	Fire Blanket	२		२		
५२	Fire Bucket	१		१		
५३	Helmet	१०		१०		
५४	Gloves	१		१		
५५	Fire Boots	६		६		
५६	Fire Ladder	१		१		
५७	Fire Beater	२३		२३		
५८	Flashlight	१		१		
५९	Fire Blanket	२		२		
६०	Fire suite	२४		२४		

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		भर्याङ	१
		घन	२
५	दार्मा गाउँपालिका	त्रिपाल	१०
		टनेल	५
		कोदाली	२
		फरुवा	२
		बेल्चा	२
		गमबुट	४
		लाईप जाकेट	४
		डोरी	२ रोल
		फायर एक्टिङगेसर	५
		बाल्टी	४
		हेल्मेट	४
		ठेला गाडी	२
		गैती	३
६	शारदा नगरपालिका	स्ट्रेचर	१
		डोरी	२
		बुट	१०
		पुल्ली	२
		Open gate Carabine	५
		Waist harnes	२
		ATC Guide	2
		Screw lock Carabinate	५
		Crow Bar	4
		Helmet	15
		Jummer	2
		Fire Extinguiser	4
		Fire Blanket	2
		Telescopin Ladder	1
		Genitor	1
		Extension Curd	1
		First Aid kit box	1
		Globe	10
		एम्बुलेन्स	१
		स्काभेटर	१
		ब्याकलोडर	२
		टिप्पर	२

		ट्याक्टर	१
		Reflect jacket	15
		Portable Fire pump	1
७	कालिमाटी गाउँपालिका	लाईफज्याकेट	२०
		गमबुट	१०
		रेनकोट	४०
		इन्जिनियर जाकेट	१०
		ब्याक लोडर	१
		फायर लेडर	१
		फायर इक्सटिङगेसर	३०
		अग्नी रक्षक पोशाक	१०
		हाते आरी	१०
		गैती	१५
		बन्चरो	१०
		बेल्चा	१५
		हेलमेट	१०
		सब्बल	१०
		भऱ्याङ	२
		स्ट्रेचर	२०
		एम्बुलेन्स	१
८	सिद्धकुमाख गाउँपालिका	त्रिपाल	१५
		गैती	१
		हेल्मेट	११
		बाल्टी	११
		जकेट	५
		मास्क	१०
		एम्बुलेन्स	१
		स्काभेटर	१
९	बागचौर नगरपालिका	त्रिपाल	२०
		ब्लाङकेट	५०
		टिप्पर	२
		एक्साभेटर	१
		अग्निनियन्त्रक	१२
		ब्याल्चा, गैती, झप्पल	१०/१०
		ठटलगाँडा	१
		फायर एक्टिङगेसर	१०
		Swiper	20

महेन्द्र कुमार ...
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		हेलमेट	२०
		फायर जाकेट	२०
		पन्जा	१५
		टेन्ट	५०
		त्रिपाल	५०
		बन्चरो	१०
		वुडकटर	१०
		चेनकटर	१०
		डोरी	५०० मिटर
		सेफ्टिबेल्ट	२०
		एम्बुलेन्स	१
१०	त्रिबेणी गाउँपालिका	डोरी	१०
		एम्बुलेन्स	२
		Fire extinguisher	१५
		Fire extinguisher bag (Back Pack Fire extinguisher sprayer)	४
		Head light	५
		Cotton Jump suit	५
		Swatter	१०
		गैती	२०
		बेल्चा	२०
		गल	२०
		घन	५
		ब्याकलोडर	१
		डबल क्याप गाडी	२

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय सल्यान

अनुसूची ४

सल्यान जिल्ला स्थित विपद् पुर्व/ पश्चात सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणका लागि यकिन गरिएको खुल्ला स्थानहरुको विवरण :

स्थानीय तह	सि.नं.	स्थान	अ.क्षेत्रफल	बाटोको अवस्था	सदरमुकाम सम्मको दुरी	कैफियत
बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	१	बनगाड कुपिण्डे न.पा.१ देवस्थल प्रभाकर मा.वि.को प्राङ्गण	७२०० वर्ग मिटर	पक्कि	४७ कि.मि.	
	२	बनगाड कुपिण्डे न.पा.६ सुनौलि बनगाडी क्याम्पसको प्राङ्गण	१६०० वर्ग मिटर	पक्कि	५१ कि.मि.	
	३	बनगाड कुपिण्डे न.पा.५ शंखपिपल त्रि.ज.मा.वि.को प्राङ्गण	६००० वर्ग मिटर	कच्चि	५४ कि.मि.	
	४	बनगाड कुपिण्डे न.पा.८ अधेंरी नवज्योति मा.वि.को प्राङ्गण	४१०० वर्ग मिटर	कच्चि	१८ कि.मि.	
	५	बनगाड कुपिण्डे न.पा.१२ माझखर्क सिद्धेश्वरी मा.वि.	१८०० वर्ग मिटर	कच्चि	३६ कि.मि.	
	६	बनगाड कुपिण्डे न.पा.३ औलवेशी मुक्ति मा.वि.	५१०० वर्ग मि.	कच्चि	६५ कि.मि.	
	७	बनगाड कुपिण्डे न.पा.६ संग्राही कृष्ण मा.वि.	२५०० वर्ग मिटर	कच्चि	५७ कि.मि.	
	८	बनगाड कुपिण्डे न.पा. जयतपानि प्रतिभा मा.वि.	२७०० वर्ग मिटर	कच्चि	१३ कि.मि.	
कुमाख गाउँपालिका	९	वडा नं. १ टाट्के	१२ रोपनी	कच्चि	३० कि.मि.	
	१०	वडा नं. २ नेटा	६ रोपनी	कच्चि	२५ कि.मि.	
	११	वडा नं. ३ छिताटाकुरा	४ रोपनी	कच्चि	२४ कि.मि.	
	१२	वडा नं. ४ हारे	१२ रोपनी	कच्चि	३२ कि.मि.	
	१३	वडा नं. ५ वडा कार्यालयको प्राङ्गण	३ रोपनी	कच्चि	३१ कि.मि.	
	१४	वडा नं. ७ महेन्द्र मा.वि.को प्राङ्गण	५ रोपनी	कच्चि	२१ कि.मि.	
	१५	वडा नं. ६ वडा कार्यालयको प्राङ्गण	५ रोपनी	कच्चि	२५ कि.मि.	
कपुरकोट गाउँपालिका	१६	पुरानो कालिका होल्डिङ सेन्टर	५ रोपनी	पक्कि	४२ कि.मि.	
	१७	वडा नं. ५ ठुलो चौर	३० रोपनी	कच्चि	४० कि.मि.	
	१८	वडा नं. ५ तिन डाडा चौर	२० रोपनी	कच्चि	४५ कि.मि.	
	१९	वडा नं. २ रुन्टिलेक चौर	४० रोपनी	कच्चि	४७ कि.मि.	
	२०	वडा नं. ४ घंईरी चौर	३० रोपनी	कच्चि	४५ कि.मि.	
	२१	वडा नं. ४ मुलवारी चौर	१५ रोपनी	कच्चि	४८ कि.मि.	
	२२	वडा नं. १ दवहन चौर	२० रोपनी	कच्चि	४९ कि.मि.	

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	२३	वडा नं. १ हलहले चौर	२० रोपनी	कच्चि	४८ कि.मि.	
	२४	वडा नं. ६ सातामुल	२० रोपनी	कच्चि	५५ कि.मि.	
	२५	वडा नं. १ बाह्थान चौर	२५ रोपनी	कच्चि	४९ कि.मि.	
	२६	वडा नं. फलाटे खेलमैदान	१० रोपनी	पक्कि	४२ कि.मि.	
	२७	वडा नं. जिवनज्योति मा.वि.को प्राङ्गण	१५ रोपनी	कच्चि	४२ कि.मि.	
	२८	वडा नं. ४ ने.रा.मा.वि. किमुचौरको प्राङ्गण	१२ रोपनी	कच्चि	४३ कि.मि.	
	२९	वडा नं. ३ कालिमा मा.वि.को प्राङ्गण	१० रोपनी	कच्चि	४२ कि.मि.	
	३०	वडा नं. १ विरेन्द्र मा.वि. गर्पाको प्राङ्गण	१० रोपनी	कच्चि	४७ कि.मि.	
	३१	वडा नं. ६ भवानी मा.वि. छायाँनाथको प्राङ्गण	१५ रोपनी	कच्चि	५२ कि.मि.	
	३२	वडा नं. २ गोठिवन हाटबजार	१५ रोपनी	कच्चि	४६ कि.मि.	
	३३	वडा नं. ३ पाखापानी सामुदायिक वनको प्राङ्गण	१२ रोपनी	कच्चि	४३ कि.मि.	
	३४	वडा नं. ५ जामुनेको चौर	२५ रोपनी	कच्चि	४८ कि.मि.	
	३५	वडा नं. ३ पानिवराल खेल मैदान	१५ रोपनी	कच्चि	४० कि.मि.	
बागचौर नगरपालिका	३६	जनकल्यान स्कुलको फिल्ड	१६ रोपनी	पक्कि	३२ कि.मि.	
	३७	बालकल्यान मा.वि.को प्राङ्गण	१४ रोपनी	कच्चि	४० कि.मि.	
	३८	रातामाता चौर	३० रोपनी	कच्चि	३८ कि.मि.	
छत्रेश्वरी गाउँपालिका	३९	शंखमुल	३५० वर्ग मिटर	पक्कि	१५ कि.मि.	
	४०	भोटेचौर	३५ वर्ग मिटर	पक्कि	१२ कि.मि.	
	४१	लेखना चौर	७०० वर्ग मिटर	कच्चि	२५ कि.मि.	
	४२	लामचौर	५०० वर्ग मिटर	कच्चि	२५ कि.मि.	
दार्मा गाउँपालिका	४३	जनज्योति मा.वि. फारुलाचौर ३	१/ २ वर्ग मिटर	कच्चि/ पक्कि	६६ कि.मि.	
	४४	सूर्योदय मा.वि.को फिल्ड दार्मा ६	१/ २ वर्ग मिटर	कच्चि/ पक्कि	६५ कि.मि.	
शारदा नगरपालिका	४५	शिवजन उ.मा.वि. सितलपाटी १	२५२५ वर्ग मिटर	पक्कि	९ कि.मि.	
	४६	सिवजन क्याम्पस सितलपाटी-१	१७६०	कच्चि	८.५० कि.मि.	
	४७	त्रिभुवन जन मा.वि. लुहापिंग-२	१०२२४ वर्ग मिटर	पक्कि	२ कि.मि.	
	४८	टुडिखेल/ बालमन्दिर-२	१७८० वर्ग मिटर	पक्कि	०.५ कि.मि.	
	४९	नयाँ बसपार्क-३	१३८५ वर्ग मिटर	पक्कि	०.५ कि.मि.	
	५०	पुरानो बसपार्क-४	५०८.७४ वर्ग मिटर	पक्कि	०.३० कि.मि.	
	५१	महेन्द्र रत्न मा.वि. पिपलनेटा	२२३६ वर्ग मिटर	पक्कि	५ कि.मि.	
	५२	दुलधारा पोखरा	८३६ वर्ग मिटर	पक्कि	७ कि.मि.	

महेन्द्र कुमार [illegible]
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	५३	रानिकोट पार्क	६००० वर्ग मिटर	कच्चि	९ कि.मि.	
	५४	ढारा-५	२०००	कच्चि	८ कि.मि.	
	५५	खत्रीपोखरी-६	२२०० वर्ग मिटर	कच्चि	२१ कि.मि.	
	५६	बालशाखा मा.वि. मदमकाडा-६	१५०० वर्ग मिटर	कच्चि	२८ कि.मि.	
	५७	कालिका मा.वि. कजेरी-७	१८०० वर्ग मिटर	कच्चि	३० कि.मि.	
	५८	त्रि.ज. मा.वि. मार्के-८	१६०० वर्ग मिटर	पक्कि	९ कि.मि.	
	५९	दोभान-९	१९०० वर्ग मिटर	पक्कि	१२ कि.मि.	
	६०	सिद्ध प्रा.वि. मधाना	१००० वर्ग मिटर	पक्कि	१० कि.मि.	
	६१	महेन्द्र रत्न मा.वि. हिवल्चा-११	१४०० वर्ग मिटर	कच्चि	२० कि.मि.	
	६२	शिव मा.वि. मुलडाडा-१२	१६०० वर्ग मिटर	कच्चि	१४ कि.मि.	
	६३	खेलमैदान रेशम जिउला-१२	३५०० वर्ग मिटर	कच्चि	११ कि.मि.	
	६४	लक्ष्मी मा.वि. स्यानिखाल	१४०० वर्ग मिटर	कच्चि	३५ कि.मि.	
	६५	एन.सेल.टावर लेखटाकुरा-१३	५०० वर्ग मिटर	कच्चि	१८ कि.मि.	
	६६	भगवती आ.वि. सल्यानचौर-१३	८०० वर्ग मिटर	कच्चि	२५ कि.मि.	
	६७	वडा कार्यालय स्थल १४	१५५० वर्ग मिटर	कच्चि	१७ कि.मि.	
	६८	लेख पोखरा भगवती पार्क मालनेटा	६५०० वर्ग मिटर	कच्चि	२१ कि.मि.	
सिद्ध कुमारख गाउँपालिका		नभएको।				
कालीमाटी गाउँपालिका	६९	कालीमाटी मेला क्षेत्र ३	२८ रोपनी	कच्चि	३२	
	७०	त्रिभुवन जनता मा.वि. १	७ रोपनी	कच्चि	१४ कि.मि.	
	७१	शारदा जनकल्यान मा.वि. ३	१२ रोपनी	कच्चि	३३ कि.मि.	
	७२	डिमिरे खोपकेन्द्र परिसर ४	१३ रोपनी	कच्चि	३८ कि.मि.	
	७३	सृजनशिल मा.वि. झिगाने २	६ रोपनी	कच्चि	३७ कि.मि.	
	७७	जनसेवा मा.वि. धाम ४	४ रोपनी	कच्चि	४४ कि.मि.	
	७८	लक्ष्मी मा.वि. बालुवा ५	१० रोपनी	कच्चि	५२ कि.मि.	
	७९	सरस्वति आ.वि. सिमलपाखा ५	४ रोपनी	कच्चि	५६ कि.मि.	
	७०	जनता मा.वि. दमदुवाली ५	४ रोपनी	कच्चि	६० कि.मि	
	७१	ने.रा.मा.वि. काफलगेरी ६	६ रोपनी	कच्चि	७२ कि.मि.	
	७२	प्रभात आ.वि. जलजला ६	५ रोपनी	कच्चि	८० कि.मि.	
	७३	गणेश आ.वि. स्वामिवास ७	४ रोपनी	कच्चि	१२० कि.मि.	
	७४	ने.रा.आ.वि. घुईयाबारी ७	८ रोपनी	कच्चि	१२५ कि.मि.	

महेन्द्र कुमार ...
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसूची ५

क) विभिन्न निकायसँग भएका विपद् प्रतिकार्य सम्वन्धी दक्ष जनशक्तिको विवरण:

क.स.	दक्ष जनशक्ति	स्वास्थ्य	नेपाल प्रहरी	नेपाली सेना	सशस्त्र प्रहरी बल	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	दलित विकास समाज	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	डिभिजन वन कार्यालय
१	प्राथमिक उपचारक प्रशिक्षक	डा.१५	०	४	१	५	३		
२	विपद् व्यवस्थापन	१०	१५	१०	१०	२	०		
३	खोज तथा उद्धार गर्नसक्ने	०		५०	१०	२	०		
४	पूर्व सूचना प्रणालीमा तालीम प्राप्त	०	०	३०		०	०		
५	स्वयंसेवक — प्रा.उ./ खोज तथा उद्धार		०	२०	५	३३	०		
६	राष्ट्रिय विपद् अनुक्रिया टोली सदस्य					१			
७	स्वंयसेवक व्यवस्थापन			३०	५	२५ जना			
८	रेडक्रस प्रचार प्रसार, सुरक्षित पहुँच र ट्रेसिङ्ग सेवा					५ जना			
९	समुदायको अगुवाईमा पूर्व सरसफाई प्रशिक्षक	५००		३०		२ जाना	५		
१०	रक्तदाता उत्प्रेरक प्रशिक्षक		८०	४१		१ जना	४		
११	कोभिड'१९संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण कार्यदल	१० स्थानिय		१५	५				
१२	शव व्यवस्थापनमा तालिम प्राप्त जनशक्ति	१		५२	२				
१३	अग्नि नियन्त्रणमा तालिम प्राप्त जनशक्ति		२५	८	१				५ जना आधारभूत तालिम

ख) प्रभावित ईलाकाहरुमा पर्ने सुरक्षा निकायका युनिटहरु:

नेपाली सेना सिद्धिबक्स गण, सल्यान:

क.स.	यूनिटको नाम	दर्जा	यूनिट ईन्जार्चको नाम	सम्पर्क नं.	एरिया
ज	सिमखर्क	प्रमुख सेनानी	शिव नारायण श्रेष्ठ	९८५७८७२२२२	जिल्लाभर

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल प्रहरी:

क.सं.	प्रहरी इकाईको नाम	दर्जा	युनिट प्रमुखको नामथर	कार्यालयको सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.
१.	जि.प्र.का. सल्यान	प्र.ना.उ.	दिपक पातली	९८४४८३६४३७	९८५१२८२६०२
२.	इ प्र.का. लुहाम	प्र.नि.	सोम घर्ति मगर	९८५७८९००७८	९८५१२८१६७७
३.	इ)क(थारमारे .का.प्र.	प्र.नि.	याम बहादुर मल्ल	९८५७८५००८०	९८५८०९०५००
४.	इरॉगेचौर .का.प्र. (क)	प्र.नि.	सागर पौडेल	९८५७८७८३३३	९८५१२९०९५२
५.	इ .का.प्र.दार्मा)क(	प्र.नि.स.	बुद्दी बहादुर साउद	९८५७८५५५५४	९८६८२९७४१५
६.	इदमाचौर .का.प्र. (ख)	प्र.नि.स.	ईन्द्र बसिजाली.	९८४८४६१६४०	९८६८०८७८२९
७.	इसिमखोली .का.प्र. (ख)	प्र.नि.स.	निरज खत्री	९८५७८४४१४	९७६९९५७१९४
८.	इदेवस्थल .का.प्र. (ख)	प्र.नि.ना.	रामधने मण्डल	९८५७८७८३३४	९८४५३७५९५३
९.	इकालिमाटी .का.प्र. (ख)	प्र.नि.ना.ब.	कुल बखड्का.	९८६८६०४६२५	९८४६९२९७१२
१०.	इसितलपाटी .का.प्र. (ख)	प्र.नि.	ईश्वर रोकाय	९७५८५०३७५७	९८५१२९२८४६
११.	जि.का.प्र.ट्रा. सल्यान	प्र.नि.ना.	सरद चौधरी	९७५८५०३७५८	९८५७८९०३६६
१२.	जिल्ला कारागार सल्यान	प्र.नि.ना.	होम बहादुर केसी.	९८५७८४३००१	९८४७९९८४१६
१३.	प्रकपुरकोट.चौ.	प्र.नि.स.	हेमराज कार्की	९८५७८४३००३	९८४७८३९७३२
१४.	प्रभोटेचौर .चौ.	प्र.नि.स.	प्रेम राज नेपाली	९८५७८४३००४	९८६८२५१४०८
१५.	प्रकाभा.चौ.	प्र.नि.स.	चन्द्र बहमाल.	९८५७८४३००५	९८६०६०३६४८
१६.	प्रघुईयाबारी.चौ.	प्र.नि.स.	लाल बहादुर थापा	९८४८०९६५६८	९८४८३२६६१०
१७.	प्रढोरचौर .चौ.	प्र.नि.स.	खगेन्द्र बहादुर शाही	९८५७८५१३३३	९८४८०९५०५८
१८.	प्रबनगार .चौ.	प्र.नि.स.	गंगा राम सुबेदी	९८५७८४३००९	९८५८०९०६००
१९.	अपोष्ट खैराबाङ.प्र.	प्रह.ब.	कुल बहादुर घर्ती	९८५७८९०६२२	९८४४८७८६०१
२०.	अपोष्ट.प्र. स्यानिखाल	प्र.ह.	शेर बखड्का .	९८५७८९०६१७	९८६६८२१७४३
२१.	अपोष्ट.प्र. पोखरीडाँडा	प्र.ह.	चन्द्र देव भट्ट	९८५७८९०६१८	९८४८८४३७६१
२२.	अपोष्ट जयचौर .प्र.	प्र.नि.स.	कमल श्रेष्ठ	९८४८२९५५९२	९८५८०९०३०२
२३.	अपोष्ट .प्र. चोरपानी	प्र.नि.स.	गंगा बहादुर चन्द	९८५७८९०६२०	९८५७८९०१२४
२४.	अपोष्ट .प्र. पातिहाल्ना	प्र.ह.	सुनिल कुमार सिंह	९८५७८९०६२४	९८६८३८५६५५
२५.	अपोष्ट नेटा .प्र. बजार	प्र.नि.स.	यमराज रोकाय	९८४४८८४३६४	९८६६७९९३४०
२६.	अपोष्ट .प्र. बाबियाचौर	प्र.नि.स.	बिपिन नेपाली	९८५७८९०६२०	९८४९६७३९९५
२७.	अपोष्ट.प्र. ढाकाडाम	प्र.ह.व.	लक्ष्य प्रसाद रिजाल	९८४४८३६४३७	९८४८१०२१६५
२८.	अपोष्ट .प्र . बालुबा	प्रह.	मानसिह रोका मगर	९८५७८९००७८	९७६२६७१८६२
२९.	अपोष्ट रिम.प्र.	प्र.नि.स.	शोभाराम थारु	९८५७८५००८०	९७४६२३२९९९
३०.	अपोष्ट .प्र. बाफुखोला	प्र.ह.	कृष्ण बहादुर शाही	९८५७८७८३३३	९८४४८८२१९१
३१.	अपोष्ट.प्र. डौंडागाउ	प्र.ह.	तेज बहादुर चौधरी	९८५७८५५५५४	९८६८६१६३९८
३२.	अबिट बागचौर .प्र.	प्र.ह.ब.	शक्तिमान आले	९८४८४६१६४०	९८६४८५१९१८

३३.	प्रगाई.नि.अ.जि.	प्र.ह.	मन बहादुर खत्री	९८५७८४४१४	९७६९९४०५७७
३४	जिल्ला अदालत सल्यान	प्र.ह.	बसन्त चौधरी	९८५७८७८३३४	९८४४८३६४३७
३५	जिल्ला अस्पताल	प्र.ह.स.	डबलराज जोशी	९८६८६०४६२५	९८६४७६५४३५

सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालः

क.स	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत सम्पर्क नम्बर
१	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल गुल्म हे.क्वा. सल्यान	स.प्र.ना.उ. भरत बहादुर कुँवर	०८८-५२०४१५	९८५७८४५६६६

नेपाल रेडक्रस उपशाखाहरुः

क.स	उपशाखाकोनाम	सम्पर्क व्यक्ति र पद	कार्यालयको सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत सम्पर्क नम्बर
१	सेजवालटाकुरा शारदा	तम बहादुर सेजवाल सभापति		९८६८२५९२९८
२	ढोरचौर सिद्धकुमाख	गोबिन्द कमल धिताल		९८४१९३६११२
३	रामपुर कालिमाटी	ओपेन्द्र बहादुर केसी		९८५७८२३१३७
४	थारमारे बागचौर	टोपबहादुर डागी		९८६६८७१२९२
५	लेखपोखरा छत्रेस्वरी	हिमाल यात्री		९८५७८३५००१
६	लुहाम त्रिबेणी	विनोद भण्डारी		९८६६८५००४५
७	काभ्रा त्रिबेणी	मेघराज रोका		९८४२६७९२२०
८	रिम कपूरकोट	शिबराज बिक		९७६४३६१३३१
९	रागेचौर कुमाख	रामकुमार शर्मा		९८६२५३२३५७
१०	देवस्थल बगाडकुपिन्डे	पुस्कर बिसी		९८६८१४२१४९
११	दार्मा	अनन्त प्रसाद शर्मा		९८४१७४६०५७

अनुसुची ६

क) सल्यान जिल्लामा सञ्चालित एम्बुलेन्सहरुको विवरणः

सि.नं.	सञ्चालक संस्था नाम	ठेगाना	एम्बुलेन्स नं.	चालकको सम्पर्क नं.	एम्बुलुन्सको बर्गिकरण
१	सल्यान अस्पताल	सल्यान अस्पताल	क.प्र ०२००१ झ ०१६४	९८४८१४७०००	ख
२.	रेडक्रस सल्यान	शारदा नगरपालिका	क.प्र ०२००१ च ०७०४	९७६८५०२३२१	ख
३.	ब.कु.न.पा	व.कु.न.पा	क.प्र ०२००१ झ०१३५	९८४३३५३४२९	ख
४	त्रिवेणि गाउपालिका सल्यान	त्रिवेणि गाउपालिका	रा १ झ १६२	९८५७८४५६००	ग

५	वागचौर नगरपालिका	वागचौर नगरपालिका	वा २ झ ४२७१	९८६७३२८३२०	ग
६	जनप्रिय पोलिकिल्निक	वागचौर नगरपालिका	रा १ च ६८६	९८६३१५०१५४	ग
७	सिद्धकुमाख गाँउपालिका	सिद्धकुमाख गाँउपालिका	रा १ झ १७७	९८५७८७८२११	ग
८	छत्रेश्वरी स्वस्थ्य चौकी	छत्रेश्वरी गाँउपालिका	रा १ झ १५७	९८५७८५५१५४	ग
९	दमाचौर स्वास्थ्य चौकी	छत्रेश्वरी गाँउपालिका	लु.प्र.०२००१ झ ०००८	९८४७९४३७८४	ग
१०	कान्तिपुर पोलिकिल्निक	शारदा नगरपालिका	रा १ च ६८५	९८२९५०४०४९	ग
११	अधिकारी पोलिकिल्निक	शारदा नगरपालिका	रा १ च ५१८	९८४९७०६२५८	ग
१२	रामपुर स्वास्थ्य चौकी	कालिमाटि गाँउपालिका	रा १ झ १५६	९८६८६४८०८०	ग
१३.	धनवाड स्वास्थ्य चौकी	कपुरकोट गाँउपालिका	रा १ झ १७२	९७४२५८४५७७	ग
१४	कुमाख गाँउपालिका	कुमाख गाँउपालिका	क.प्र ०२०० झ ०१३८	९८६०४२५३९३	ग
१५	व.कु.न.पा	व.कु.न.पा.	क.प्र ०२००१ झ ०११३	९८१६५४४१५२	ग
१६	त्रिवेणी गाउपालिका	त्रिवेणी गाउपालिका	क.प्र ०२००१झ ०१६०	९८६६१६२७११	ग
१७	शारदा नगरपालिका	शारदा नगरपालिका	क.प्र.०२००१झ ०२४५	९८४८४७४२८३	ख

ख) <u>जिल्लामा रहेको हेभी उपकरण (डोजर जेसिवी) हरुको विवरण:</u>

सि.नं.	कम्पनी / गाडी धनिको नाम	गाडी नं.	चालकको नामथर	चालकको सम्पर्क नं.	गाडी धनि सम्पर्क नं.
१.	शारदा नगरपालिका	बा.१ ग २९२९	ओमप्रकाश थापा	९८०६२०४६२६	
२.	त्रिवेणी गाउँपालिका				
	राजेन्द्र कुमार थापा	ब.१ ख २५२०	दिपकराज विष्ट	९८२९५१८६०९	९८०२०८९२३७
	दाजुभाइ कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	रा १ क ४३०	डिल्लीराज खड्का	९८१५१६१०२०	९८५७८२२१३६
	त्रिवेणी गाउँपालिका	रा १ ग ३६	प्रेम विष्ट	९८२२४६४८५	
	पोखरसिंह डाँगी	रा. १ प ७८३	अमर बहादुर आले		९८५७८४४७२२
	दाजुभाइ कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	बा.१ क. ६७२७	खुम बहादुर खड्का	९८४८१११५२१	९८५७८२२१३६
	दाजुभाइ कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	बा.२ क ८०७०	जनक थापा	९८६६६७४६९८	९८५७८२२१३६
	दाजुभाइ कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	रा. १ ६७६	रुपलाल वोली	९८६९७३७०१९	९८५७८२२१३६
३.	कुमाख गाउँपालिका				
	पूर्ण बहादुर बुढाथोकी	भ्याकुम लोडर भे १ ख ९२९	जगदिश सिंह मल्ल	९८११६१९३६०	९८४५७४११०५
	पूर्ण बहादुर बुढाथोकी	स्काभेटर	तेज बहादुर के सी	९८६९८७६०७०	९८४५७४११०५
	प्रेम बहादुर बुढाथोकी	जे सि बि. रा.१ क. ६५२	हरि बहादुर राना	९८४८३३९५५८	९८५८०८२६५१

महेन्द्र कुमार दापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	हरि बहादुर बुढाथोकी		प्रकाश पुन	९८६६८०८११७	९८६४९८१९१४
४.	छत्रेश्वरी गाँउपालिका				
	छत्रेश्वरी गाँउपालिका	रा. १ ग ३६	प्रेम बहादुर बिष्ट	९८२२४८४४८५	९८५७८४४००
	छत्रेश्वरी गाँउपालिका	रा.१.ग ३५४०	चितर बहादुर के सी	९८०९८४३०२०	९८५७८४४००

अनुसुची ७

<u>एक घर बरावर ५ जनाको परिवारलाई आधार मानेर नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले वितरण गर्ने गैरखाद्य राहत सामग्री:</u>

क्र.स.	सामग्रीको नाम	इकाई	जम्मा
१	त्रिपाल	थान	१
२	कम्बल	थान	२
३	जिन कपडा	मीटर	३.५
४	सर्टको कपडा	मीटर	४
५	छिट कपडा	मीटर	७
६	पप्लीन कपडा	मीटर	५ मी.
७	लेडिज धोती	थान	१ थान
८	त्रिपाल तान्ने डोरी प्लास्टीक	थान	१
९	बाल्टी/ ढक्कन	सेट	१
१०	मग	सेट	१
११	भाडा सेट	सेट	१
१२	सामग्री प्याकिङ्ग बोरा	थान	१

अनुसूची ८

सल्यान जिल्लामा रहेका एफ एम रेडियो संचार:

क्र.सं.	निकाय	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	रेडियो शारदा एफ ९९.२ मेगाहर्ज	शारदा न.पा २ डाँडागाउँ	प्रतिक शर्मा	०८८ ५२०१३६ ९८५७८४४२३१
२	रेडियो रासी एफ एम १०४. ८ मेगाहर्ज	शारदा न.पा. २	बुद्धि पुन	९८६८९४६८२५
३	रेडियो तहल्का एफ एम ९१. ९ मेगाहर्ज	शारदा न.पा. २	डिल्लीराज रावत	९८१२८४७७९९
४	रेडियो कपुरकोट	कपुरकोट गा.पा ३	सन्तोष वि. एम	९८४७८१७५०९
५	रेडियो मध्य पहाड	बागचौर न.पा.	लोकमान चन्द	९८५७८४४९७२

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

यातायात व्यवसायीहरु:

क.सं.	यातायात प्रा.लि.को नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१	सयान रुकुम यातायात प्रा.लि.	शा.न.पा १ श्रीनगर, सल्यान	अरबिन्दकुमार राई	अध्यक्ष	९८५७८२२०६८
			रजित कुमार राई	कोषाध्यक्ष	९८४७८४४६३०
२	शारदा यातायात सेवा प्रा.लि.	शा.न.पा १ श्रीनगर, सल्यान	कर्ण बहादुर बस्नेत	व. उपाध्यक्ष	९८५७८४४०५९
			ठगेन्द्र टमटा	का. प्रमुख	९८४७९४७५७५
३	कुमाख यातायात प्रा.लि.	शा.न.पा २ खलङ्गा सल्यान	प्रमोद श्रेष्ठ	अध्यक्ष	९८५८०३०९९९
४	शारदा ट्याक्टर तथा ढुवानी यातायात प्रा.लि.	शा.न.पा १ श्रीनगर, सल्यान	रण बहादुर खड्का	का.अध्यक्ष	९८४७८४४६४१
५	शिवगुफा यातायात प्रा.लि.	शा.न.पा १ श्रीनगर, सल्यान	धर्मराज योगी	महासचिव	९८४८१३००१५

अनुसूची ९

विपद् सर्भेक्षण सम्बन्धी फारामहरु

क) न.पा. तथा गा.पा.स्तरीय विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम
(० देखि २४ घण्टा भित्र भरी सक्नुपर्ने फारम)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम:	जिल्लाको नाम:	गाउँ/ नगरपालिकाको नाम:
वडा नम्बर:	सूचना संकलन मिति:	गते/ महिना/ साल:

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय
बाढी		

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या):	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या):
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		
पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या:	पुरुष संख्या :		
बालबालिका संख्या :	बालबालिका	बालबालिका संख्या		

	संख्या :	:		
अन्य संख्या :	अन्य संख्या :	अन्य संख्याः		
जम्माः	जम्मा :	जम्माः		

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत–जावतको अवस्था	☐ ठीक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सवारी साधन/ यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको

सञ्चारको अवस्था	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
विद्युत	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
खाद्यन्नको अभाव	☐ अभाव भएको ☐ अभाव नभएको
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको -संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्याः .....
सञ्चालननमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधि	☐ उपलब्ध छ ☐ उपलब्ध छैन
विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको -संख्या ☐ सञ्चालनमा नभएको -संख्या
खानेपानीको आपूर्ति	☐ सुचारु -अवरुद्ध नभएको -संख्याः . ☐ अवरुद्ध भएको -संख्याः ... प्रभावित घरधुरी संख्याः ...
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति -संख्या .... ☐ आंशिक क्षति -संख्या ....
सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति -संख्या .... ☐ आंशिक क्षति -संख्या ....
अन्य क्षति (कृषि तथा पशुजन्य)	☐ पूर्ण क्षति -संख्या .... ☐ आंशिक क्षति -संख्या ....

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको सम्भावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ -घरधुरी संख्या ……

विशेष आवश्यकता भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु - डिगनिटीकिट आवश्यक	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या………….
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरु	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या……………….
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरु — -जस्तै शैक्षिक तथा बालमैत्री स्थल -	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या……………….
ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या……………….
अपांगता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या……………….
असहाय/ विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकूल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/ संघ—संस्था/ निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम र परिमाण -पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/ राहत वितरण गर्ने तह/ संघ—संस्था/ निकायको नाम :	
राहत -नगद/ राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत -नगद/ राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने ☐ आवश्यक नपर्ने ☐ आवश्यक पर्ने भए परिवार संख्या…………	
विस्थापितहरु हाल बसिरहेको	☐ विद्यालय	

महेन्द्र कुमार रायकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

ठाउँ/ संरचना	☐ सार्वजनिक भवन ☐ अन्य -उल्लेख गर्ने)	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न सामग्री	☐ टेन्ट संख्या...... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ म्याट्रिक्स संख्या........ ☐ कम्वल संख्या...... ☐ कपडा संख्या......... ☐ भाडाकुँडा संख्या...... ☐ तयारी खाना -दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना)	☐ खाद्यान्न -दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण...............कति जना ☐ पिउने पानी............ ☐ अन्य.............
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैगिङ्ग हिंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावितको अनुमानित संख्या	

५.घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर :	पद / संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोली नेताको नाम:	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

- एउटा घटना/ वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।
- विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।
- टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकार सँग अन्तरवार्ता लिई सूचना सकंकलन गर्नुपर्ने छ ।
- सही तथा स्पष्ट विवरण सङ्कलन गर्नुपर्ने छ । प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी उपयुक्त विचारका आधारमा फारम भर्नुपर्ने छ ।
- माथि उल्लिखित विकल्प वाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

ख) विस्तृत सर्वेक्षण (घरधुरी सर्वेक्षण) फाराम

फाराम न. ३ (४ देखि १० दिन)

प्रदेश :   जिल्ला :

गा.पा./ न.पा.:   वार्ड न.   टोल

१) विपद्को प्रकारः   २) विपद् परेको मितिः   ३) समयः

४) घरमुलीको नामः   पेशाः   जाती र जनजाती :

५) परिवार संख्याः   महिला संख्याः   पुरुष संख्याः   जम्मा संख्याः

नाम	उमेर	लिङ्ग	अपाङ्गता भएका व्यक्ति	गर्भवती	कैफियत

६. उमेर समूह अनुसारको परिवार सङ्ख्याः

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
५ वर्ष सम्म			
६ –१८ वर्ष			
१९ –५९ वर्ष			
६० वर्षभन्दा माथि			
कूल जम्मा			

७. परिवारको किसिमः   क) महिला घरमुली भएको परिवार   ख) अन्य

८) सङकटासन्न व्यक्ति :

महेन्द्र कुमार खपकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

भर्खर जन्मेका बच्चाहरु		वृद्धवृद्धा		अशक्तता भएका व्यक्तिहरु		गर्भवती	सुत्केरी	विशेष विरामीहरु र अन्य रोगीहरु
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष			

९) क्षतिको विस्तृत विवरण :

- मानवीय क्षति

विवरण	क्षति	संख्या		जम्मा संख्या
मानवीय क्षति		महिला	पुरुष	
	मृत्यु			
	हराएको			
	घाइते			

- वासस्थान क्षति

क्षतिको अवस्था			जम्मा क्षतिको अनुमानित मूल्य रु.मा	कैफियत
पूर्ण क्षति तथा प्रयोग गर्न नसकिने अवस्था	आंशिक क्षति तथा मर्मत गरी प्रयोग गर्न सकिने	घरायसी सामग्री क्षति		

- जीविकोपार्जनको क्षेत्रहरुमा भएको क्षति

जीविकोपार्जनका क्षेत्रहरु	जीविको पार्जनका सम्पत्तिहरु		क्षतिको अवस्था	जम्मा क्षतिको अनुमानित मूल्य रु.मा
	सम्पत्तिहरु	परिमाण तथा एकाई		
कृषि	जमिन			
पशुपालन	भैंसी			
भण्डारित खाद्यन्न	धान			
	मकै			
व्यापार				
अन्य				

महेन्द्र कुमार सापकोटा

स्वास्थ्य तथा सरसफाइको क्षेत्रमा भएको क्षति

	क्षतिको अवस्था	जम्मा क्षतिको अनुमानित मूल्य रु.मा	कैफियत
खानेपानी तथा सरसफाई			
धारा			क्षतिको अवस्था
ईनार			
ट्यूव वेल			
रिजरभाएर ट्याङ्की			
शौचालय			
अन्य			

१०. यस अघि कुनै निकायबाट सहयोग प्राप्त भएको भए:

क्र.सं.	राहत सहयोगको प्रकार	परिमाण	वितरण गर्ने संस्था	कैफियत
१	तयारी खाना			
२	नियमित खाना			
	चामल			
	दाल			
	तेल			
	नून			
३	गैर खाद्य सामग्री			
	नेरेसो राहत सामग्री सेट			
	थप त्रिपाल			
	पानी शुद्धीकरण गर्ने औषधि			
५	अन्य			

११. आवश्यकता पहिचान

क्र.सं.	राहत सहयोगको प्रकार	परिमाण	वितरण गर्ने संस्था	कैफियत

महेन्द्र कुमार खपकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१	तयारी खाना			
२	नियमित खाना			
	चामल			
	दाल			
	तेल			
	नून			
३	गैर खाद्य सामग्री			
	नेरेसो राहत सामग्री सेट			
	थप त्रिपाल			
४	खानेपानी			
५	सरसफाइ सुविधाहरु			
६	शैक्षिक सहयोग			
७	स्वास्थ्य			
८	अन्य			

१२) तत्कालको लागि अस्थायी आवास र पुनर्लाभ कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सिफारिसः

क.सं.	गतिविधिहरुको विवरण		
१	जीविकोपार्जन	ततकालको लागि	लामो समयका लागि
२	घर निर्माण तथा मर्मत		
३	खाद्यान्न तथा बिउ बिजन तथा कृषि औजार		
४	खानेपानी तथा सरसफाई		
५	शिक्षा		
६	स्वास्थ्य र सरसफाई		

तयार गर्नेको हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

कार्यालयको छापः

प्रमाणित गर्नेको हस्ताक्षरः

नाम :

पद :

कार्यालयको छापः

.... जिल्ला

............प्रदेश

ग) समष्टिगत तथ्याङ्क विश्लेषण फाराम

फाराम नं ४ (४ देखि १० दिन)

१) विपदको प्रकार र समय

क) विपदको प्रकार   ख) मितिः   ग) समयः

२) जनसंख्या विवरण (उमेर र लिङ्गको आधारमा)

क.सं.	प्रभावित गा.पा./ न.पा.	वार्ड नं.	महिला घरमुली भएका परिवार	अन्य परिवार	जम्मा परिवार	कैफियत
जम्मा						

क सं	प्रभावित गा.पा./ न. पा.	वार्ड नं./ टोल	जम्मा परिवार सङ्ख्या	५ वर्ष सम्म		६–१८ वर्ष		१९–५९ वर्ष		६० भन्दा माथी		लिङ्गका आधारमा			कैफियत
				महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा	

महेन्द्र कुमार ...
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

जम्मा															

३) संकटासन्नताको संङ्ख्याः

क्रसं	गा.पा./नपा	वार्ड नं र टोल	भर्खर जन्मेका बच्चा		वृद्धवृद्धा-६० वर्ष माथि		असक्षमता भएका		गर्भवती	सुत्केरी	विशेष विरामीहरु र अन्य रोगीहरु)
			महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष			

४) क्षतिको विवरणः

क्रसं	गा.पा./नपा	वडा/टोल	मानवीय क्षति			वासस्थान क्षति		
			मृत्यु	हराएका	घाइते	पूर्ण क्षति तथा प्रयोग गर्न नसकिने अवस्था	आंशिक क्षति तथा मर्मत गरी प्रयोग गर्न सकिने	घरायसी सामग्री क्षति

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

			म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.			
जम्मा											

५) जीविकोपार्जनका क्षेत्रमा भएको क्षति:

क्र सं	गा.पा./ नपा	जीविकोपार्जनका क्षेत्र									
		कृषि		पशुपालन		व्यापार व्यवसाय		अन्य		जम्मा	
		परिवार	जनसङ्ख्या	परिवार	जनसंख्या	परिवार	जनसंख्या	परिवार	जनसंख्या	परिवार	जनसंख्या
	जम्मा										

६) खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा भएको क्षति

क्रसं	गा.पा./ नपा	खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रमा भएको क्षति							प्रभावित जनसंख्या	
		धारा संख्या	इनार संख्या	ट्यूब वेल संख्या	जनसंख्या	रिजरभाएर टयाङ्की संख्या	शौचालय संख्या		जम्मा परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या

महेन्द्र कुमार सापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	जम्मा										

७) प्रभावित परिवारहरुलाई अन्य संस्था/ निकायबाट भएको सहयोग:

क्रसं	सहयोग गर्ने संस्थाको नाम	सहयोग गरेको गाविस.	सहयोगको क्षेत्र	सहयोग गरेका परिवार संख्या	कैफियत
		१)	क) ख) ग)		
		२)	क) ख) ग)		
		३)	क) ख) ग)		

८) आवश्यकता पहिचान :

क्र सं	गा.पा./ न पा	वार्ड नं.	पारिवारिक आवश्यकतामा सहयोग										
			नियमित खाना	कपडा	त्रिपाल	भाँडाकुँडा	पिउने पानी	सरसफाई	स्वास्थ्य	चर्पी	शिक्षामा सहयोग	मनोसामाजिक परामर्श सेवा	अन्य
	जम्मा												

९) तत्कालीन र छाटो समयको पुनर्लाभ कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सिफारिस:

क्र.सं.	गा.पा./ नपा	प्रत्युत्पलब्धि कार्यक्रम गतिविधिहरु	सहयोग गरिनु पर्ने परिवार संख्या	
			छोटो समयको लागि	लामो समयको लागि

महेन्द्र कुमार ... प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	गा. पा.१	जीविकोपार्जन		
		घर निर्माण तथा मर्मत		
		खाद्यन्न		
		खानेपानी तथा सरसफाई		
		शिक्षा		
		स्वास्थ्य		
	गा. पा. २			

सन्दर्भ सामग्रीहरु

१) विपद् व्यवस्थापन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण ऐन २०७४
२) विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय निति २०७५,
३) विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८–२०३०
४) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७
५) जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८
६) जिल्ला विकास योजना ३०७१/७२
७) जिल्ला आवधिक योजनाहरु
८) स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायू उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका , २०७४
९) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना २०८१/०८२
१०) जिल्ला वस्तुगत विवरण
११) जिल्लाको गाँउपालिका/ नगरपालिका प्रोफाईल
१२) केन्द्रिय तथ्यांक बिभाग राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांकगत प्रतिबेदन २०७८
१३) स्थानीय तहको विभाजन तथा केन्द्रहरुको विवरण २०७३
१४) अद्यावधिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना
१५) विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६
१६) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४
१७) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६९
१८) विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ -अध्यावधिक २०७४)
१९) आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र संचालन कार्यविधि २०८२

नोट— *यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारीका लागि जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा सम्पर्क गर्न सकिने छ ।*

विपद् सम्बन्धी सूचनाका लागि वेवसाईट www.drrportal.gov.np

महेन्द्र कुमार खापकोटा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी